

Pietarsaari 2019

Pietarsaaren yleiskaavan arkeologinen inventointi Osa 1 Raportti

Jaana Itäpalo ja Hans-Peter Schulz 12.9.2019

KESKI-POHJANMAAN ARKEOLOGIAPALVELU

Tiivistelmä

Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu suoritti arkeologisen päivitysinventoinnin Pietarsaaren yleiskaavan alueella. Inventointiin kuului koko kaupungin alue. Alueelta tunnettiin ennen inventointia 76 muinaisjäännöskohdetta, joista vain yksi on vedenalainen, ja 31 muuta arkeologista kulttuuriperintökohdetta. Työn suorittivat FM Jaana Itäpalo ja MA/FM Hans-Peter Schulz 24.7.-29.7 ja 9.8.2019 kenttätyöpäivän aikana.

Työssä inventoitiin suurin osa tunnetuista kohteista. Inventoidut kohteet olivat pääosin ennallaan. Kohde nro 5 *Skutberget* oli osin vaurioitunut metsänaurauksessa ja kohteessa nro 56 *Fallet* osa kiviainesta oli tuhoutunut tien rakentamisessa. Kohteessa nro 75 *Pietarsaaren vanha asemakaava-alue*, inventoitiin 15 tonttia, joilla Pietarsaaren torin länsiosassa ja korttelissa KII 2-9 nk. Lassfolkin korttelissa Runeberginkadun varrella oli tehty kaupunkiarkeologisia kaivauksia ennen rakentamista.

Uusia kohteita ei etsitty, joten niitä löytyi vain yksi (kohde 77 Korsgrundet).

Sisällysluettelo

Osa 1 Raportti

	S.
1. Perustiedot.....	3
2. Lähtökohdat ja menetelmät.....	4
2.1. Tutkimushistoria.....	4
2.2. Menetelmä.....	4
3. Maisema, topografia ja geologia.....	6
4. Alueen maankäytön historiaa	8
5. Tulokset.....	14
6. Aineistoluettelo.....	14
7. Yleiskartat.....	15

Osa 2 Kohdekuvaukset

8. Kohdehakemisto.....	2
9. Kohdetiedot.....	6

Kansikuva: Merinäkömä Mjölkhamnista.

1. Perustiedot

Selvitysalue:	Pietarsaaren yleiskaava
Tilaaaja:	Pietarsaaren kaupunki
Laji:	yleisinventointi
Kenttäyöaika:	24.7.-29.7 ja 9.8.2019, yhteensä 10 kenttäyöpäivä
Karttanumerot:	TM35-lehtijako MML Q3323R, Q3342L, Q3341L, Q3332L, Q3324R, Q3314R, Q3343L, Q3341R, Q3334L, Q333L, Q3332R, Q3331R (mk 1:20000) vanha yleislehtijako MML 13411 232102, 232105, 232106, 232109, 232204 232201 (mk 1:20000)
Korkeus:	n. 0-20 m mpy
Koordinaattijärjestelmä:	ETRS-TM35 FIN -tasokoordinaatisto
Inventointilöydöt:	-
Aiemmat löydöt:	Perersören kirkko KM 50108:1-5, Pietarsaaren tori KM 40928, Pietarsaaren kirkkopiha KM 41345, Nynäsbacken 1 mahdollisesti keskiaikaan ajoittuvaa keramiikkaa ja 1590-luvun hopearah ei KM-numeroa rekisteriportaalissa, Pedersöre Kyrkostrand KM 97055, Rosenlundin pappilan puutarha KM 2001042, Lassfolkin kortteli KM 2007103: 1-330, KM 2008051:1-3336, KM 2008051:3337-4240

Aiemmat tutkimukset:

1939 A. W. Rancken, Pedersören kirkko, Keskuslämmitysputkien kaivantoihin liittyneet havainnot
1950 C.J. Gardberg, Nils Cleve, Pedersören kirkko Arkeologiset tutkimukset restaurointitöiden aikana
1985-86 Perersören kirkko, Markus Hiekkänen, Palaneen kirkon sakariston kaivaus
1987 Mirja Miettinen, Nätiskatan, tarkastus
1989 Jarmo Korpela, Argo, vedenalaistutkimus
1989 Derek Fewster, Galgbacken, Mahdollisen satamapaikan koekaivaus
1989 Derek Fewster, Nynäsbacken, Mahdollisen talonpaikan koekaivaus
1997 Marja Sipilä, Pedersöre Kyrkostrand, koekaivaus
2001 Päivi Luppi, Rosenlundin pappilan ns. Aspegrenin puutarha, Puutarhan, orangerin ja huvimajan kaivaus
2002 Päivi Luppi, Rosenlundin pappilan orangeri, Kaivaustöiden valvonta ja näytteiden otto
2002 Teemu Mökkönen, Vanha asemakaava-alue Kaupunkiarkeologinen inventointi
2007 Teija Oikarinen, Ns. Lassfolkin kortteli (2. kaupunginosa kortteli 2), kaupunkiarkeologinen koekaivaus
2008 Teija Oikarinen, Lassfolkin kortteli (2/2/7-10), kaupunkiarkeologinen pelastuskaivaus
2012 Jan-Erik Nyman, Pietarsaaren muinaisjäännösten inventointi
2010 Pekka Paanasalo, viistokaikuluotaustyö, Argon
2010 Pekka Paanasalo, viistokaikuluotaustyö, Ädöfjärden
2010 Pekka Paanasalo, viistokaikuluotaustyö, Ädön
2013 Salla Pärssinen, Tori Kaupunkiarkeologinen maaperäkairaus
2015 Petro Pesonen, Raatihuone, Perustusten vahvistustöiden arkeologinen valvonta
2015 Esa Mikkola, Tori, Kaupunkiarkeologinen koekaivaus ja kaivaus
2017 Muuritutkimus Oy, Pietarsaaren kirkon hautausmaan kaapelirakennustyön valvonta.

Sijainti. Taustakartta Mml 5/2019.

2. Lähtökohdat ja menetelmät

Pietarsaareissa on meneillään koko kaupungin aluetta koskeva yleiskaavan suunnittelu- ja päivitystyö. Kaa- vatyöhön liittyen tehtiin suunnittelualueella arkeologinen päivitysinventointi kesällä 2019. Koko kaupungin alueelta tunnettiin ennen inventointia 107 arkeologista kohdetta, jotka ovat melkein kaikki historiallisen koh- teita, määrällisesti eniten on kiviaitakohteita.

Merkittävimpiä tai vanhimpia kohteita vanhan asemakaava-alueen, Pietarsaaren kirkon kirkkotarhan ja Pe- dersören kirkon lisäksi ovat mahdollisesti jo 1500-luvulle ajoittuva Gamla Bonäsetin asuinpaikka/pappila, Ny- näsbacken 1, josta vanhin mahdollinen maininta on vuodelta 1556 sekä Kyrkoby Lannäsin 1600-luvun lopul- le ajoittuva kyläpaikka. Gamla hamn on ollut käytössä 1600-luvulta asti ja kaupungin länsiosassa Mjök- hamn on voinut olla satamapaikkana jo 1500-luvulla. Pirilön niemen länsirannalla Skutbergin laivatelakalla on valmistettu laivoja jo 1600-luvulla. Merkittävä varhainen teollisuuskohte on muinaisen Hamnvikenin rannalla sijainnut 1700-luvun puolivälissä perustettu pikiruukki.

Ajoittamattomia kohteita oli tiedossa kaksi. Alueen topografian perusteella rautakautiset kohteet ovat hyvin mahdollisia, varmoja jakson kohteita ei kuitenkaan toistaiseksi ole tiedossa. Ainoa vedenalainen kohde on Aligrundin pohjoisosan itäpuolella sijaitseva priki Argon hylky, joka on ajoitettu 1800-luvulle.

2.1. Tutkimushistoria

Pietarsaaren kaupungin koko alue on inventoitu vuonna 2012. Inventoinnin suoritti Jan-Erik Nyman. Vuonna 2002 Teemu Mökkönen teki Pietarsaaren kaupunkiarkeologisen inventoinnin, joka oli osa Museoviraston Vaasa- ja suurvalta-ajan kaupunkiarkeologista inventointiprojektia. Näiden inventointien tulokset olivat tämän työn keskeisimpiä lähtötietoja.

Arkeologisia kaivauksia on tehty Pietarsaareissa melko vähän. Vuonna 2015 tehtiin torin länsiosassa laaja kaupunkiarkeologinen kaivaustutkimus, joka liittyi suunnitellun maanalaisen pysäköintilaitoksen rakentami- seen. Viimeksi on tehty tutkimuksia vuonna 2017 Pietarsaaren kirkon kirkkotarhassa liittyen sprinklerijärjes- telmän rakentamiseen. Alustavien tietojen mukaan katu- ja piha-alueen alta todettiin useita hautauksia. Keski- aikaisessa Pedersören kirkossa tutkittiin kaivauksin palanutta sakaristoa vuosina 1985-86. Pedersören kir- kon lounaispuolella tehtiin vuonna 1997 suunnitellulla hautausmaan laajennusalueella koekaivaus. Vuonna 1989 Galgbackenilla tutkittiin kaivauksin mahdollista satamapaikkaa ja Nynäsbacken 1 kohteessa 1600-lu- vulle ajoitettua talonpohjaa. Aspegrenin puutarhassa on tehty kaivaustutkimus 2001, jonka yhteydessä tehtiin myös kasvimakrofossiilitutkimus.

2.2. Menetelmä

Selvitys ja maastoinventointi perustui esiselvitykseen, alueella ja lähistöllä tehtyjen aiempien arkeologisten selvitysten tuloksiin, Museoviraston arkeologisista kohteista ylläpitämään digitaaliseen tietokantaan, maape- räkarttoihin, korkeusmalliin, korkeusprofiiliin, ortokuvaan ja laserkeilausaineistoon.

Historialliset kartat on selvitetty kattavasti vuosien 2002 ja 2012 inventoinneissa, joten systemaattiseen kart- tamateriaalin läpikäymiseen ei nyt ollut tarvetta. Historiallisia karttoja on kuitenkin ollut tarpeen käyttää asu- tus- ja elinkeinohistoriallisten kohteiden sekä maankäytön historian tulkinnassa. Vanhimmat käytetyt kartat ovat E. J. Gutzénin piirtämät isonjaon kartat vuodelta 1754 ja J. P. Gieddan maakirjakartat vuodelta 1693. Vaasan maakunta-arkistossa säilytettävät Pietarsaaren isonjaon kartat olivat konservoitavina Jyväskylän maa- kunta-arkistossa ja ne eivät olleet käytettävissä. Vanhimmat vuonna 1972 laaditut peruskartat olivat hyödylli- siä kohteiden tulkinnassa. Lisäksi käytettiin kirjallisuutta.

Inventoinnin aikana kasvillisuus oli rehevää, mikä häytti näkyvyyttä ja maastossa kulkemista. Sääolosuh- teet olivat erinomaiset, ja useana päivänä oli helteistä. Pintahavainnoinnin lisäksi maannosta ja rakenteita tarkastettiin käsikärrällä, paikoin jouduttiin raivaamaan kasvillisuutta. Tervahautoja ei pääsääntöisesti tarkas- tettu maastossa. Useat kiviaitakohteet ovat laajoja, ja ne tarkastettiin suurpiirteisemmin. Joitakin lähihisto- riaan ajoittuvia kohteita ei inventoitu. Vesialueiden ja saarien maastoinventointi ei kuulunut työhön.

3. Maisema, topografia ja geologia

Kaupungin kokonaispinta-ala on 396,35 km², josta 88,45 km² on maata, 304,5 km² merialueita ja 3,4 km² sisävesiä. Saaristoa on lähinnä kaupungin pohjoisosassa, mistä alkaa Luodon kunnan laaja saaristo. Lännessä ja luoteessa aukeaa avomerimaisemia. Fäbodassa ja Storsandissa on laajoja luonnontilaisia hiekka- ja kalliorantoja. Keskustan ja taajaman ulkopuolella asutus on keskittynyt lähinnä vanhoille kyläalueille. Ranta-alueilla on runsaasti vapaa-ajan asutuskeskittymiä. Melko yhtenäinen peltoalueiden ketju ylittää kaupungin eteläosasta Staffansnäsistä Hällaniin, muuten pellot sijaitsevat vanhojen kyläkeskusten ympärillä, Pirilössä suuri osa entisistä pelloista on golfviheriönä.

Suurin osa Pietarsaaren kuuluvasta vesialueesta on Perämerta ja Luodonjärveä. Luodonjärvi Pietarsaaren koillispuolella muodostettiin vuonna 1962 raakaveden saannin turvaamiseksi, sen pinta-ala on 8 500 hehtaaria. Sisäjärvviä, jotka ovat kaikki melko pieniä ja matalia, on kunnan alueella kahdeksan, suurin on Alholman teollisuusalueen eteläpuolella Kråkholmanjärvi. Varsinaisia jokia ei ole, Purmon- ja Ähtävänjoista vain pieni osa virtaa Pietarsaaren rajojen sisällä alueen länsilaidalla, lähellä niiden suualueita Storfjärdenin eteläpäässä. Länsiosassa ovat laajempi Pirilönlahti, Lammassaaren länsipuolella Östanfjärden on yhteydessä enää kapean salmen kautta Luodonjärveen. 1930-40-luvuilla laskettiin yli 100 ha laaja alue Lapinnevanselällä ja myöhemmin sen Lapinnevan varrelta pienet Kockjärv ja Otsolahti. Myös 1950-luvulla on laskettu useita järviä viljelyalan lisäämiseksi.

Kallioperä on pääosin graniittia, (Vaasan seudulta rannikkoa pitkin kulkevan migmatiitti-graniittivyöhyke) sekä itäosassa kiillegneissia. Aleen lounaisosassa kulkee etelälounas - pohjoiskoillisuuntaisia kallionyppyläjonoja, niiden lisäksi on runsaasti rantakallioita ja kallioluotoja. Isoja siirtolohkareita löytyy alueelta melko runsaasti.

Maaperä on pääosin karkea - keskikarkeajakoista moreenia, nykyään ojitettuja suoalueita sijaitsee pääosin lounaisosassa, missä on myös muutamia laajempia ojitamattomia suoalueita. Ainoa harjujakso on Ädön niemessä, joka on Alahärmä - Pedersöre harjunjonon luoteispää.

Pinnanmuodostukseltaan alue on tasaista. Ensimmäiset Pietarsaaren alueella olevat kohoumat nousivat vedenpinnan yläpuolelle 800-luvulla. Kaupungin perustamisen jälkeen maankohoamista on ollut yli kolme metriä. Norrmalm eli Skata on Suomen suurimpia puutalokaupunginosia, alun perin asunnot olivat enimmäkseen merimiesten asuntoja. Skata välttyi melkein kokonaan kaupunginpalolta 1840-luvulla.

Rosenlundin pappilan 1770-luvulla rakennetussa kiviinavetassa toimii Pietarsaaren kotiseutumuseo, oikealla pappilan Aspegrenin puutarha.

Vanha sataman venelaitureita luoteeseen.

Kråkholmanjärveä etelään.

Rakennuskantaa Vanhan Pirilöntien varrella Kyrkobyn kylänpaikan länsipuolella.

Nygårdin peltoa Pirilössä, kuva länteen.

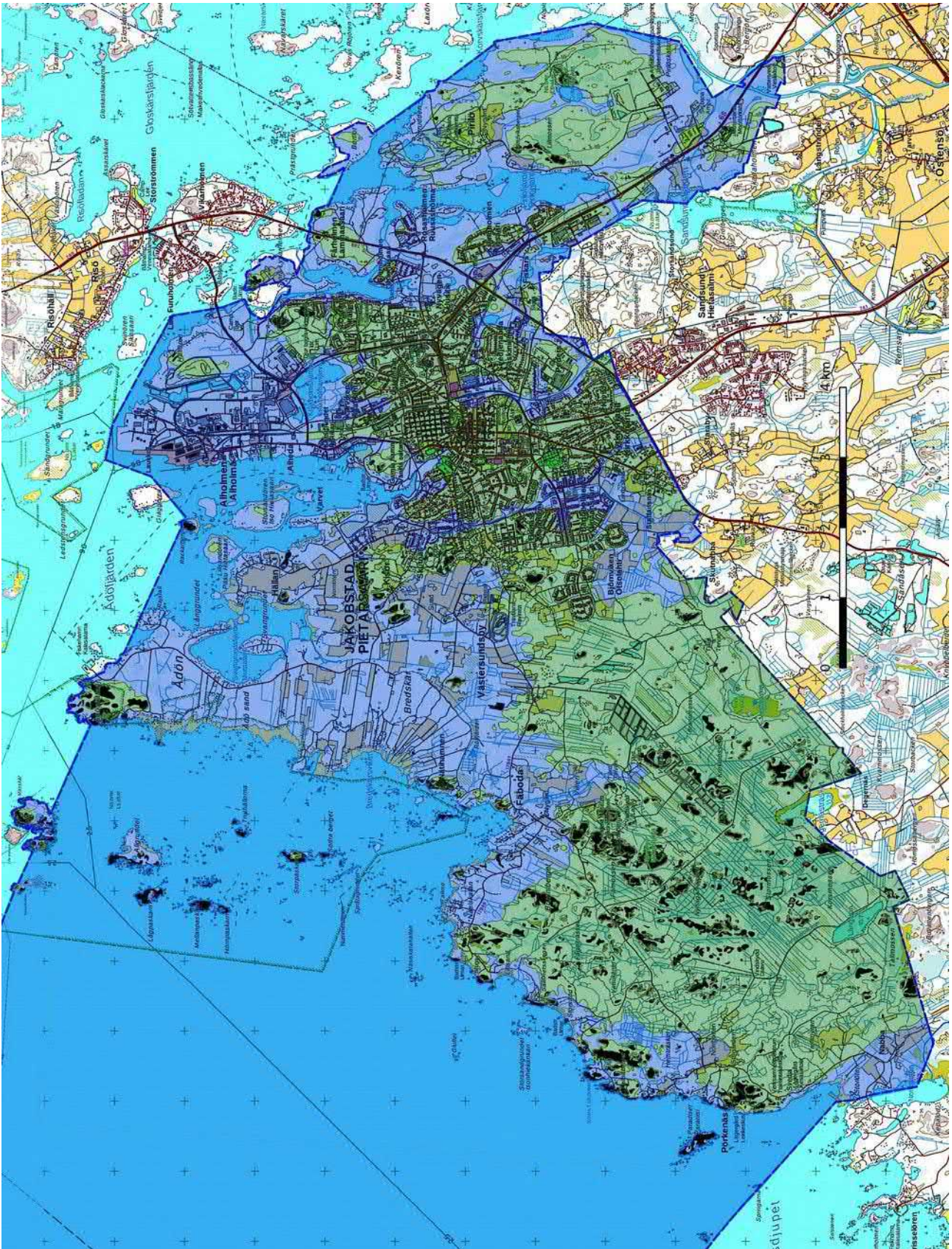
Kurudden länsiosa pohjoiseen.

Kuva Isonkarinhiekalle länteen.

4. Alueen maankäytön historiaa

1500-luvun maa-alue vihreänä, kalliot merkitty mustana.

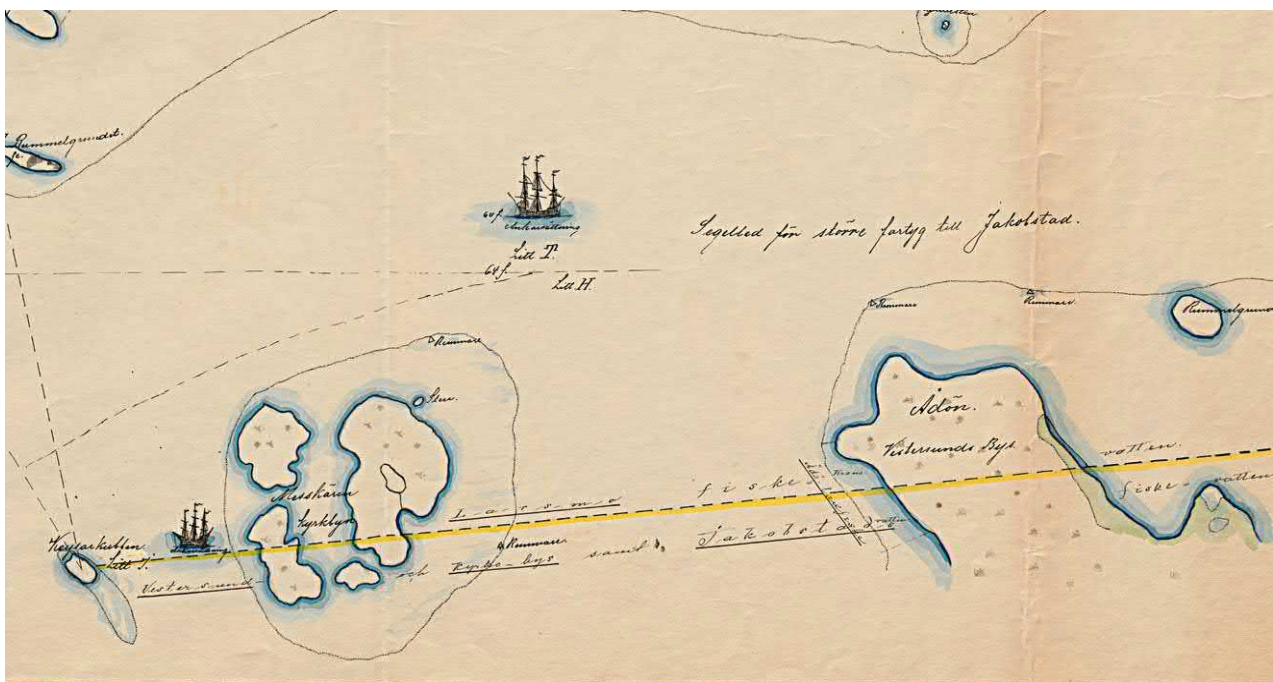
Korkeimmat alueet sijaitsevat 10-17 m mpy, joka vastaa keski- ja myöhäisrautakautta n. 1000-2000 vuotta sitten cal BP. Jakson korkeuksilla esiintyy vähän maanviljelylle ja asutukselle otollisia hienojakoista maaperää olevia alueita. Topografia ja maaperä mahdollistavat kuitenkin muun tyyppisiä jakson kohteita, kuten lyhytaikaisia kalastajien ja hyljestäjien leiripaikkoja. Alueelta tunnetaan joitakin keski- ja myöhäisrautakauden korkeudella sijaitsevia rakkakuoppia, joista jotkut voivat olla hyljestäjien tai kalastajien tilapäissuojia eli tomtningeja. Varmojä jakson kohteita ei kuitenkaan toistaiseksi ole tiedossa.

Pietarsaari on perustettu 1652. Varhaisin historiallinen asutus on keskiaikaista. Tulipalot ovat tuhonneet kaupungin keskustan useaan kertaan. Kyrkobyn lisäksi vanhoja kyläasutusalueita ovat Kisör, Pirilö, Pörkenäs, Skutnäs, Staffansnäs ja Västersundsby. Kirkkorannan ja Staffansnäsin lounais-länsipuolella on sijainnut Lappfjärdinlahti, myöhemmin järvi, joka on laskettu ennen 1900-luvun puoliväliä. Sen muinaisella rannalla ovat sijainneet mm. Pedersören keskiaikainen kirkko ja 1680-luvulla rakennettu Lannäsin kartano. Nykyinen muinaisen lahden alue on lähinnä peltoa ja asutusaluetta.

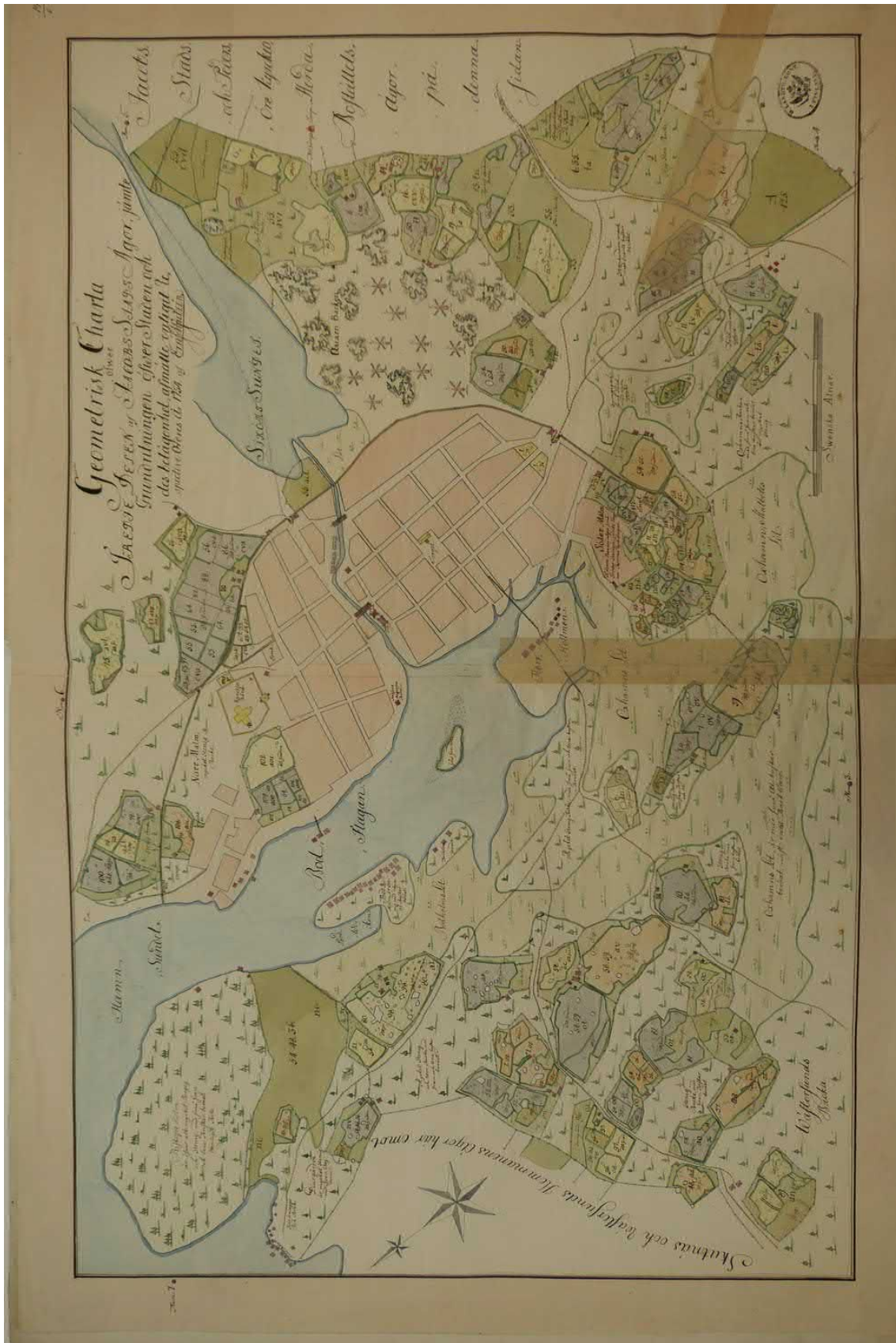
Maankohoamisen vuoksi myös Pietarsaareissa satamapaikkaa on jouduttu siirtämään useaan kertaan. Ensimmäinen satama sijaitsi todennäköisesti Herrholmenin itäpuolella, jonka erotti kaupungista kapea salmi. Todennäköisesti satama jouduttiin siirtämään jo 1600-luvun puolivälissä Kittholmeniin nykyiseen Vanhaan satamaan, missä on toiminut myös Momman laivaveistämö 1666-1672 (Mökkönen, s. 5 ja Toivanen 1982, s. 20, 35-36). Seuraava satama toimi Alholmassa, mistä se siirrettiin pohjoisemmaksi nykyiselle paikalleen.

Pietarsaari on ollut laivanrakennus- ja merenkulkukaupunki sekä merkittävä historiallinen kauppakaupunki. 1700-luvulla Pietarsaareissa rakennettiin eniten laivoja Suomessa. Alueella on toiminut useita laivaveistämöitä 1600-luvulta alkaen. Merenkulun merkittävydestä huolimatta vedenalaisia arkeologisia kohteita tunnetaan vain yksi, joka on 1800-luvulle ajoitettu priki Argon hylky.

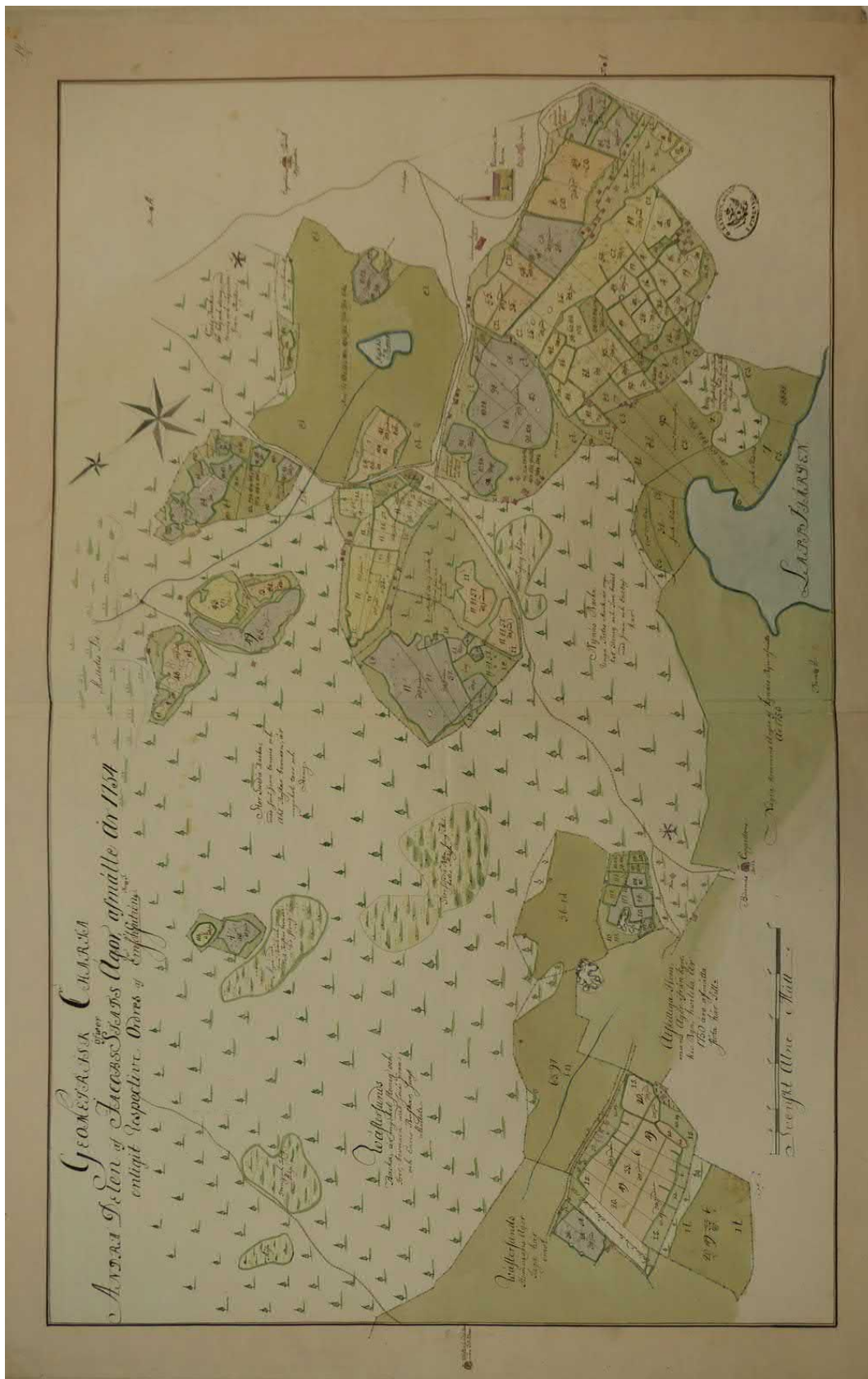
Merkittäviä teollisuuslaitoksia kaupunkiin perustettiin 1700-luvulta lähtien. Muinaisen satamalahden länsirannalle nykyisen Hamnvikenin pohjukan kaakkoispuolelle perustettiin pikiruukki vuonna 1754. Varhaisimpia teollisuuslaitoksia oli myös vuonna 1762 perustettu tupakkatehdas. Merkittävää sahatoimintaa syntyi myös jo 1700-luvulla, Pietarsaari oli Suomessa merkittävin sahatavaran viejä 1700-luvun alkupuolelta 1800-luvulle. Sahatoimintaan liittyi jo vanhastaan erikoistunutta metsänkäyttöä. Sahapuuntuotanto synnytti myös laajaa uittotoimintaa. Tukissaareissa on toiminut Peter Malmin vuonna 1860 perustama höyrysaha. Saareissa sijaitsi myös sahatyöläisten asunnot. Wilhelm Schauman perusti Alholmaan 1896 sahalaitoksen. Hän perusti myös sokeritehtaan Alholmaan.

Ote Nils Roeringin 1700-luvun puolivälissä piirtämästä geometrisestä kartasta Larsmon kylän ulko-omistuksista ja saaristosta. Alhaalla Mässkär ja Ädön pohjoisosaa. Niiden yläpuolelle merkitty purjehdusreitti Jakobstadiin suurille aluksille ja ankkuroitumispaikka. Kartta, Kansallisarkisto (sto ad 369/180 1900).

E. J. Gutzenin laatima isonjaon kartta kaupungin ja sen lähiympäristön alueesta vuodelta 1754. Kartta: KA E56:14/1-11- Kyrkoby; Jakobstad stad: karta öfver åker och äng.

E. J. Gutzenin laatima isonjaon kartta vuodelta 1754. Kartta: KA E56:14/1-11- Kyrkoby; Jakobstad stad: kartta öfver åker och äng. Kartalla näkyy mm. Pedersören kirkko, sen yläpuolella pappila ja muinaisen Lappfjärdträsketin pohjoisosaa.

E. J. Gutzenin laatima isonjaon kartta vuodelta 1754 Lannäsins kartanon ja Pedersören kirkon välisestä alueesta. Kartta: KA E56:14/1-11- Kyrkoby; Jakobstad stad: karta öfver åker och äng.

E. J. Gutzenin laatima isonjaon kartta vuodelta 1754, missä kuvattuna Alholmaa ja tuolloin jo kuroutunutta Kråkholmjärveä. Kartta: KA E56:14/1-11- Kyrkoby; Jakobstad stad: karta öfver åker och äng.

5. Tulokset

Työssä inventoitiin suurin osa tunnetuista kohteista ja tarkastettiin niiden nykytila. Joissakin kohteissa löydettiin uusia rakenteita ja tarkennettiin koordinaattitietoja. Kohteessa nro 5 *Skutberget* toinen kiuasröykkiö oli vaurioitunut metsänaurauksessa ja kohteessa nro 56 *Fallet* osa kiviaidasta oli tuhoutunut tien rakentamisessa. Muut inventoidut kohteet olivat pääosin ennallaan.

Kohteessa nro 75 *Pietarsaaren vanha asemakaava-alue*, inventoitiin 15 tonttia, joilla Pietarsaaren torin länsiosassa ja korttelissa KII 2-9 nk. Lassfolkin korttelissa Runeberginkadun varrella oli tehty arkeologisia kaivauksia ennen rakentamista. Myös muutamalla muulla inventoidulla tontilla on tapahtunut merkittävää rakennustoimintaa.

Uusia kohteita ei etsitty, joten niitä löytyi vain yksi (kohde nro 77 Korsgrundet).

12.9.2019

Jaana Itäpalo

Hans-Peter Schulz

6. Aineistoluettelo

Kansallisarkisto: E56:14/1-11. Isonjaon kartat, Kyrkobyy; Jakobstad stad: karta öfver åker och äng.

Digitaalinen aineisto

Arkistolaitoksen digitaaliarkisto, Pietarsaari.

Geologian tutkimuskeskus,
<http://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html>

Maanmittauslaitos, avoimien aineistojen tiedostopalvelu,
<https://tiedostopalvelu.maanmittauslaitos.fi/tp/kartta>
<http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/>

Museovirasto, Kulttuuriympäristön palveluikkuna, arkeologiset kohteet ja kulttuuriympäristön tutkimusraportit arkeologia, <https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx>

SYKE, <http://www.syke.fi/avoindata>

Vanha kartta, <https://expo.oscapps.jyu.fi/s/vanhakartta/page/etusivu>
Gyldén, C. W., vuoden 1842 kaupunkikartta <http://urn.fi/URN:NBN:fi:ju-200908243766>

Kirjallisuus:

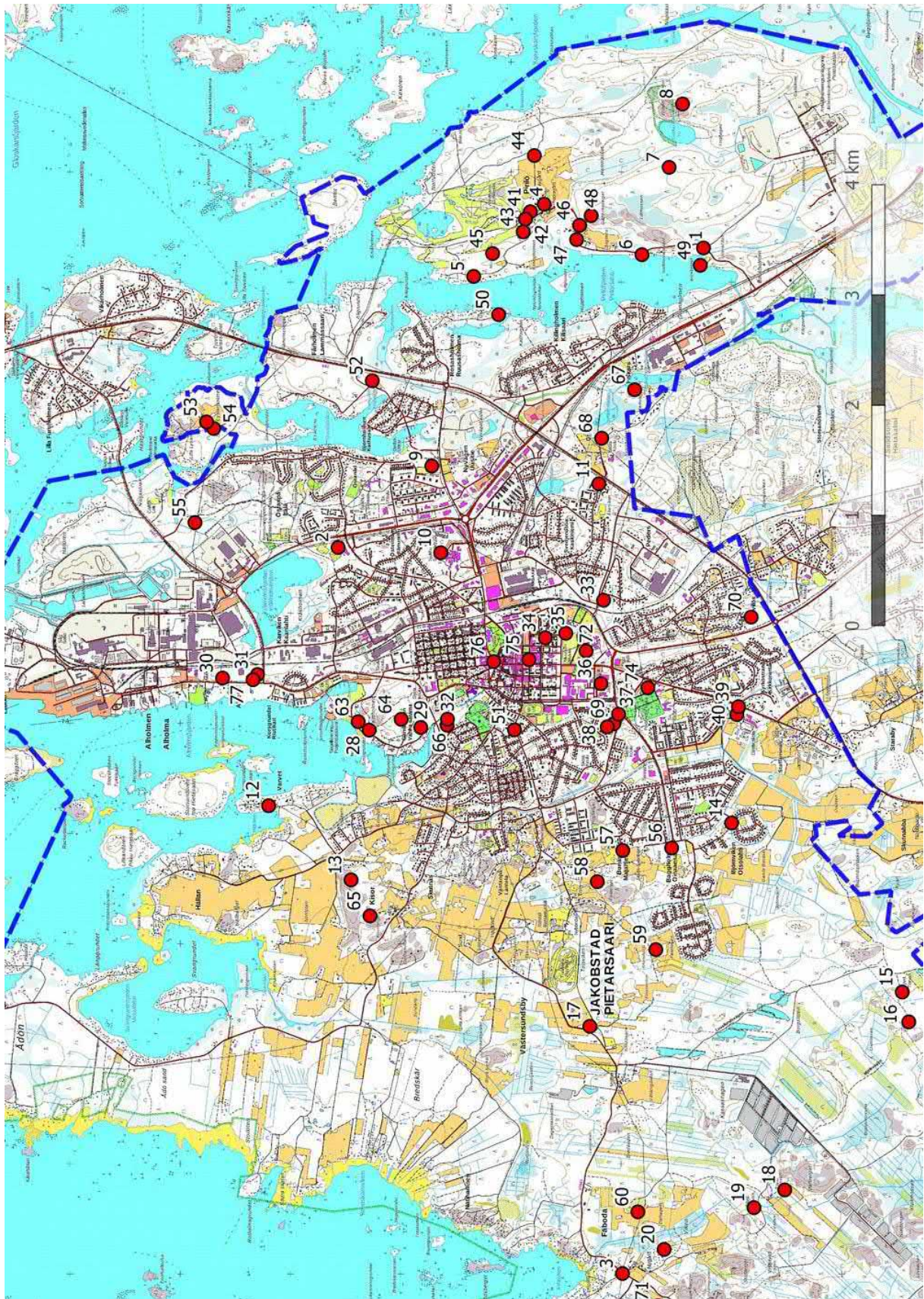
Åkerblom, Kristian V. Pedersöre storsockens historia intill 1865. 1-2. 1950.
Toivanen Pekka, Sata vuotta sahatoimintaa Pietarsaaren Alholmassa. 1996.
Toivanen Pekka, Bröderna Mommas skeppsvarv i Jakobstad 1666-1672. 1982.
Toivanen Pekka, Finnäs Fjalar, Hoffman Kai, Pietarsaaren historia IV. 2002.
Söderhjelm, Alma, Jakobstads historia, Daningens tid. 1721 – 1808. 1974
Söderhjelm, Alma, Jakobstads historia. Kampens tid. 1653 - 1721. 1974.

Julkaisematon aineisto

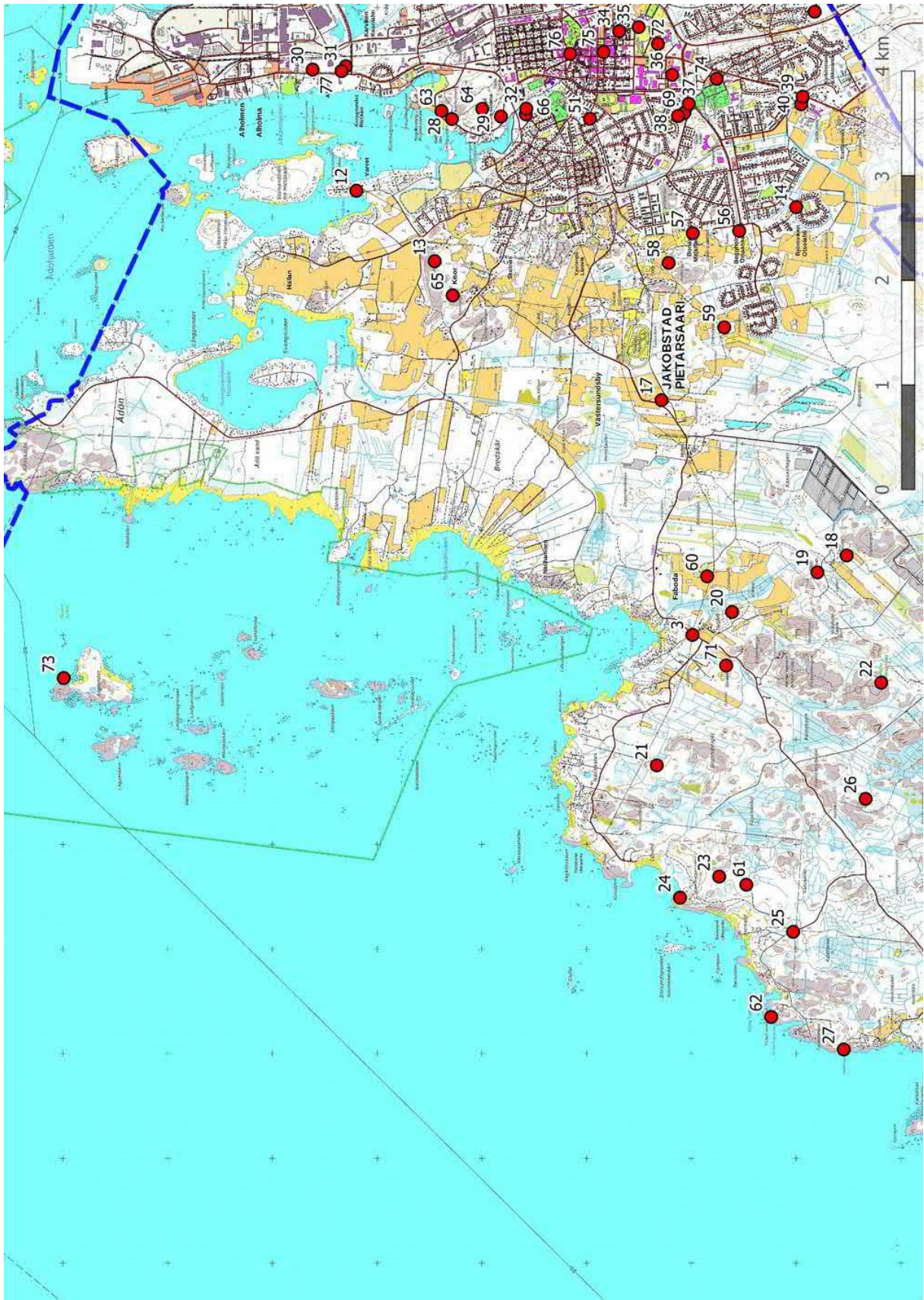
Schulz Hans-Peter, Rannansiirtymistaulukko.

Yleiskartat

Kohteet, itäosa.

Kohteet, länsiossa.

Pietarsaari 2019

Pietarsaaren yleiskaavan arkeologinen inventointi Osa 2 Kohdekuvaukset

Aspegrenin puutarha

Jaana Itäpalo ja Hans-Peter Schulz 12.9.2019

KESKI-POHJANMAAN ARKEOLOGIAPALVELU

8. Kohdehakemisto

Kohdenumerointi noudattaa kohteiden 1-71 osalta vuoden 2012 raportin numerointia.

Kohde	sivu	tyyppi/ tyypin tarkenne	ajoitus	lkm.	status
1. Pedersöre-Cederbergs	6	Kultti- ja tarinapaikat/lähteet	historiallinen	0	(KM)
2. Kråkholmen	7	Kivirakenteet/kiviaidat	historiallinen	24	KM
3. Nätiskatan	8	Kultti- ja tarinapaikat/kuppikivet	historiallinen	1	KM
4.Kyrkoby (Kijrckoby) Piri-lö	10	Asuinpaikat/kylänpaikat	historiallinen	1	KM
5. Skutberget	12	Työ- ja valmistuspaikat/laivanrakennuspaikat	historiallinen	3	KM
6. Surbrunnsberget	14	Työ- ja valmistuspaikat/laivanrakennuspaikat	historiallinen	5	KM
7. Lillmossen	15	Kivirakenteet/rajamerkit	historiallinen	1	KM
8. Gubbträskberget	16	Kivirakenteet/rakkakuopat	ajoittamaton	3	KM
9. Östanlid	17	Kivirakenteet/kivimuurit	historiallinen	7	KM
10. Malmska sjukhuset	19	Kivirakenteet/kivimuurit	historiallinen	9	KM
11. Åkerviken	20	Asuinpaikat/torpat	historiallinen	0	(KM)
12. Varvet	22	Työ- ja valmistuspaikat/laivanrakennuspaikat	historiallinen	2	KM
13. Norrlötsberget	23	Kivirakenteet /tomtningit	ajoittamaton	3	KM
14. Gamla Bonäset	25	Asuinpaikat/pappilat	historiallinen 1500-luku	1	KM
15. Oxmossen 1	65	Työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	1	KM
16. Oxmossen 2	65	Työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	1	KM
17. Nyhagen	65	Työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	1	KM
18. Vallan 1	65	Työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	2	KM
19. Vallan 2	65	Työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	1	KM
20. Fäboträsket,	65	Työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	1	KM

Kohde	sivu	tyyppi/ tyypin tarkenne	ajoitus	lkm.	status
21. Brunniberget,	65	Työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	1	KM
22. Dalpottberget	26	Kivirakenteet/kivivallit, röykkiöt	historiallinen	5	KM
23. Sammetsskogen 1	65	Työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	1	KM
24. Sammetsskogen 2	28	Asuinpaikat/talonpohjat	historiallinen	2	KM
25. Kråkräsket	65	Työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	1	KM
26. Kvamstensberget	65	Työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	1	KM
27. Mjölkhavn	29	Taide, muistomerkit/hakkaukset	historiallinen	>10	KM
28. Kittholmen 1	31	Puolustusvarustukset/tykkiasemat	historiallinen	1	KM
29. Gamla hamn	32	Kulkuväylät/satamat	historiallinen 1600-luku	1	KM
30. Batteriudden	34	Puolustusvarustukset/tykkiasemat	historiallinen	>10	KM
31. Korsgrundet	36	Puolustusvarustukset/taistelukaivannot	historiallinen	>10	KM
32. Nätinabba 1	37	Teollisuuskohteet/pikiruukit	historiallinen	3	KM
33. Pederstad	39	Asuinpaikat/pappilat	historiallinen	2	KM
34. Kvarnbacken	40	Taide, muistomerkit/hakkaukset	historiallinen	>9	KM
35. Masaholmen	41	Kivirakenteet/kiviaidat	historiallinen	10	KM
36. Galgbacken	43	Kivirakenteet/kivimuurit	historiallinen	4	KM
37. Nynäsbacken 1	44	Asuinpaikat/talonpohjat	historiallinen 1556 ?	2	KM
38. Västermalm	45	Kivirakenteet/kiviaidat	historiallinen	11	KM
39. Lannäslund	47	Kivirakenteet/kiviaidat	historiallinen	5	KM

Kohde	sivu	tyyppi/ tyypin tarkenne	ajoitus	lkm.	status
40. Kyrkoby (Kijrckoby) Lannäs	48	Asuinpaikat/ kyläpaikat	historiallinen 1680-luku	2	KM
72. Råkartåget	49	Kivirakenteet/kiviaidat	historiallinen	2	KM
73. Argo	51	Alusten hylt/puuhylt	historiallinen	1	KM
74. Pedersören kirkko	52	Kirkkorakenteet/kirkonpaikat	historiallinen 1510-1530	1	KM
75. Pietarsaaren vanha asemakaava-alue	54	Asuinpaikat/kaupungit	historiallinen 1600-luku	1	KM
76. Pietarsaaren kirkon kirkkotarha	63	Hautapaikat/hautausmaat	historiallinen 1691	1	KM
41. Pirilö 1	66	Asuinpaikat/talonpohjat	historiallinen	1	K
42. Pirilö 2	67	Asuinpaikat/torpat	historiallinen	2	K
43. Pirilö 3	68	Asuinpaikat/torpat	historiallinen	1	K
44. Pirilö 4	69	Kivirakenteet/kiviaidat	historiallinen	36	K
45. Norrångama	71	Työ- ja valmistuspaikat/viljelmät	historiallinen	1	K
46. Gäddviken 1	72	Asuinpaikat/torpat	historiallinen	1	K
47. Gäddviken 2	73	Asuinpaikat/torpat	historiallinen	1	K
48. Gäddviksberget	74	Kivirakenteet/röykkiöt	moderni	1	K
49. Braxberget	75	Tapahtumapaikat	historiallinen	1	K
50. Granholmen	76	Asuinpaikat/talonpohjat	historiallinen	2	K
51. Hållhagen	78	Kivirakenteet/kiviaidat	historiallinen	1	K
52. Fattigviken	79	Kivirakenteet/kiviaidat	historiallinen	1	K
53 . Stora Lysarholmen 1	80	Kivirakenteet/kiviaidat	historiallinen	5	K

Kohde	sivu	tyyppi/ tyypin tarkenne	ajoitus	lkm.	status
54. Stora Lysarholmen 2	81	Kivirakenteet/rajamerkit	historiallinen	1	K
55. Östanskogen	82	Kivirakenteet/kiviaidat	historiallinen	2	K
56. Fallet	83	Kivirakenteet/kiviaidat	historiallinen	1	K
57. Stads-Svanbäck	84	Kivirakenteet/kiviaidat	historiallinen	2	K
58. Fallberget	85	Asuinpaikat/torpat	historiallinen	2	K
59. Snarubacken	86	Työ- ja valmistuspaikat/viljelmät, rakennustempohjat	historiallinen	1	K
60. Dalhagen	87	Kivirakenteet/kiviaidat	historiallinen	2	K
61. Storsand	88	Maarakenteet/kuopat	moderni	1	K
62. Tailod norra udden	89	Kulkuväylät/kummelit	historiallinen	1	K
63. Kittholmen 2	90	Taide, muistomerkit/hakkaukset	historiallinen	1	K
64. Kittholmen 3	92	Raaka-aineen hankintapaikat/louhokset	historiallinen	1	K
65. Kisorberget	93	Kivirakenteet/kiviaidat	historiallinen	3	K
66. Nätinabba 2	94	Kivirakenteet/kiviaidat	historiallinen	2	K
67. Markusholmen	95	Kivirakenteet/kiviaidat	historiallinen	4	K
68. Grannabba	96	Kivirakenteet/kiviaidat	historiallinen	4	K
69. Nynäsbacken 2	97	Työ- ja valmistuspaikat/viljelmät	historiallinen	1	K
70. Smedasskogen	98	Kivirakenteet/kiviaidat	historiallinen	7	K
71. Bovallama	99	Asuinpaikat/torpat	historiallinen	1	K
77. Korsgrundet	100	Asuinpaikat/torpat	historiallinen	1	K

Status: KM kiinteä muinaisjäänös, K muu kulttuuriperintökohde, m muu havainto.

9. Kohdetiedot

1. Pedersöre-Cederbergs

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	599010017	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Tuhoutunut kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kultti- ja tarinapaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7066254.186 I:291312.696
Tyyppin tarkenne	lähteet	N2000	n. 3-5 m
Lukumäärä	1	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1700-1800-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 4,2 km kaakkoon
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Ei tarkastettu
Aiemmat tutkimukset	1974 Anja Torvinen, inventointi, 2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

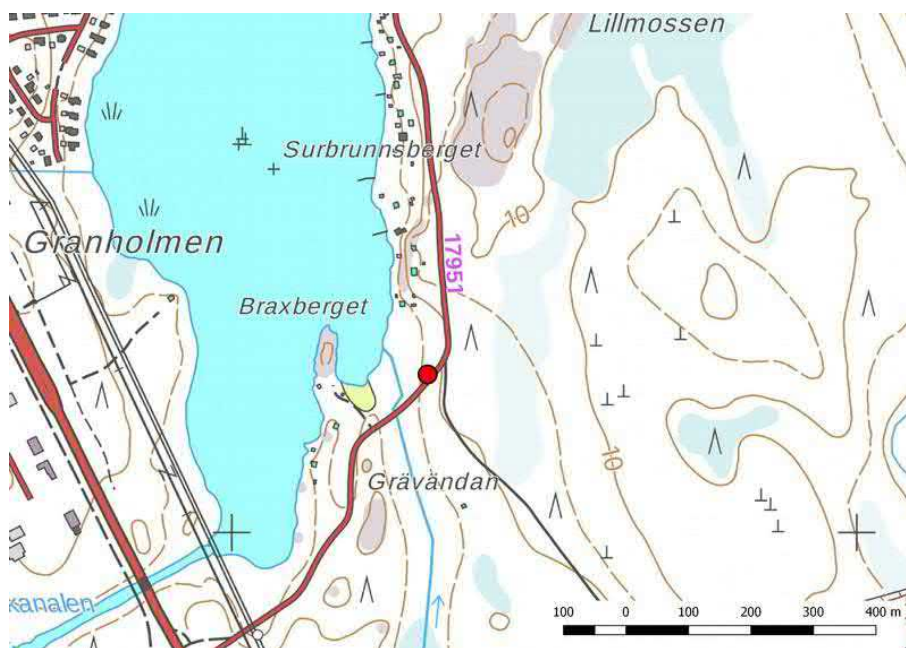
Maastotiedot: rekisteriportaali: "Pirilönlahden kaakkoisrannalla, Pietarsaari-Ähtävä tieltä noin 600 m Pirilöön vievää paikallistietä."

Kuvaus: rekisteriportaali:...Tienvarren ojassa, lehtometsässä on lähteensilmä, johon on upotettu puinen, lähes lahonnut tynnyri. Lähteestä oli tieto mm. Pietarsaaren kotiseutuyhdistyksellä vuonna 1974. Topografisessa arkistossa mainitaan lähde "Erik-kuninkaan lähteenä", joka viime vuosisadan (1800-luvun?) loppupuolella oli hyvän parantavan hapelälähteen maineessa.

Lähde oli huonossa kunnossa vuonna 1974. Vuoden 2012 inventoinnin mukaan on lähde tuhoutunut.

2019: Kohde mainitaan tuhoutuneeksi vuoden 2012 inventoinnissa, joten sitä ei tarkastettu.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: -.

Pedersöre-Cederbergs.

2. Kråkholmen

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000014200	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7069567.848 I: 288593.775
Tyypin tarkenne	kiviaidat	N2000	n. 3-5 m
Lukumäärä	24	laajuus	n. 4,5 km
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne		Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 4,2 km kaakkoon
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	1974 Anja Torvinen, inventointi, 2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: Kråkholmanjärven itä- ja eteläpuolella, suuri osa myös asuinalueilla.

Kuvaus: rekisteriportaali: Alueella on useita kiviaitoja, jotka ovat aikoinaan rajanneet viljelyksiä ja/tai laidunmaita. Alueen läpi kulkee Pohjantie, jonka rakentaminen on aikoinaan tuhonnut kiviaitoja ja rikkonut osin kokonaisuutta. Pääosa kiviaidoista sijaitsee Pohjantien länsipuolella. Parhaiten säilyneen aitauksen sisäpuoli on nykyisin kaupungin siirtolapuutarha-alueena, jossa on pieniä viljelypalstoja. Tämän koillispuolella olevan kiviaitauksen sisäpuoli on nykyisin koirankouluttajien käytössä. Joitakin kiviaidan pätkiä on myös Pohjantien itäpuolella.

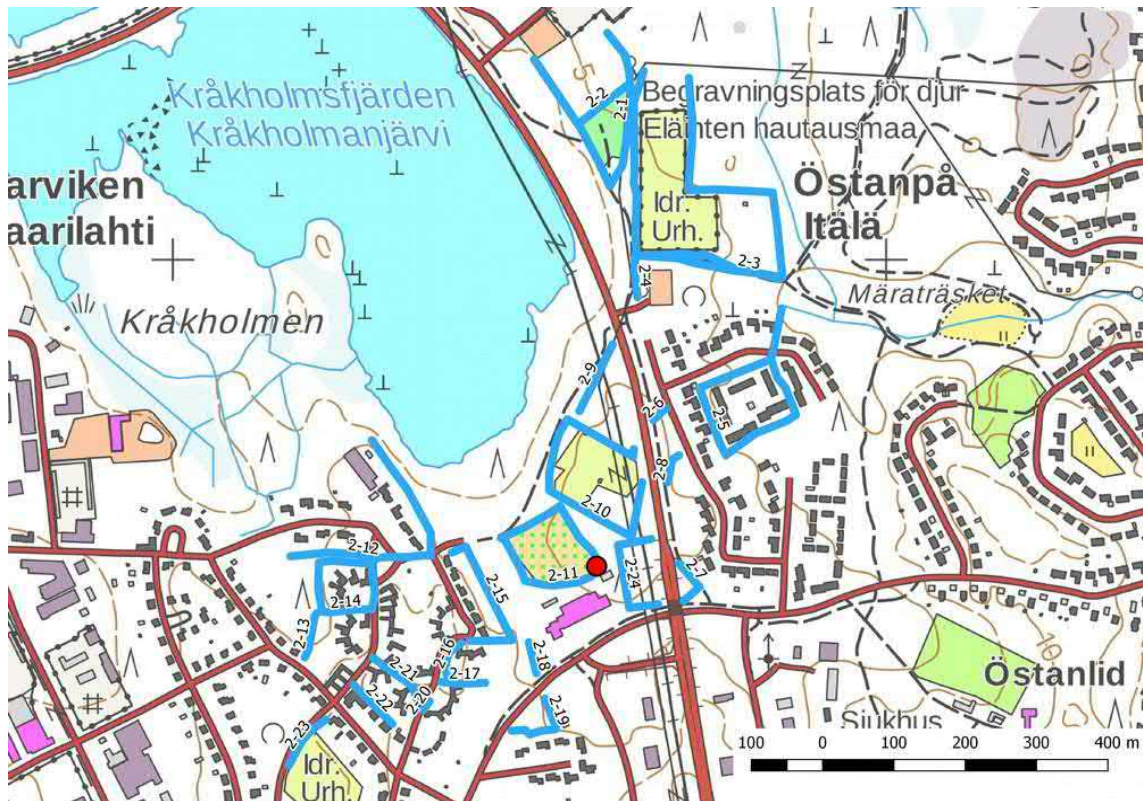
Kiviaitojen peltokuviot näkyvät historiallisen ajan kartoissa: Helsberg 1797, Danielson 1829 "Staden Jacobs-tads ägor" sekä Rosenlund 1872 "Jakobstads odlade egor". Koska kiviaitojen rajaamat peltokuviot ovat nähtävissä jo 1700-luvun lopun kartalla, on kohde luokiteltava muinaisjäänökseksi

2019: Kohde tarkastettiin tarkemmin Pohjantien itäpuolella Eläinten hautausmaan ympäristössä, missä kohde oli ennallaan. Osa aidoista näytti koostuvan kookkaista kivistä. Useimmat aidoista sijaitsevat vuoden 1972 peruskartalle merkittyjen peltojen kohdalla, ja ehkä osa tai osia aidoista on koottu myöhemmin.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: sm-merkintä.

Aitoja ulkoilureitin varrella Eläinten hautausmaan eteläpuolella, kuva itään.

Kråkholmen.

3. Nätskatan

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	598010001	TM35-lehtijako	Q3332R
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kultti- ja tarinapaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	Kuppikivi 1: P: 7066988.361 I: 282004.16 mahdollinen kuppikivi: P: 7066988.911 I: 281997.512
Tyyppin tarkenne	kuppikivet	N2000	n. 4-5 m
Lukumäärä	1-2	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	gps-mittaus
Ajoitustarkenne	1700-luku ?	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 5,7 km länteen
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus
Aiemmat tutkimukset	1987 Mirja Miettinen, tarkastus, 2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Fäbodassa, Näsiskatanille vievän tien varressa, "Kaffestuganista" muutama kymmenen metriä länteen, Holmenin asutusalueelle luoteeseen vievän tien ja Näsiskatan tien risteyksen länsipuolella.

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on ruohottuneet ja kasvillisuuden peittämät, saadun tiedon mukaan 1700-luvun rakennuksen pohjat (navetta ym.), joiden vierellä on kaksi pienehköä, matalaa maakiveä. Lähinnä rakennuksen perustusta olevassa kivessä on 6-7 kuppia. Edellisestä noin 6-7 m pohjoiseen on toinen kivi, jossa on näkyvissä yksi kuppimainen syvennys.

Paikan korkeuden perusteella kuppikivet ovat historialliselta ajalta. Paikkaan liittyvä tieto 1700-luvun asumuksista sekä jäänteet tukevat käsitystä, että kuppikivet kuuluvat samaan yhteyteen. Vuoden 2012 inventoinnissa ei asumusjäänöksiä todettu.

2019: Paikalta löytyi varmuudella yksi kuppikivi, se sijaitsee heti Fäbodantien reunalla ja Torkholmantievien vieressä. Pohjoispuolisen tontin reunalla oli muutamia isompia kiviä, mutta ei merkkejä kuppikivestä. Noin 10 m havaitusta kuppikivestä lounaaseen oli poralla halkaistu kivi, jossa ei ollut merkkejä kuppikiven syvennyksistä. Kuppikivestä n. 10 m luoteeseen oli hiljattain pystytetty muuntaja, sen ympäristössä avoimena olleesta maan pinnasta ei havaittu rakennuksen perustuksiin viittaavaa, joskin likaiselta vaikuttavaa maata. Kuppikivestä vajaa 10 länteen on heinikossa kaksi matalaa kiveä. Sijaintinsa perusteella niistä jompikumpi voi olla aiemmissa tiedoissa mainittu toinen kuppikivi, jossa oli havaittu yksi kuoppa.

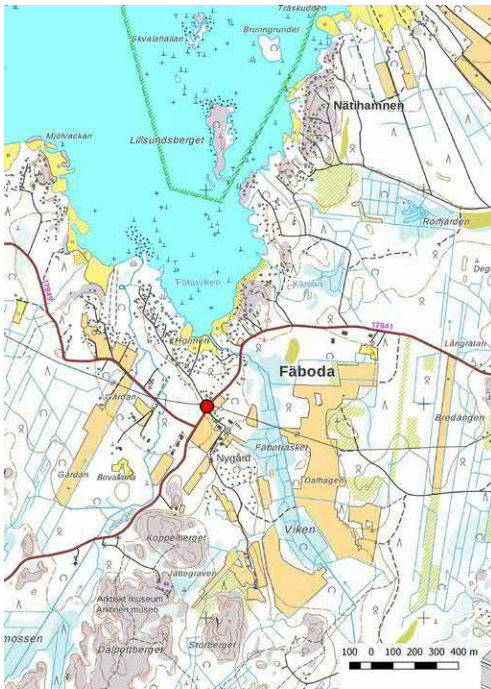
Ehdotus suojavaikykkeeksi: sm-merkintä.

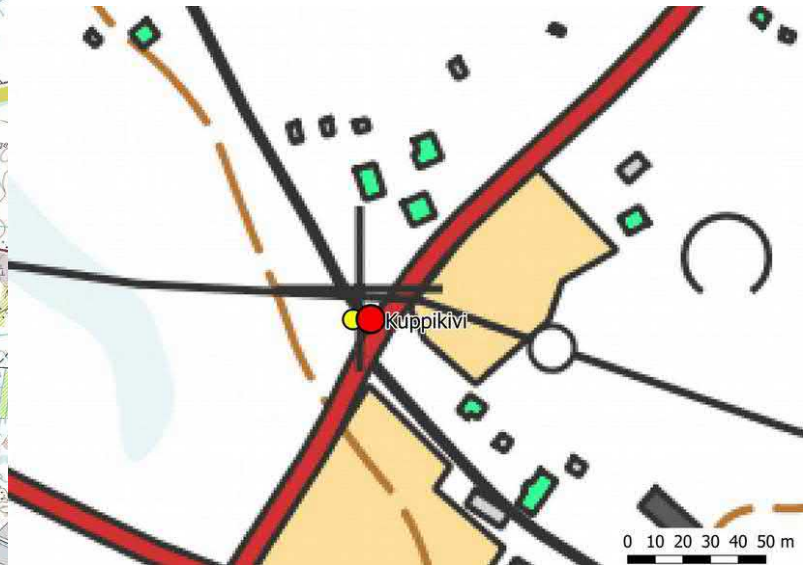
Kuppikivi kuvattu päältä, syvennyksissä on vettä.

Tien vieressä olevasta kuppikivestä n. 7 m länteen on kaksi matalaa kiveä, joista ei selviä syvennyksiä löytynyt. Oikealla kuvassa on noin 10 m kuppikivestä lounaaseen sijaitseva poralla halkaistu kivi.

Nätiskatan.

Kuppikivi 1 punaisena ympyränä, epävarma keltaisena.

4. Kyrkoby (Kijrckoby) Pirilö

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000025496	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	232109
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	Talon pohja P: 7067699 I: 291709 maakellari P: 7067716 I: 291680
Tyyppin tarkenne	kylänpaikat	N2000	n. 6-9 m
Lukumäärä	1	laajuus	n. 4500 m ²
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto, talon pohja
Ajoitustarkenne	1700-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 4,2 km itään
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: Pirilön niemen länsipuolella Vanhan Pirilöntien varrella lounaaseen ja etelään viettävän mäen reunalla, Alue on tiiviisti rakennettua. Kylänpaikka sijaitsee kolmen tilan pihapiirissä. Ympäröivillä alueilla on peltoa ja muiden tilojen pihapiirejä.

Kuvaus: rekisteriportaali: Tontin luoteispuolella on pihapiiri ja kaksi vanhaa asuinrakennusta. Tontin keski-osassa on 20 x 6,5 m suuruinen rakennuksen perusta. Se kuuluu 1700-luvulla pystytettyyn rakennukseen, joka purettiin vuonna 1956. Paikalta todettiin muurattu kellari sekä jäännöksiä rakennuksesta, joka paloi vuonna 1692.

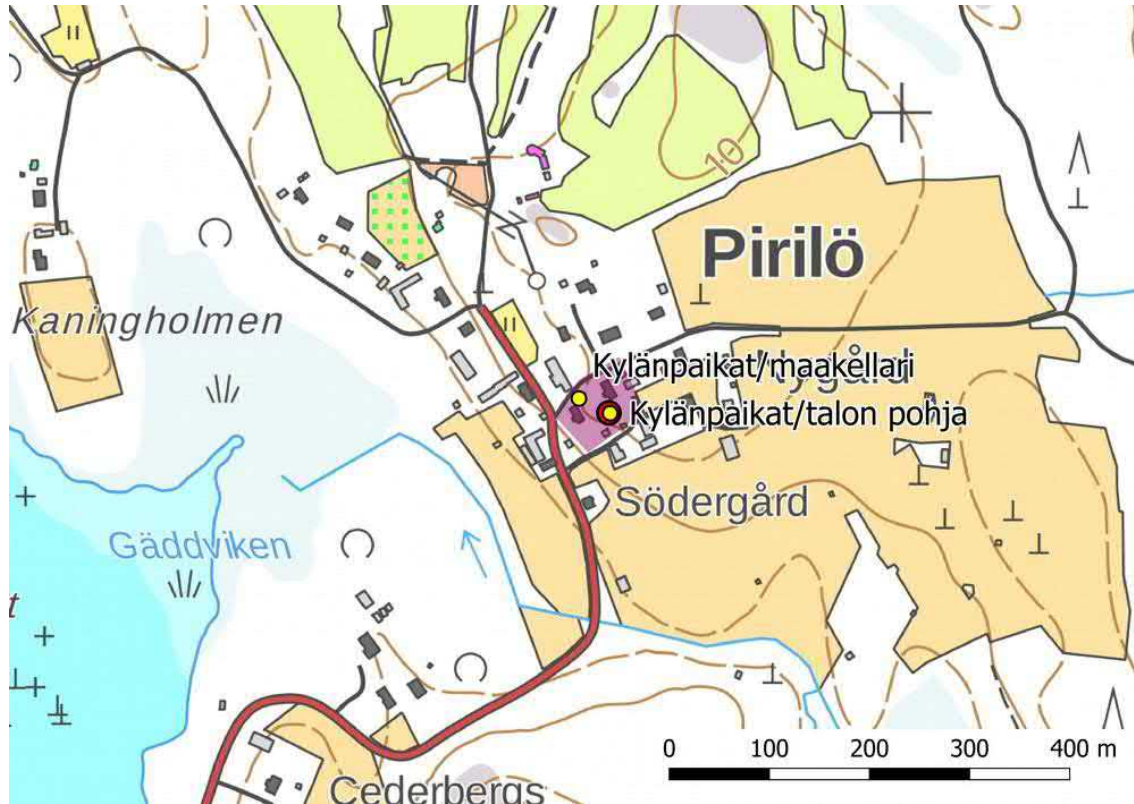
Kylätontin pohjoisosassa on luonnonkivistä rakennettu maakellari. Sen länsipuolella on jäännöksiä kivijalasta. Vanhin kartta talon paikasta on vuodelta 1750.

2019: Alue tarkastettiin yleispiirteisesti. Kohde vaikutti olevan ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: aluerajaus, sm-merkintä.

Moffan julkisivua koilliseen. Rakennuksen perustus sijaitsee siitä n. 30 itään ja maakellari talon pohjoispuolella Cederbergin talon pihan länsireunalla.

Aluerajaus. Rakennuksen/talon pohja ja maakellari keltaisena ympyränä, kohdekoordinaatit punaisena ympyränä.

5. Skutberget

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000025510	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7068338 I: 291054 kiukaan pohja P: 7068338.642 I: 291074.733 maakumpu/röykkiö P: 7068347.780 I: 291056.538
Tyyppin tarkenne	laivanrakennuspaikat	N2000	n. 4-6 m
Lukumäärä	3	laajuus	n. 6400 m ²
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1600-luku ?	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 3,5 km itään
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: Pirilön niemen länsirannalla huvila-asutuksen itäpuolella molemmin puolin Laivavuorentietä.

Kuvaus: rekisteriportaali: Pirilön niemen länsiosassa. Skutbergintien molemmin puolin on jäännöksiä telakasta. Paikalla on kaksi pyöreähköä röykkiötä. Niiden halkaisijat ovat 3-4 m ja korkeus 0,5 m. Röykkiöissä on tiiltä ja myös luonnonkiveä. Kysymyksessä ovat kiukaat.

Koska telakan toiminta alkoi, ei ole tarkemmin tiedossa, mutta todennäköisesti 1600-luvulla. Toiminta jatkui 1860-luvulle

2019: Laivavuorentien itäpuolella oli tehty metsänaurausta ja siellä sijaitseva kiuas oli hajonnut. Aurausurissa oli laajahkolla alueella nokista maata ja hiilenkappaleita. Muuten kohde oli ennallaan.

Ehdotus suojavaöhykkeeksi: aluerajaus, sm-merkintä.

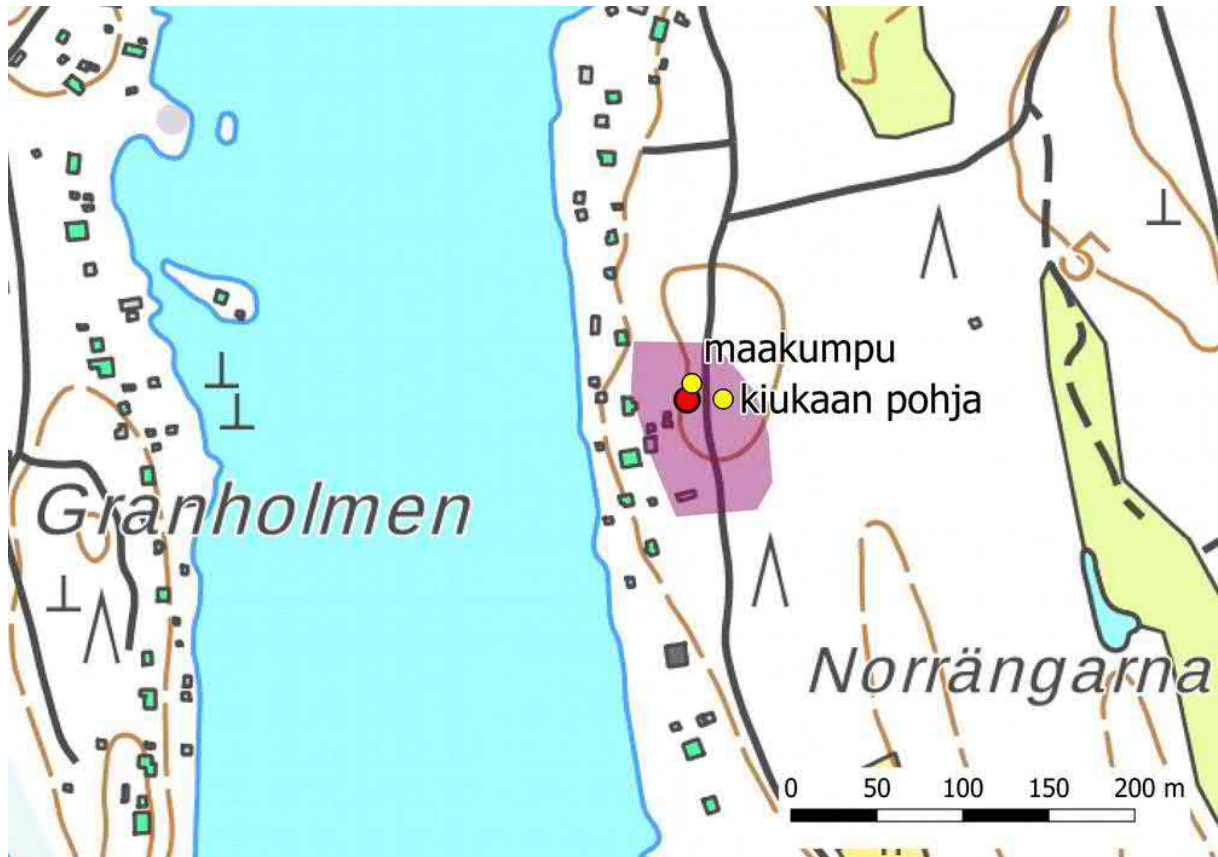
Yleiskuva Laivavuorentien itäpuolelta, kuva koilliseen.

Tuhoutunut kiukaan pohja.

Nokista maata ja hiilen kappaleita tuhoutuneen kiukaan kohdalla.

Kohteen rajaus ja havaitut muodostelmat. Kohdekoordinaatit, laivanrakennuspaikka, punaisena ympyränä.

6. Surbrunnsberget

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000025939	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7066812 I: 291251
Tyyppin tarkenne	laivanrakennuspaikat	N2000	n. 2-7 m
Lukumäärä	5	laajuus	n. 4500 m ²
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku ?	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 3,9 km kaakkoon
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Alakohteet, koordinaatit

Mj-tunnus, N,10 Kohdenimi, C,100	Tyyppi, C,100	Alatyyppi, C,100	Laji, C,100	kolx, N,11,3	y, N,11,3
1000025939 Surbrunnsberget	työ- ja valmistuspaikat	laivanrakennuspaikat/kiukaan pohja	kiinteä muinaisjäännös	6 291251,000	7066812,000
0		maakellarin pohja		6 291282,670	7066750,741
0		maakellarin pohja		6 291281,026	7066758,596
0		maakellarin pohja		6 291275,911	7066771,382
0		maakellarin pohja		6 291278,651	7066764,441

Maastotiedot: rekisteriportaali: Laivatelakka sijaitsee Pirilön niemen länsireunalla, Surbrunnsbergetistä luoteeseen.

Kuvaus: rekisteriportaali: Noin 10 m Vanhasta Pirilöntiestä länteen on kiuasröykkiö. Sen koko on noin 3,5 x 3,5 m ja korkeus 0,8 m. Se on turpeen ja ruohon peitossa. Edellä mainitusta röykkiöistä noin 70 m lounaaseen on viisi pyöreähköä kuoppaa, mahdollista maakellarin jäännöstä. Kuopat ovat halkaisijaltaan noin 3 m ja syvyys on 0,2-1 m.

2019: Vuoden 2012 raportissa mainittujen maakellareiden jäännöksistä kolme löytyi hieman pohjoisempaa tuolloin mitatuista sijainneista, missä oli nyt hakattu puusto pois ja voimaperäisen aurauksen vuoksi alue oli pääosin epätasaista ja korkean kasvillisuuden peittämää, ja siksi ei voinut varmuudella erottaa onko sillä alueella kellarikuoppia. Muuten kohde oli ennallaan. Nyt havaitut kellarikuopat näyttivät silmämääräisesti melko nuorilta, niiden päällä kasvoi kuitenkin jo varttunutta puustoa, jolla on ikää n. 50 vuotta. Paikalla on merkitty mökkiasutusta vuoden 1972 peruskartalle, ja on mahdollista, että kellarit liittyvät tähän vanhempaan huvila-asutukseen.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: aluerajaus, sm-merkintä.

Kasvillisuuden osin peittämä kiukaan pohja luoteeseen. Yksi havaituista kellarikuopista, kuva itään Vanhan Pirilöntien suuntaan.

Aluerajaus. 2019 havaitut kiukaan pohja ja kellarikuopat keltaisena ympyränä, vuoden 2012 inventoinnissa havaitut kellarikuopat oranssina tähtenä.

7. Lillmossen

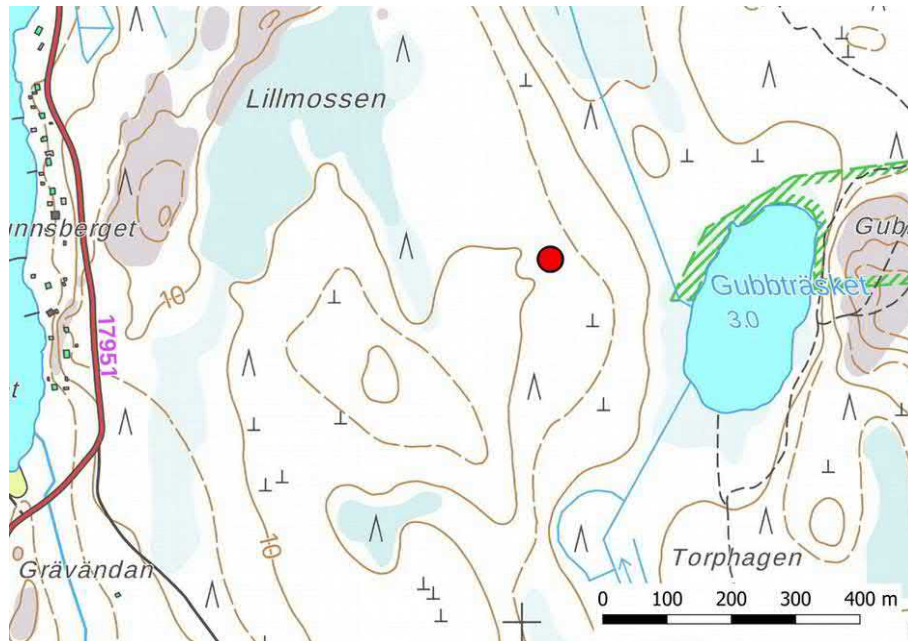
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000025941	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	232109
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7066566 I: 292044
Tyypin tarkenne	rajamerkit	N2000	n. 9 m
Lukumäärä	1	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1700-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 4,8 km kaakkoon
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Ei tarkastettu
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Lillmossetista 250 m kaakkoon ja 250 m länteen Gubbräsketistä pienen suon koillislaidalla.

Kuvaus: rekisteriportaali: Merkki on 1,5 x 1,5 m kokoinen kiviröykkiö, jonka korkeus on 0,3 m. Röykkiö on kasattu 0,2-0,5 m kokoisista luonnonkivistä ja keskellä on noin 0,5 m korkea keskuskivi. Röykkiöstä lähtee noin 0,5 m pitkä kivirivi koilliseen. Röykkiö on osittain turpeen peitossa. Rajamerkki kuvaa Pirilön talon tilusrajaa. Se on merkitty Roering Mattssonsin karttaan Pirilön tilasta vuodelta 1760. 2019: ei tarkastettu.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: sm-merkintä.

Lillmossen.

8. Gubbträskberget

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000025940	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	232109
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7066444 I: 292619
Tyypin tarkenne	rakkakuopat	N2000	n. 17-19 m
Lukumäärä	3	laajuus	
Ajoitus yleinen	ajoittamaton	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne		Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 5,4 km kaakkoon
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Ei tarkastettu
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Gubbträskbergetin lakialueen kaakkoisrinteellä

Kuvaus: rekisteriportaali: Rantakivikossa on kolme kuoppaa rivissä. Kuoppien väliä on 2-3 m. Kuoppien funktio ja ajoitus on epävarma
2019: ei tarkastettu.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: aluerajaus, sm-merkinä.

Aluerajaus ja kuoppien sijainti.

9. Östanlid

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000025978	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7068718 I: 289333
Tyypin tarkenne	kivimuurit	N2000	n. 4-10 m
Lukumäärä	7	laajuus	n. 1,4 km
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1700-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 1,9 km koilliseen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: Östanfjärdenin lounaispuolella pääosin asuinalueella.

Kuvaus: rekisteriportaali: Östanlidin alueella, jota länsi- ja pohjoispuolilta ympäröi kerrostaloalue, etelässä on peltoja ja niittyjä. Paikalla on neljä muurin katkelmaa. Ne on kasattu luonnonkivistä. Ne ovat 2-4 m leveitä ja 0,2-1,2 m korkeita. Pääasiassa muurit ovat hyvin säilyneitä uuden asutuksen keskellä. Svedenvägenin

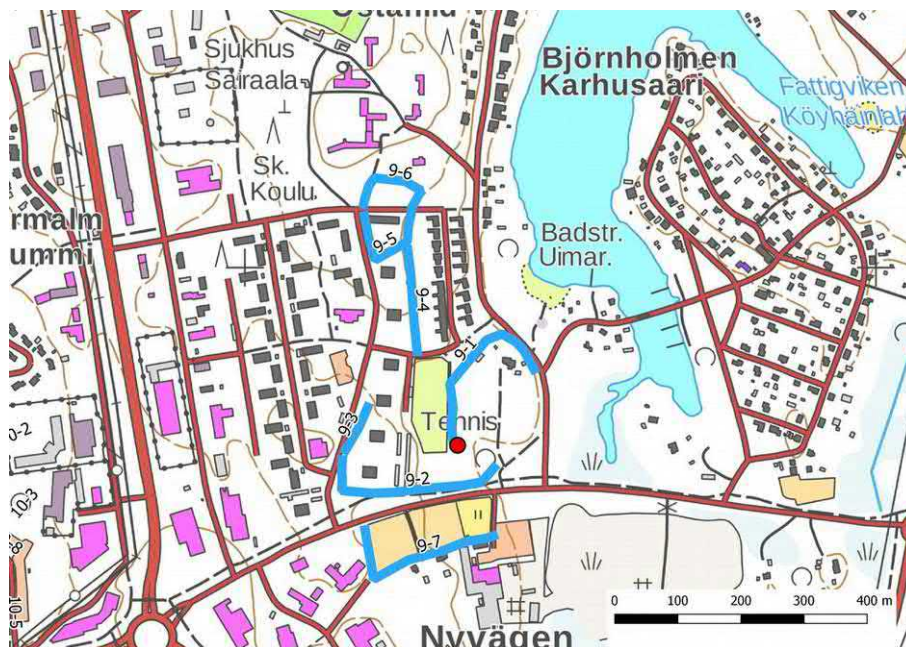

eteläpuolella ne kehystävät vielä käytössä olevia peltoja ja niittyjä. Suurin osa muurien kehystämistä viljelysaloista on otettu käyttöön 1700-luvulla vanhojen karttojen mukaan 2019: Kohde tarkastettiin tarkemmin vain eteläosassa kerrostaloalueella, missä kohde oli ennallaan. Useimmat aidoista sijaitsivat vuoden 1972 peruskartalle merkittyjen peltojen kohdalla, ja ehkä osa tai osia aidoista on koottu myöhemmin.

Ehdotus suojavöhykkeeksi: sm-merkintä.

Aitoja Kytömäen pohjoispuolella kerrostalojen eteläpuolella, kuva itään.

Östanlid.

10. Malmska sjukhuset

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000025984	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7068637 I: 288546
Tyypin tarkenne	kivimuurit	N2000	n. 8-11 m
Lukumäärä	9	laajuus	430 m
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1700-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 1,1 km koilliseen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: Malmin sairaalan ympäristössä.

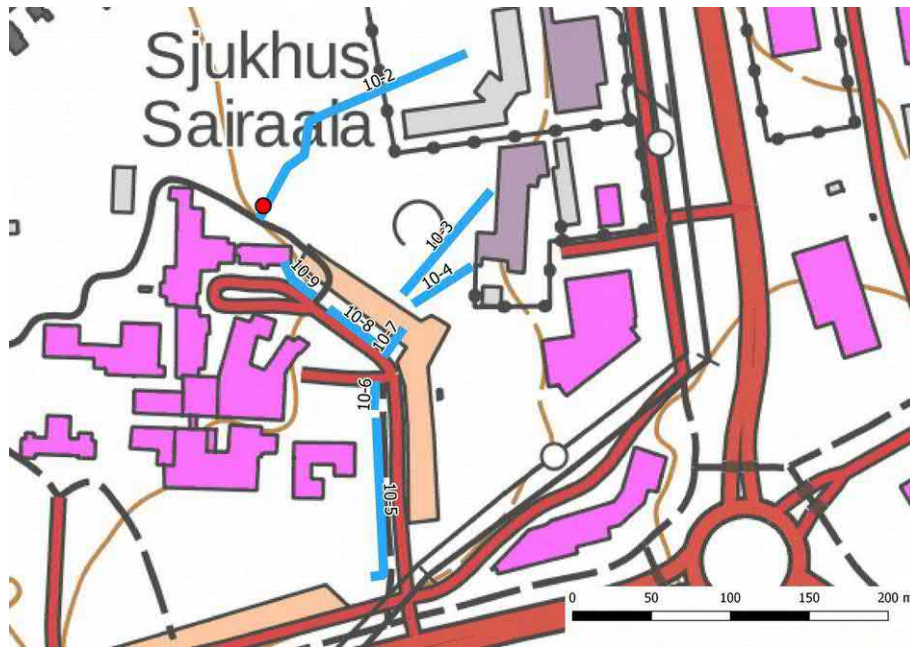
Kuvaus: rekisteriportaali: Malmin sairaalan itäpuolella ja ulottuu Kolpintiestä etelässä liiketonteille koilliseen. Alueella on kahdeksan muurin katkelmaa, joiden yhteenlaskettu pituus on noin 430 m. Muurit on kasattu luonnonkivistä. Ne ovat 2,5 - 3 m leveitä ja 0,3-0,7 m korkeita. Muureissa on reunoilla suuret kivet ja keskellä pienemmät. Aleen viljely on vanhojen karttojen mukaan alkanut 1700-luvun jälkipuoliskolla. Ne viljelysalat, joita muurit ovat reunustaneet, näkyvät ensi kerran Helsbergin kartalla 1797.

2019: Kohde tarkastettiin tarkemmin parkkialueen länsipuolella, missä kohde oli ennallaan. Alueelle on merkitty peltoja vuoden 1972 peruskartalle, osa aidoista sijoittuu niiden kohdalle.

Ehdotus suojavaikenneeksi: sm-merkintä.

Kiviaitoja parkkialueen ja sairaalarakennusten välissä, kuva länteen.

Malmin sairaala.

11. Äkerviken

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026009	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Tuhoutunut/kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067203 I: 289171
Tyypin tarkenne	Torpat	N2000	n. 5-7 m
Lukumäärä	1	laajuus	-
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1700-luku ?	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 1,9 km kaakkoon
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Paikka sijaitsee matalalla kumpareella Pietarsaaren ohitustien länsipuolella ja noin 400 m etelään Permofladanista.

Kuvaus: rekisteriportaali: Alueella on ollut historiallisten karttojen mukaan kaksi mahdollisesti 1700-luvun alkupuolella perustettua pappilan torppaa nimellä Stor-Ollas. Torpat on merkitty Roering Mattssonsin karttaan Pietarsaaren pappilan metsä- ja kotitiluksista vuodelta 1756.

Luoteisemman torpan paikalla on nykyään rivitalo. Toinen torppa oli vielä jäljellä 1960-1970-luvuilla, minkä jälkeen se hävitettiin. Se on merkittynä vuoden 1972 peruskarttaan. Vuoden 2012 inventoinnissa havaittiin viimeksi mainitun torpan paikasta 30 m kaakkoon luonnonkivien reunustama kumpare, mahdollinen rakennuksen jäännös.

2019: Ilmoitettujen koordinaattien kohdalle/kumpareen lounais- ja eteläreunalle on merkitty rakennuksia vuosien 1972 ja 1980 peruskartoille. Sillä alueella maakerrokset ovat sekoittuneet rivitalojen ja teiden rakentami-

sen yhteydessä. Luonnonkivien reunustama kumpare on havaittavissa hieman idempänä, ja siltä alueelta ei havaittu rakennuksen jäänteitä.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: -.

Kumparemaisen alueen lounaisreunaa, missä ei havaittu rakennuksen perustusta, kuva kaakkoon.

Kohteen rajaus ja koordinaattipiste.

12. Varvet

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026150	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7070198 I: 286250 röykkiö 2 P: 7070234.991 I: 286246.997
Tyypin tarkenne	laivanrakennuspaikat	N2000	n. 3-5 m
Lukumäärä	2	laajuus	n. 1500 m ²
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto, röykkiö 1
Ajoitustarkenne	1700-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 2,4 km luoteeseen
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

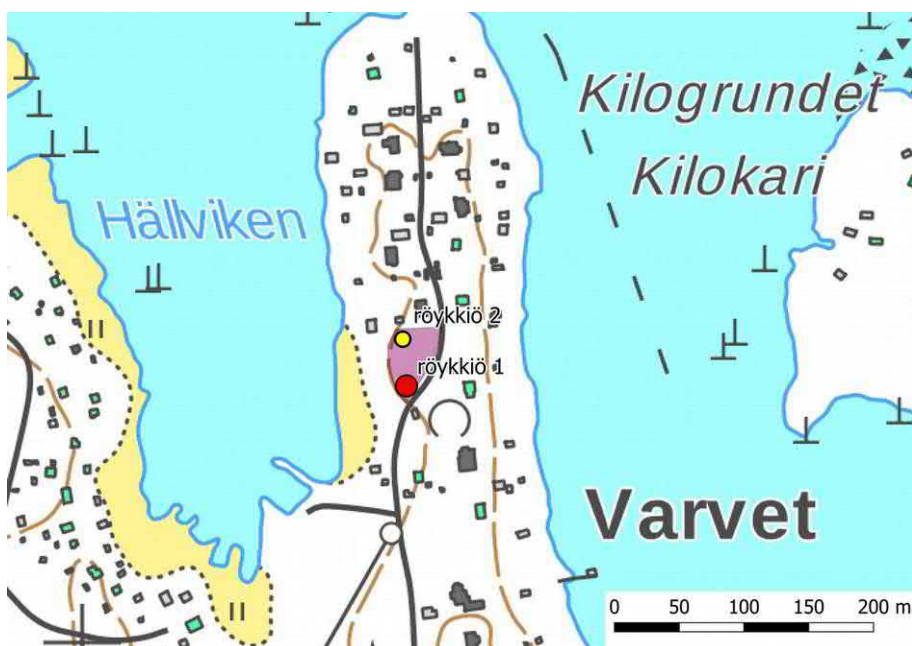
Maastotiedot: Hällvikenistä itään, Varvetin ja Varvintien länsipuolella. Alue on rakentamaton metsäinen tontti.

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on kaksi röykkiötä, joista eteläisin sijaitsee noin 5 m luoteeseen tiestä. Röykkiön koko on 6 x 4,5 m ja korkeus 0,5 m. Se on täysin kasvillisuuden peitossa. Röykkiöön tehdyssä koepistossa oli runsaasti hiiltä ja nokea ja kiviä. Toinen röykkiö on noin 35 m pohjoiseen röykkiöistä 1 ja tiestä 25 m länteen. Röykkiön koko on 11 x 8 m ja korkeus metrin. Röykkiö on kasvillisuuden peitossa. Koepistossa oli nokea, hiiltä ja tiiltä.

Röykkiöt ovat ehkä kiukaita. Paikalle perustettiin vuonna 1797 laivanrakennuspaikka nimellä Carlholmenin telakka. Toiminta loppui 1800-luvun lopulla.

2019: kohde oli ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: aluerajaus, sm-merkintä.

Aluerajaus ja röykkiöiden sijainti.

Varvintie pohjoiseen, kohteen eteläosaa ja röykkiö 1 tien vasemmalla puolella.

Röykkiö 2 oli kasvillisuuden peitossa, kuva itään.

13. Norrlötsberget

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026155	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P:7069450.107 I: 285577.100
Tyypin tarkenne	Tomtningit/rakkakuopat	N2000	n. 11-12 m
Lukumäärä	3-5	laajuus	n. 300 m ²
Ajoitus yleinen	ajoittamaton	Koordinaattiselite	Aiempi tieto, kuoppa 1
Ajoitustarkenne		Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 2,3 km luoteeseen
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

alakohteet, koordinaatit

kohdenimi, C,50	tyyppi, C,50x,N,11,3	y, N,11,3
Norrlötsberget	kuoppa 1	7069450,107 285577,100
	kuoppa 3	7069459,108 285592,641
	kuoppa 4	7069466,111 285575,113
	kuoppa 5	7069452,033 285570,138
	kuoppa 2	7069445,000 285575,000

Maastotiedot: Kivetyt kuopat sijaitsevat Norrlötsbergetin itäharjalla.

Kuvaus: rekisteriportaali: Kuoppa 1 on muodoltaan soikea, 3x2 m kooltaan ja 0,5 m syvä. Pohja on tasainen. Kuopassa on luonnonkivivalli, joka on 0,5 m leveä. Kuoppa 2 sijaitsee noin kuusi metriä kuopasta 1 etelään. Se on neliskulmainen, kooltaan 1,5x1,5 m. Syvyys on 0,3 m. Kuoppaa kehystää kivireunus. Yhdellä sivulla on isompi maakivi. Lisäys: Inventoinnin kuvauksen perusteella ainakin toinen jäännös on vallin ympäröimä tasapohjaiseksi raivattu ala. Todennäköisesti maavarainen yösija nk.tomtning. Sijainnin perusteella hylkeenpyytäjien tilapäisasumuksia tai asumus ja varasto, joilla on ikää useita satoja vuosia.

2019: Aiemmin havaittujen kuoppien pohjoispuolella on kolme epämääräisempää raivattua alaa/kuoppaa rakasta tai isojen kivien vieressä. Kuoppa 1 on rakenteeltaan selvin, kohteita ei varmuudella voi tulkita tomtningeiksi, myös lähihistoriassa linnustajat ovat tehneet ko. tyyppisiä kuoppia kivikoihin. Noin 50 lounaaseen on louhittu kiviä lähihistoriassa, paikalla on useita porakiviä.

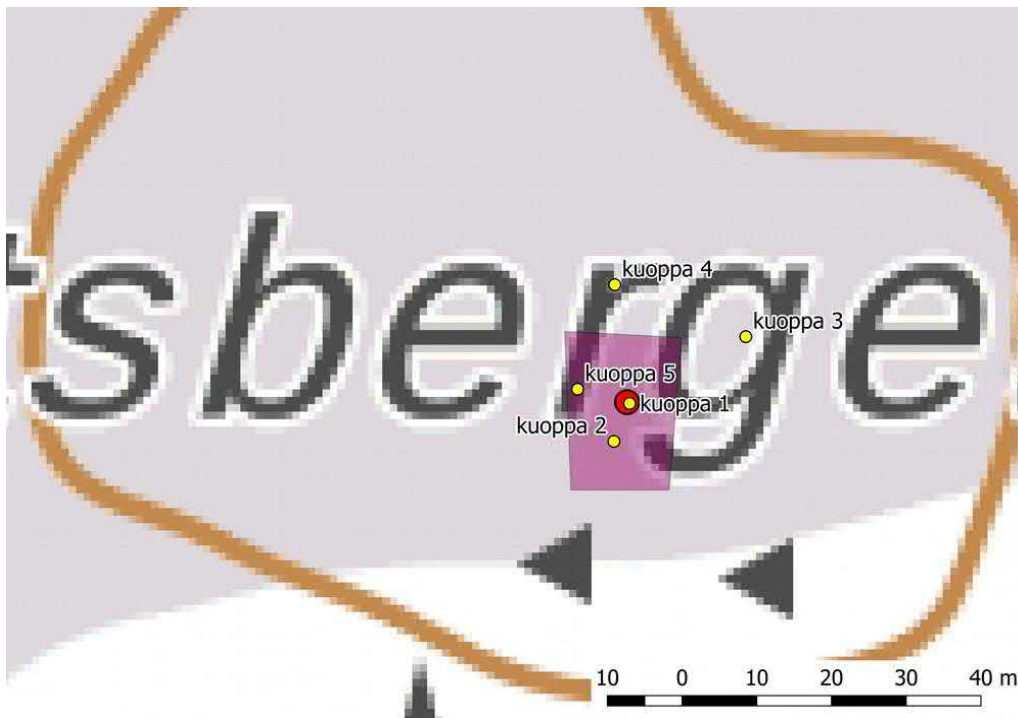
Ehdotus suojavyöhykkeeksi: aluerajaus, sm-merkintä.

Kuoppa 1, joka on rakenteeltaan selvin, kuva koilliseen. Kuoppa 2 kaakosta.

Kuoppa 3 on epämääräinen raivatulta vaikuttava alue ison maakiven vieressä,

Rajaus ja havaitut kohteet.

14. Gamla Bonäset

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026156	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7065999 I: 286093
Tyypin tarkenne	pappilat	N2000	n. 6-9 m
Lukumäärä	1	laajuus	n. 300 m ²
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1500-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 2,6 km lounaaseen
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Paikka sijaitsee Otsolahdessa.

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on ollut kappalaisen talo 1500-luvulta vuoteen 1741 asti. Talo on merkitty Mörtin Pietarsaaren pitäjän kartalle vuodelta 1709.

Inventoinnissa paikalta todettiin 7x5 m suuruinen ja suhteellisen tasaisen alue niityn pohjoisosassa. Koepistossa todettiin 10-15 cm paksu noki- ja hiilikerrokset. Etelässä ja lännessä aluetta rajaa epäsäännöllinen terassimainen reunus.

Mitään säilyneitä rakennelmia tai jäännöksiä, jotka voitaisiin liittää kappalaisen taloon ei todettu. Rungas kasvillisuus häiritsevä tarkastusta

2019: Kohde oli ennallaan.

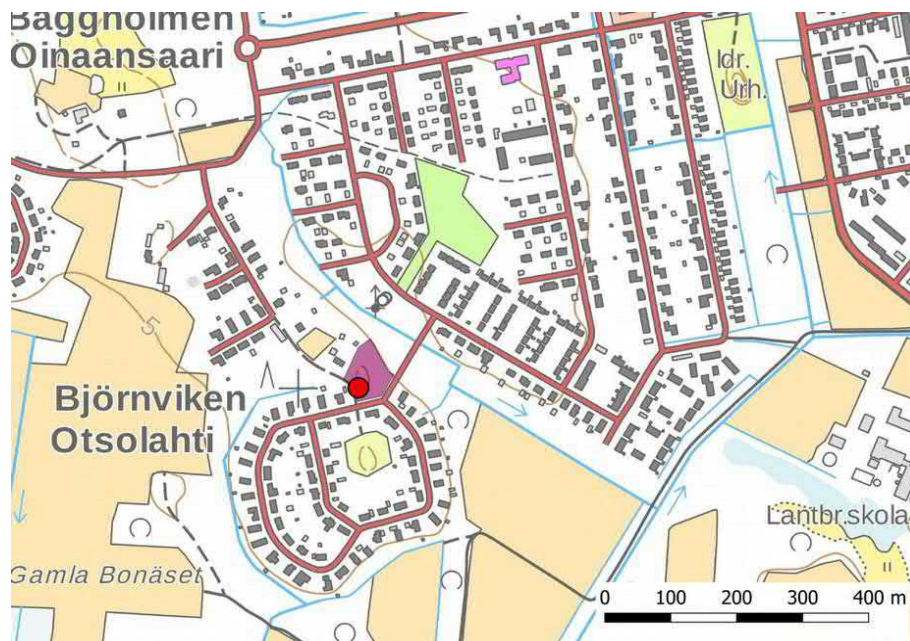
Ehdotus suojavyöhykkeeksi: aluerajaus, sm-merkintä.

Kohde pellolla puuston kohdalla. Kuva pohjoiseen.

Paikalla on myös peltoaita.

Aluerajaus ja kohdekoordinaatit.

22. Dalpottberget

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026451	TM35-lehtijako	Q3332R
Laji	kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7065187 I: 281547
Tyypin tarkenne	Kivivallit, kiviröykkiöt	N2000	n. 16-22 m
Lukumäärä	5	laajuus	n. 4800 m ²
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto, kivivalli
Ajoitustarkenne		Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 6,7 km lounaaseen
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Alakohteet, koordinaatit

tyyppi,C,50	x,N,11,3	y,N,11,3
rakkakuoppa	7065216,582	281535,427
röykkiö	7065217,912	281540,436
rakkakuoppa	7065214,622	281541,153
rakkakuoppa	7065212,300	281544,022

Maastotiedot: rekisteriportaali: Dalpottbergetin länsiosassa noin 250 m koilliseen Lövbackan metsätiestä.

Kuvaus: rekisteriportaali: Kohde käsittää kivimuurin, kolme kuoppaa luonnonkivikossa ja röykkiön. Kohde on merkitty peruskartalle "muinaishautana".

Kivivalli on noin 280 m pitkä, noin metrin leveä ja 0,3-0,5 m korkea ja kasattu luonnonkivistä. Kivimuurilla voi-

si liittyy Kirkonkylän ja Vestersundin kylän väliseen rajaan, joka on perustettu isossa jaossa. Se kulkee pitkin sitä linjaa, joka on merkitty muun muassa Albäckin karttaan vuodelta 1773. Kuopat voivat liittyä kivivallin rakentamiseen kun on kerätty kivimateriaalia se kasaamiseen. Röykkiön merkityksestä ei voi sanoa mitään varmaa. Se vaikuttaisi kivivallia ja kuoppia nuoremmalta niitä huomattavasti vähäisemmän jäkäläkasvuston perusteella

2019: Kohde oli ennallaan. Kirkonkylän ja Vestersundin kylän raja on merkitty kivimuurin kohdalla vielä vuosien 1972, 1980 ja 1985 peruskartoille.

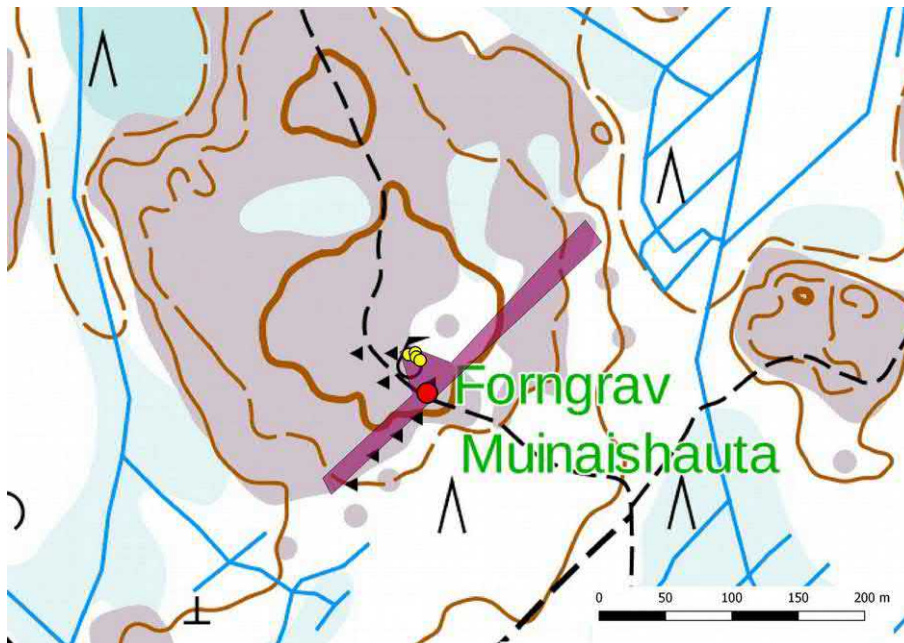
Ehdotus suojavyöhykkeeksi: aluerajaus, sm-merkintä

Kivivalli lounaasta.

Selvin rakkakuoppa pohjoiseen.

Aluerajaus, kohdekoordinaatit punaisena ympyränä, röykkiö ja rakkakuopat keltaisena ympyränä.

24. Sammetskogen 2

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026851	TM35-lehtijako	Q3332R
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	134312 232103
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067108 I: 279492 tulisija 2 P: 7067081.759I: 279485.832
Tyyppin tarkenne	Talonpohjat	N2000	n. 3-5 m
Lukumäärä	2	laajuus	n. 580 m ²
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto, tulisija 1
Ajoitustarkenne	1700-1900	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 8,1 km länteen
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

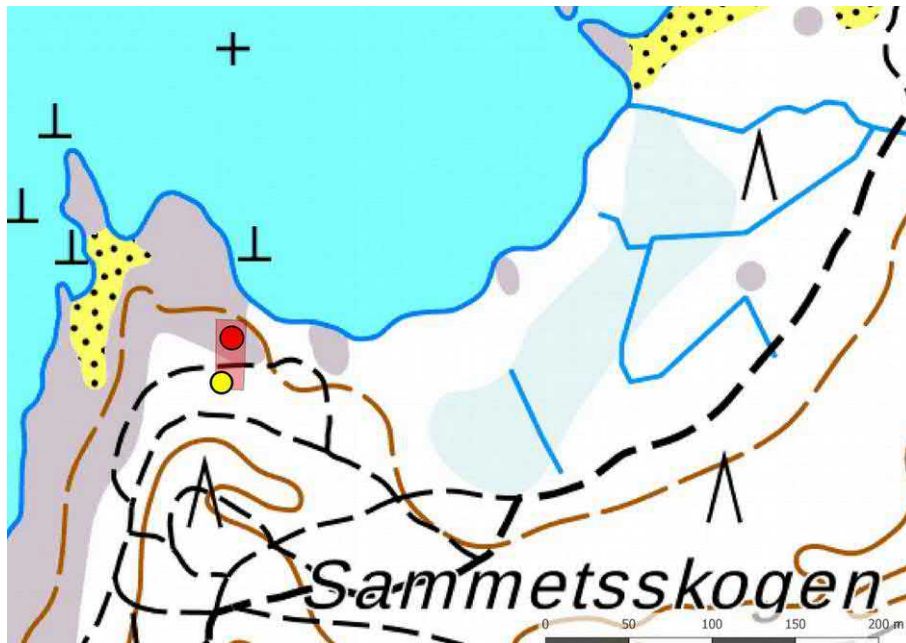
Maastotiedot: Storsandin ja Lillsandin välissä kallioisella ranta-alueella. Puusto on mäntyä ja kuusta. Alueella kulkee runsaasti polkuja.

Kuvaus: rekisteriportaali: Tulisijat sijaitsevat noin 30 m rantalinjasta. Pohjoisempi kiveys on kooltaan noin 2x2 m ja 0,3 m korkea. Röykkiö on suurimmaksi osaksi kasvillisuuden peittämä, mutta paikoitellen on näkyvissä harmaakiveä ja tiilimurskaa. Röykkiöstä on löydetty mm. 1700-luvun raha. Edellisestä röykkiöstä noin 15 m etelään on toinen, saman kokoinen tulisija. Se on kasvillisuuden peitossa, mutta kairauksessa löytyi tiiltä. Historiallisissa kartoissa ei paikalle ole merkitty pysyvää asutusta
2019: Kohde oli ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: aluerajaus, sm-merkintä.

Tulisija 1 takana ja tulisija 2 edessä.

Aluerajaus ja tulisisojen sijainti.

27. Mjölkhavn

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026859	TM35-lehtijako	Q3332R
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	Taide, muistomerkit	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P:7065544 I: 278041
Tyypin tarkenne	hakkaukset	N2000	n. 0-5 m
Lukumäärä	Lukuisa määrä	laajuus	n. 10200 m ²
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1700-1900	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 9,9 km länteen
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Hakkaukset sijaitsevat Pörkenäsin Mjölkhavnin rantakallioilla.

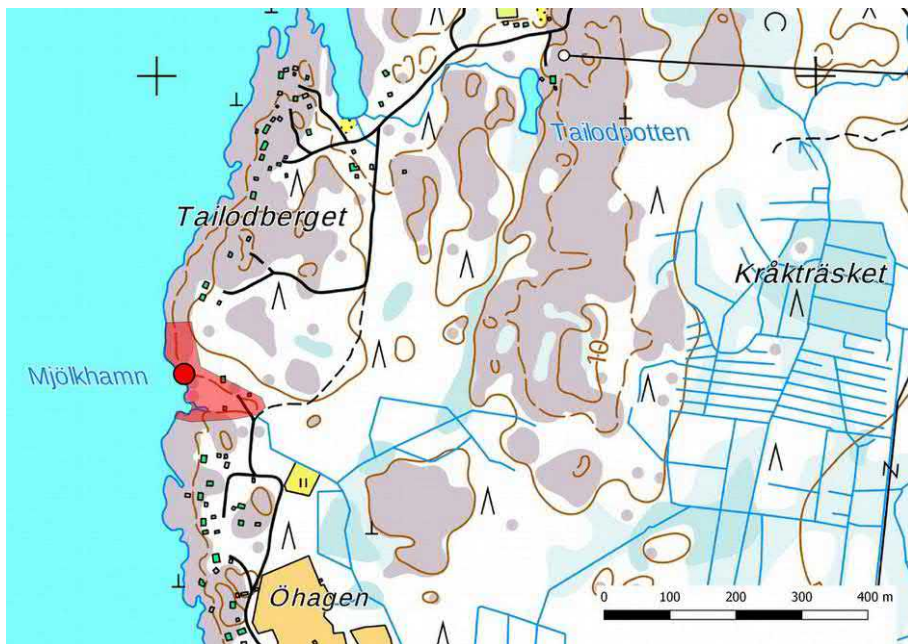
Kuvaus: rekisteriportaali: Hakkaukset koostuvat pääasiassa nimikirjaimista, puumerkeistä ja vuosiluvuista. Näkyvät hakkaukset ovat 1800- ja 1900-luvuilta, mutta maanomistajan mukaan paikalla on hakkauksia 1700-luvulta. Ne ovat kasvillisuuden peitossa. Mjölkhavn on historiallinen satamapaikka, jota on voitu käyttää 1500-1600-luvulta lähtien.

2019: Kohde oli ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: aluerajaus, sm-merkintä.

Kohde etelään.

Aluerajaus.

28. Kittholmen 1

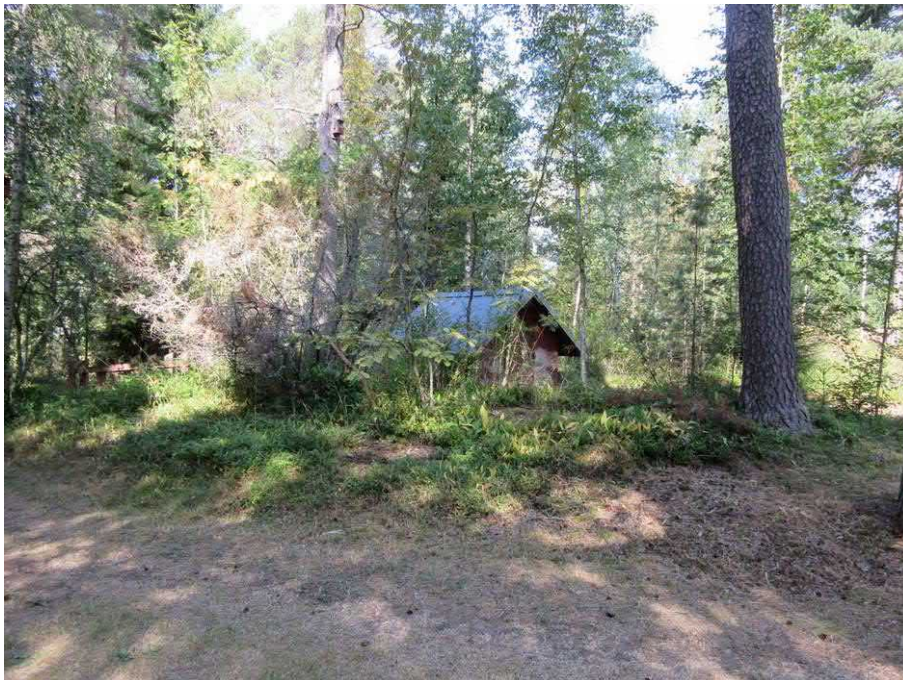
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026862	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	puolustusvarustukset	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7069286 I: 286936
Tyyppin tarkenne	tykkiasemat	N2000	n. 3-10 m
Lukumäärä	1	laajuus	n. 1500 m ²
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1853	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 1,3 km luoteeseen
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: Kittholmenin luoteisreunalla Vanhahaminantien ja Luutavuorenkallioiden välissä huvila-alueella, kohteen pohjoispuolella on yleinen uimaranta.

Kuvaus: rekisteriportaali: Kittholmenin luoteisreunalla noin 40 m vanhasta satamatiestä on vapaa-ajanasunnon vieressä tykkiasema. Se muodostuu 25x20 m suuruisesta vallin ympäröimästä alueesta. Vallin korkeus on suurimmillaan 1,5 m. Asemalle on johtanut tykkitie, joka on alkanut Kittholmenin etelälaidalta. Tie on pysyisin kuntopolkuna ja sitä onko alkuperäisestä tykkitiestä jotain säilynyt, ei voinut inventoinnissa päätellä. Asema ja tie on rakennettu Kriminsodan aikaan vuonna 1853.

2019: Kohde oli ennallaan. Maasto on kallioista ja kivistä, rakenteen erottaminen niistä on hieman epäselvää, kohde oli myös kasvillisuuden ja puuston peitossa. Ilmeisesti rakenne on jonkin verran tuhoutunut.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: aluerajaus, sm-merkintä.

Kohde pohjoiseen.

Aluerajaus.

29. Gamla hamn/Vanha hamina

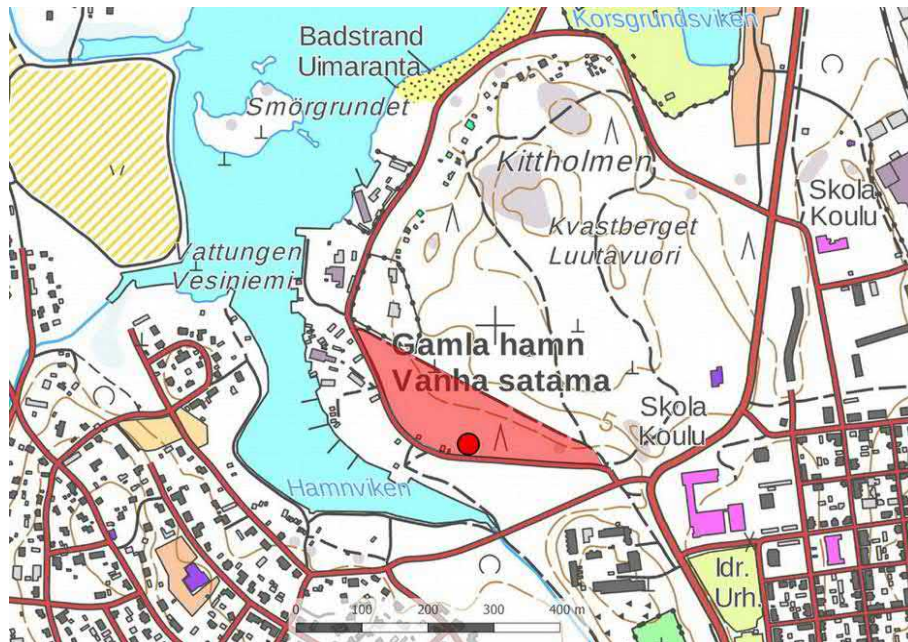
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026899	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kulkuväylät	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7068818 I: 286960
Tyypin tarkenne	satamat	N2000	n. 2-5 m
Lukumäärä	1	laajuus	n. 2,9 ha
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1853	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 0,9 km luoteeseen
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: Kittholman eteläpuolella Vanhansatamantien ja Köysikujan välillä metsäisellä alueella. Paikalle on pystytetty sataman historiasta kertovia opastauluja.

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on sijainnut Pietarsaaren vanha satama ainakin 1600-luvulta 1800-luvun puoliväliin. Satamassa oli porvarien aittoja ja tervamakasiineja. 1700-luvun puolessa välissä muutettiin kaupungin tulli satamaan. Alueen keskellä on 20x20 m suuruisen tasoitettu tasanne, jossa on paikoin kuivunutta tervaa muistona terva-aitoista. Paikalla on myös heikosti erottuva rakennuksen pohja, jota on pidetty tullirakennuksen jäännöksenä. Paikalla on myös eri-ikäisiä, ennen ja vähemmän epäsäännöllisiä, käyttötarkoitukseltaan epävarmoja kuoppia
2019: Kohde oli ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: aluerajaus, sm-merkintä.

Aluerajaus.

Kuivunutta tervaa kohdalla, missä on sijainnut terva-aittoja, kuva koilliseen.

Ote E. J. Gutzénin laatimasta isonjaon kartasta vuodelta 1754, meritulli kartan alaosassa. Kartta: KA E56:14/1-11- Kyrkoby; Jakobstad stad: karta öfver åker och äng.

30. Batteriudden

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026937	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	puolustusvarustukset	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7070616 I: 287409
Tyypin tarkenne	tykkiasemat	N2000	n. 3-4 m
Lukumäärä	lukuisa määrä	laajuus	n. 2600 m ²
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1850-luvun alku, Kriminso- dan aikainen	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 2,5 km pohjoiseen
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimuk- set	2012 Jan-Erik Nyman, in- ventointi	Aiemmat löydöt	-

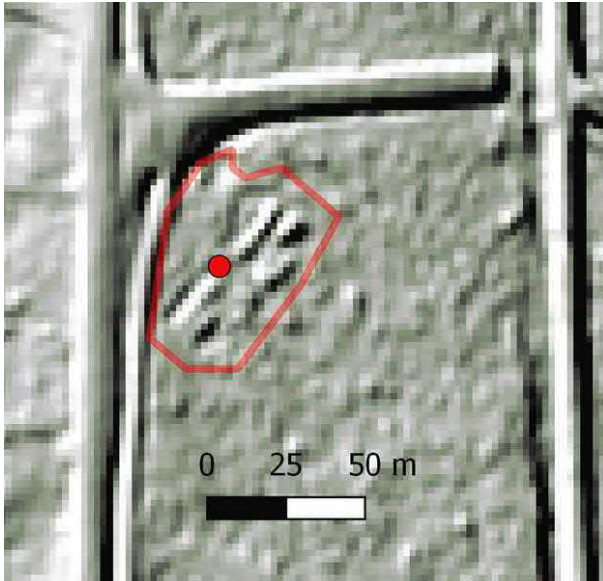

Maastotiedot: rekisteriportaali: Paikka on Ahlholmintien itäpuolella noin 350 m Ahlholmintien ja Luodontien risteyksestä pohjoiseen.

Kuvaus: rekisteriportaali: Alue on tiheän kasvillisuuden peitossa. 70 x 50 m suuruisella alueella on 1-1,5 m korkeita maan- ja kivensekaisia valleja, lähes 10 x 5 m suuria ja metrin syvyisiä suorakaiteen muotoisia kuoppia, joissa on tasainen pohja ja 1-1,2 m leveitä ja 0,5-1 m syviä juoksuhautoja. Kriminsodan aikana 1800-luvun puolivälissä perustettiin paikalle linnoite.

2019: Kohde oli ennallaan. Myös nyt suoritetun tarkastuksen aikana alueen kasvillisuus oli rehevää, vähäisen valon takia aluskasvillisuutta paikoin kuitenkin niukasti juoksuhautojen kohdalla, joten niiden rakenne hahmottui hyvin.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: aluerajaus, sm-merkintä.

Kohde lidar-kuvassa.

Tasainen rakenteen pohja alueen pohjoisosassa, kuva pohjoiseen.

Aluerajaus.

31. Korsgrundet

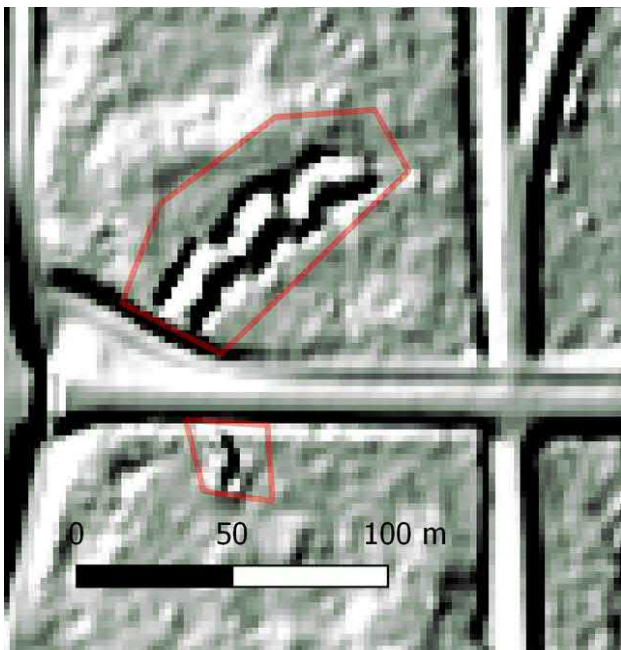
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026938	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	puolustusvarustukset	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7070299 I: 287441
Tyypin tarkenne	taistelukaivannot	N2000	n. 5-6 m
Lukumäärä	lukuisa määrä	laajuus	n. 4300 m ²
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	I maailmansodan aikainen	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 2,1 km pohjoiseen
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Ahlholmintien ja Luodontien risteyksen itäpuolella.

Kuvaus: rekisteriportaali: Luodontie on tuhonnut suuren osan kohteesta, mutta säilyneitä osia on Luodontien pohjois- ja eteläpuolella. 90x40 m suurella alueella pohjoisessa ja 30x30 m alueella etelässä on jäännöksiä I maailmansodan aikaisesta puolustusvarustuksesta. Pohjoisemmat jäännökset ovat paremmin säilyneitä, siellä on noin 2-3 m leveitä ja 1-2 m syviä juoksuhautoja, 10-20x10 m suuria ja 3-4 m syviä kuoppia, jotka ehkä ovat olleet suojahuoneita. Kuoppia ympäröi 1-2 m korkeat vallit. Luodontien eteläpuolelta havaittiin vain yksi juoksuhauta

2019: Kohde oli ennallaan. Alueelle kasvoi rehevää aluskasvillisuutta ja paikoin tiheää nuorta lehtipuustoa, joten ajoittain näkyvyys oli huono.

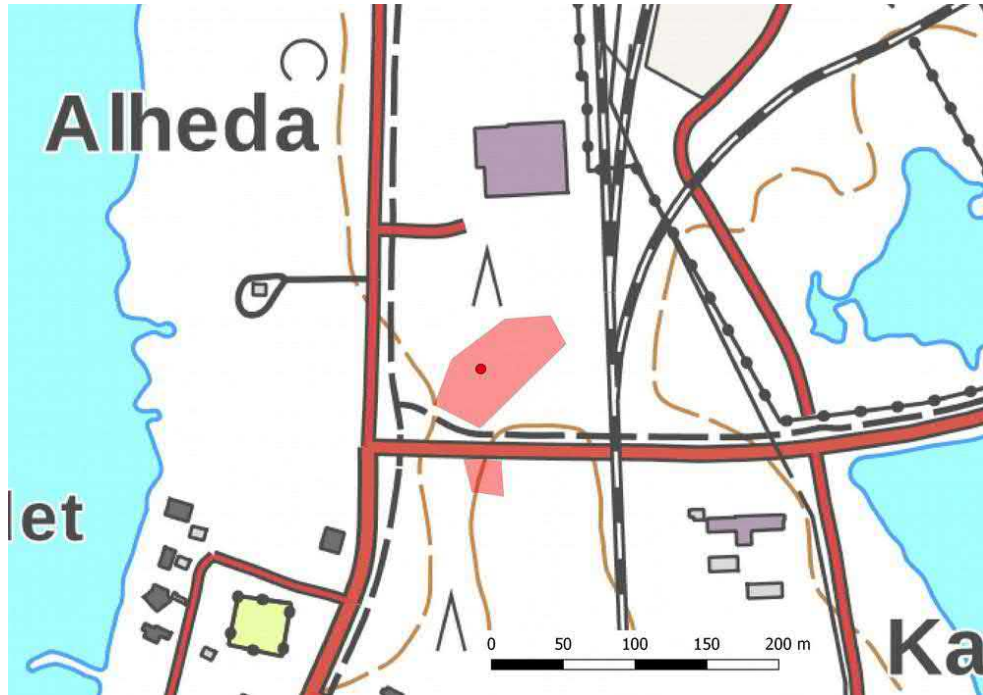
Ehdotus suojavyöhykkeeksi: aluerajaus, sm-merkintä.

Kohde lidar-kuvassa.

Juoksuhaudan katkaiseva iso kuoppa, kuva länteen.

Korsgrundet, aluerajaus.

32. Nätinabba 1

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026940	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	teollisuuskohteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7068576 I: 287035
Tyyppin tarkenne	Pikiruukit	N2000	n. 2-6 m
Lukumäärä	3	laajuus	n. 3300 m ²
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto, pikiruukki
Ajoitustarkenne	1700-luvun puoliväli	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 0,6 km luoteeseen
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

alakohteet, koordinaatit:

Mj-tunnus, N, 10	Kohdenimi, C, 1	Tyyppi, C, 100	Alatyyppi, C, 10	Laji, C, 100	kohcx, N, 11,3	y, N, 11,3
1000026940	Nätinabba 1	teollisuuskohteet	pikiruukki	kiinteä muinaisjäännös	32 7068576,000	287035,000
0			kiuasröykkiö		0 7068555,323	287038,687
0			kiuasröykkiö		0 7068557,087	287041,277
0			kuoppa 1		0 7068610,439	287017,174
0			kuoppa 2		0 7068597,142	287026,844
0			kuoppa 3		0 7068594,724	287031,162

Maastotiedot: rekisteriportaali: Rantatien ja Prikintien risteyksestä 200 m kaakkoon

Kuvaus: rekisteriportaali: 1800-luvulla paikkaa kutsuttiin Pikiruukinmäeksi. Paikalla on jäännöksiä 1700-luvun puolelta välissä perustetusta pikiruukista. Ruukin paikka on merkitty Gutzenin karttaan vuodelta 1754 ja Gyllenborgin karttaan vuodelta 1794.

Uunirakennelman jäännökset, jotka sijaitsevat kaakkoisrinteen harjalla muodostuvat pyöreästä, noin metrin syvyydestä kuopasta, jonka halkaisija on noin 6 m. Kuoppaa kiertää noin 1,5 m leveä ja 0,2-0,3 m korkea valti. Kuopasta johtaa noin 2 - 2,5 m leveä ja metrin syvyinen ja 15 m pitkä ränni alas rinteeseen kohti koillista. Uunin pohjoispuolella on umpeen kasvanut tie ja kolme pienempää kuoppaa.

Noin 20 m uunista etelään on kaksi talonpohjaa kiuasröykkiöineen

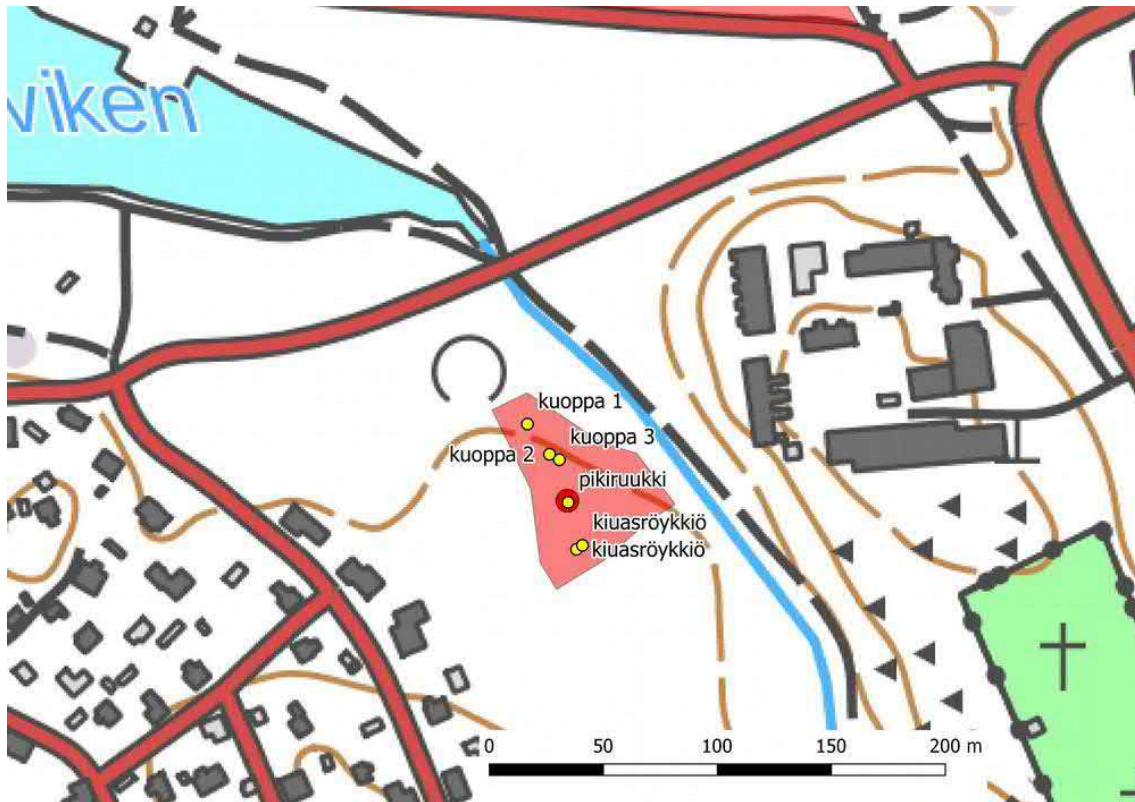
2019: Kohde oli ennallaan. Alueelle kasvoi rehevää aluskasvillisuutta ja paikoin tiheää nuorta lehtipuustoa, joten ajoittain näkyvyys oli huono. **Ehdotus suojavyöhykkeeksi:** aluerajaus, sm-merkintä.

Pikiruukin ympäristö oli kasvillisuuden peitossa.

Kiuasröykkiö 2 etelään.

Aluerajaus ja kohteet.

33. Pederstad

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026941	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067160 I: 288115
Tyypin tarkenne	pappilat	N2000	n. 5-9 m
Lukumäärä	2	laajuus	n. 8100 m ²
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1700-luvun puoliväli	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 1,2 km kaakkoon
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Pietarinkadun ja Pietarilankadun risteyksen lounaispuolella olevalla pienellä kumpareella.

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on sijainnut Pedersören pappila, joka 1700-luvun loppupuolella siirrettiin nykyiselle paikalleen Rosenlundiin, noin 300 m luoteeseen. 1860-luvulla perustettiin vanhalle pappilanpaikalle kuuromykkien koulu. Jäänökset koulusta ovat kumpareen laella. Paikalla on kaksi noin 18 x 18 m suurista kivijalkaa kulmikkain toisiaan vastaan

2019: Mäen laen itäpuolella maasto on aurauksen jälkeen kuoppaista sekä risujen peittämää, myös korkea aluskasvillisuus häittäsi siellä inventointia. Kohde oli muuten ennallaan.

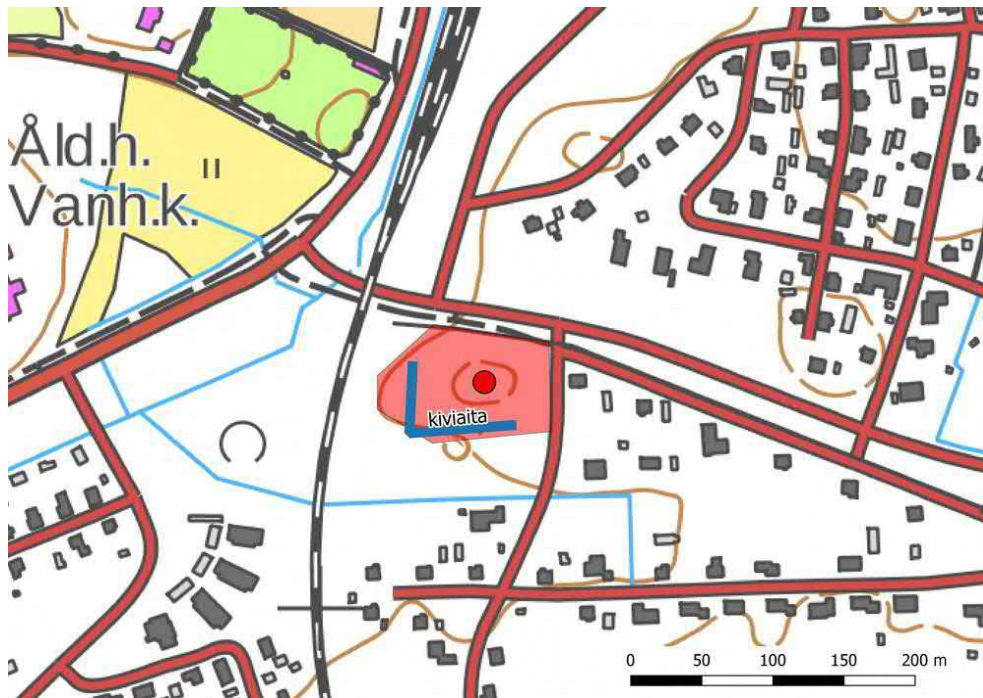
Ehdotus suojavyöhykkeeksi: aluerajaus, sm-merkintä.

Kumpareen korkeinta lakea länteen.

Kumpareen eteläpuolella oleva aita länteen.

Aluerajaus, rakennuksen perustus kohdekoordinaattien kohdalla ja kiviaita.

34. Kvarnbacken

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026942	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	Taide, muistomerkit	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067689 I: 287775
Tyypin tarkenne	hakkaukset	N2000	n. 10 m
Lukumäärä	> 9	laajuus	n. 1 km
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne (vanhin)	1698	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 0,5 km kaakkoon
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimuk- set	2012 Jan-Erik Nyman, inven- tointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: ohde sijaitsee pienellä kalliolla Etelämalmikadun ja Myllymäenkadun risteyksestä lounaaseen. Kalliopaljastuma on kerrostalojen ympäröimällä sisäpihalla.

Kuvaus: rekisteriportaali: Kalliopaljastumalla on vähintään yhdeksän hakkausta, jotka käsittävät nimikirjaimia ja vuosiluvun 1698.

2019: Kohde ennallaan. Hakkaukset erottuivat heikosti.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: piste, sm-merkintä.

Kalliopaljastuma etelään.

Lähikuva hakkauksesta.

35. Masaholmen

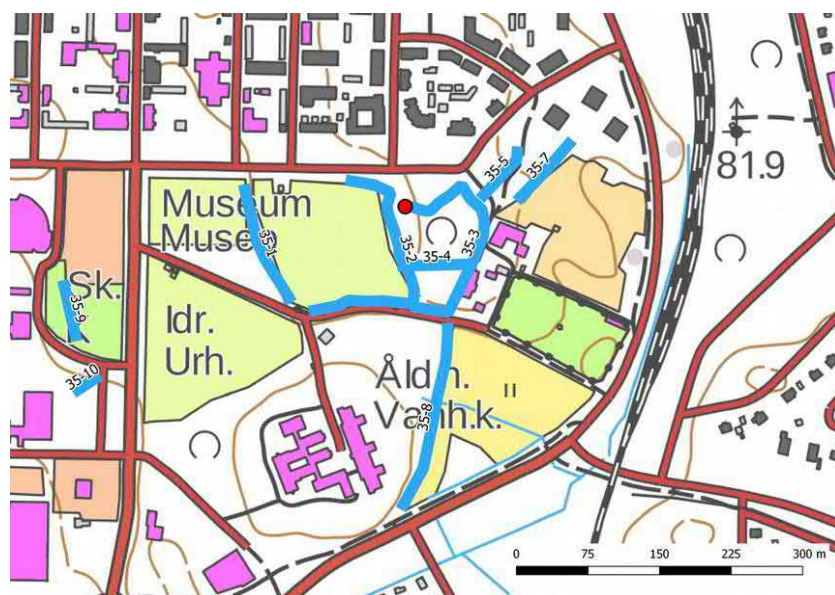
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026943	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067503 I: 287815
Tyypin tarkenne	kiviaidat	N2000	n. 4-11 m
Lukumäärä	10	laajuus	n. 1 km
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1700-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 0,7 km kaakkoon
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: Pietarsaaren keskustan kaakkoispuolella Puutarhakadun, Itäväylän ja Parentesen kadun väliin jäävällä alueella, muutama aita sijaitsee Parentesen kadun länsipuolella. Suurin osa alueesta on ulkoilu- ja puistoaluetta. **Kuvaus:** rekisteriportaali: Pietarsaaren keskustan kaakkoispuolella, alueella, joka rajautuu idässä Rosenlundin pappilaan, lännessä koulurakennuksiin ja etelässä Björkbackan vanhainkotiin ja pohjoisessa Puutarhakatuun on yhdeksän kivimuurin osaa. Muurit ovat 1,5-3 m leveitä, 0,5-1,2 m korkeita ja niissä on sekä pyöreitä että kulmikkaita luonnonkiviä. Vanhat viljelysalueet, joiden ympärille muurit on kasattu, ovat nykyään urheilukenttänä ja paikoitusalueena. Kaksi muuria kulkee vanhan Pedersören kirkolle johtavan kirkkotien kohdalla, joka on kapea polku Rackartåget (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000015494) (suom. Rakkarinreitti). Ruotsinkielen sanalla "tåg" tarkoitettiin ennen kahden kivimuurin välissä kulkevaa tietä. Kulkuväylä on näkyvässä jo vuoden 1754 Gutzenin kartassa. Muurit edustavat 1700-luvun viljelysmaise-
maa. Onkin mahdollista, että ainakin osa muureista on rakennettu jo 1700-luvulla
2019: Kohde ennallaan. Rakkarinreitti on erillinen kohde (raportin kohde nro 72).
Ehdotus suojavyöhykkeeksi: sm-merkintä.

Aitaa United-kentän kaakkoiskulmassa, kuva koilliseen.

Masaholmen.

36. Galgbacken

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026944	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067184 I: 287358
Tyypin tarkenne	kivimuurit	N2000	n. 5-12 m
Lukumäärä	4	laajuus	n. 180 m
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1700-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 1 km etelään
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	1989, Derek Fewster, kaivaus 2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: Pietarsaaren keskustan eteläpuolella jäähallin ympäristössä.

Kuvaus: rekisteriportaali: Moreenikumpareella Paul Hallvarkadun/Paul Harvars gatan molemmiin puolin ja rajoittuu pohjoisessa Oxham kouluun, etelässä Länsiväylään ja lännessä Pietarinpuistikoon ja idässä Parenteseniin. Yksi säilyneistä muurin osista sijaitsee pohjoiseen ja kaksi etelään Paul Hallvarkadusta. Kaikkiaan muuria on yhteensä 180 m säilyneenä. Muurit ovat 2-3 m leveitä ja 0,7-1,3 m korkeita ja osittain rauenneita. Vuoden 1989 arkeologisissa kaivauksissa dokumentoitiin muurinosia jäähallista lounaaseen. Nämä muurit ovat nykyään suurimmaksi osaksi kaivettu pois lukuun ottamatta sitä muurinosaa, joka kulkee Länsiväylältä jäähallille.

Vuoden 1989 kaivausten tarkoituksena oli löytää kaupungin mestauspaikka, joka oli sijainnut tällä kumpareella, mutta todennäköisesti tuhoutunut jäähallin rakentamisen yhteydessä.

Gutzenin kartan vuodelta 1754 mukaan alue, jota muurit ympäröivät, on osittain viljelykäytössä.

2019: Paikalla oli menneillään rakennustyöt ja alueella oli kaivettu laajat alueet auki sekä tehty maansiirtoja. Mm. lähimpänä jäähallia oleva aita 36-1 oli rajattu rakennustoimenpidealueiden ulkopuolelle. Alueella on ollut jäähallin kohdalla varastoimisalue, mestauspaikka on siten voinut tuhoutua jo ennen hallin rakentamista. Vuosien 1972 ja 1980 peruskartoille alueelle on merkitty korkeimmalle kohdalle puutarha, ilmeisesti entiselle peltoalueelle. **Ehdotus suojavyöhykkeeksi:** sm-merkintä.

Galgbacken. Aita jäähallin itäpuolella oli rajattu maansiirtotöiden ulkopuolelle, kuva etelään.

37. Nynäsbacken 1

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026945	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067024 I: 287081
Tyypin tarkenne	talonpohjat	N2000	n. 7-12 m
Lukumäärä	2	laajuus	n. 2900 m ²
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne (vanhin)	1600-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 1,2 km lounaaseen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	1989 Derek Fewster, kaivaus 2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Kohde sijaitsee etelä-lounaisrinteellä Läntisen kehätien ja Länsiväylän risteyksestä pohjoiseen.

Kuvaus: rekisteriportaali: Kohteen länsi- ja pohjoispuolella kulkee kapea soratie, joka historiallisen karttamateriaalin mukaan on 1700-luvun puoliväliä vanhempi. Tien molemmin puolin on umpeen kasvaneita sora-kuoppia. Rinteen alaosassa on 10x8,5 m suuruinen kivijalka ja mahdollinen kiuasröykkiö noin 30 m talonpohjasta länteen. Vuonna 1989 tutkittiin säilynyttä talonpohjaa. Se ajoitettiin 1600-luvun lopulle. Talosta tutkittiin tiiliuuni. Talonperustan läheisyydestä saatiin irtolöytönä hopearaha 1590-luvulta. Lisäksi alueen löytöjen joukossa on keramiikanpaloja, jotka mahdollisesti ajoittuvat myöhäiskeskiaikaan. On mahdollista, että historiallisista lähteistä tunnettu Pinnonäsin kuninkaankartano olisi sijainnut täällä. Se perustettiin vuonna 1556. Gut-

zenin kartassa vuodelta 1754 on Nynäsbackenin kohdalla merkintä "Ladugårds gamla tomt är stenig och torr"

2019: Kohde oli ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: aluerajaus, sm-merkintä.

Vuoden 1989 tutkimusalue talonpohjan paikalla oli kasvillisuuden peitossa.

38. Västermalm

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026946	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067127 I: 286966
Tyypin tarkenne	kiviaidat	N2000	n. 5-11 m
Lukumäärä	11	laajuus	n. 670 m
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1700-1800-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 1,2 km lounaaseen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: Pedersören kirkon ja hautausmaan luoteispuolella metsäisellä rakentamattomalla ja osin rakennetulla alueella.

Kuvaus: rekisteriportaali: Pietarsaaren keskusta lounaaseen Länsinummella (Västermalm). Alue ulottuu Karjavalkamankadulta pohjoisessa Länsiväylälle etelässä. Noin 500x 200 m alueella on kahdeksan muurin/aidan pätkää. Parhaiten säilyneet muurit ovat 2-3,5 m leveitä ja 0,5-1,2 m korkeita ja muurien kokonaispituus on noin 670 m. Viljelysalat, joita muurit/aidat ovat rajanneet ovat pääosin rakennettuja tai metsittyneitä. Läntisen kehätien pohjoispuolella aidat kulkevat kapean soratien molemmin puolin. Vanhojen karttojen mukaan tie on 1700-luvun puoltaväliä vanhempi. Gutzenin kartassa vuodelta 1754 Pietarsaaren tiluksista alue on osittain viljelyksessä, mutta muurien/aitojen rajaamat alueet näkyvät selkeästi vasta Danielsonin kartassa vuodelta 1828.

2019: Aluetta tarkastettiin Läntisen Rengastien pohjoispuolella, missä kohde oli ennallaan. Paikalle on merkitty peltoja vielä vuosien 1972 ja 1980 peruskartoille. Lähistöllä Pedersören kirkon itäpuolella tehtiin vuonna 1997 kaivauksia liittyen hautausmaan laajennukseen. Alueella sijainneiden kiviaitojen ikää pyrittiin selvittämään mm. koekuoppien avulla. Aitojen ikä ei selvinnyt tutkimuksissa.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: sm-merkintä.

Aitaa 38-2 kaakkoon.

39. Lannäslund

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026947	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7065937 I: 287149
Tyyppin tarkenne	kiviaidat	N2000	n. 5-10 m
Lukumäärä	5	laajuus	n. 750 m
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 2,3 km etelään
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: Pedersören kirkosta n. 800 m etelään Vaasantien molemmin puolin Lannäslundissa.

Kuvaus: rekisteriportaali: Vaasantien itäpuolella on kaksi muurinosaa ojan molemmin puolin. Vaasantien länsipuolella on yksi muurin pätkä. Muurit ovat 1-3,5 m leveitä ja 0,3-0,8 m korkeita ja rakennettu pääosin pyöreistä luonnonkivistä. Muurien yhteispituus on noin 750 m. Muurit sijaitsevat pääosin tienpientareilla ja rakentamisen keskellä. Historiallisen karttamateriaalin mukaan näyttäisi siltä että muurit/aidat ovat reunustaneet 1800-luvun aikana raivattuja peltoja

2019: Aidat noudattelevat pääosin myös vuosien 1972 ja 1980 peruskartoille merkittyjä peltokuvioita. Kohde tarkastettiin yleispiirteisesti, lähimpänä Lannälundin maatalousoppilaitosta oleva aita tarkemmin.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: sm-merkintä.

Aitaa Vaasantien länsipuolella.

Istutuksia yhdessä yhdessä aidassa.

Lannäslund.

40. Kyrkobö (Kjirckobö) Lannäs

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026948	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7065952 I: 287078 kiviperustus P: 7065937.401 I: 287114.216
Tyyppin tarkenne	kylänpaikat	N2000	n. 5-10 m
Lukumäärä	2	laajuus	n. 7100 m ²
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto, kellari
Ajoitustarkenne	1680-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 2,3 km etelään
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: Moreenikumpareella Lannäslundin maamieskoulusta pohjoiseen. Kumpareen laelta etelään on tasoitettu pysäköintialue. Mäen laella kasvaa vanhoja kuusia.

Kuvaus: rekisteriportaali: Kumpareella on sijainnut Lannäsin kartano, jonka rakensi Hans Preuz 1680-luvulla. Kartano paloi Isonvihan aikana. Kartanon paikka on merkitty vielä Al bäckin karttaan vuodelta 1773. Paikalla on kellariperusta, joka voi liittyä kartanoon.

2019: Alue oli aidattuna hakana. Vajaa 40 kellarista kaakkoon on hajotettu kiviperustus, joka erottuu myös lidar-kuvassa, kohdalle ei ole merkitty rakennuksia vanhemmille peruskartoille, minkä perusteella perustus ei ole lähihistoriaan ajoittuva. Muita uusia havaintoja ei tehty ja kohde oli ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: aluerajaus, sm-merkintä.

Yleiskuva pohjoiseen, vasemmalla kellari.

Hajotettu kiviperustus kuusen takana vasemmalla pohjoiseen.

Aluerajaus, kellari kohdekoordinaattipisteen kohdalla, keltainen ympyrä kiviperustus.

72. Råkartåget

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000015494	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067318.748 I: 287654.161
Tyypin tarkenne	kiviaidat	N2000	n. 2,5-5 m
Lukumäärä	2	laajuus	n. 430 m

Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	aidan 72-1 n. keskikohta
Ajoitustarkenne	1800-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 850 m etelään
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi (kohteen nro 35 Masaholmen yhteydessä)	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: Pietarsaaren keskustan kaakkoispuolella Masaholmantien eteläpuolella Raatimiehenhaan etelä- ja itäpuolella.

Kuvaus: rekisteriportaali: Rackartåget on osa historiallista Pedersören kirkolle johtavaa kirkkotietä. Sitä käyttivät pitäjän pohjoisten ja itäisten kylien asukkaat. Lisäksi papit käyttivät reittiä matkallaan pappilasta kirkolle. Tie on saanut nimekseen Rackartåget niiden henkilöiden mukaan, jotka kirkkoneuvosto tuomitsi erityyppisiin rangaistuksiin. He kulkivat tätä tietä pappilasta kirkkoon, jossa rangaistus toimitettiin. Sana on sukua saksan kielen Racker-sanalle, joka kuvasi henkilöä, joka puhdisti likaviemäreitä ja ulkokäymälöitä. Rakkariksi kutsuttiin myös pyöveliä avustavaa renkiä. Myöhemmin sanasta on tullut haukkumasana, jonka merkityksenä on roisto, konna, rosvo ym. Ruotsin kielen sanalla ”tåg” tarkoitettiin aikaisemmin kahden kivimuurin välissä kulkeva tietä.

Rackartåget (suom. Rakkarinreitti) on osa historiallista Pedersören kirkon kirkkotietä. Ruotsinkielisen sanalla ”tåg” tarkoitettiin ennen kahden kivimuurin välissä kulkevaa tietä. Kulkuväylä on näkyvässä jo vuoden 1754 kartassa

2012: Kaksi muuria kulkee vanhan Pedersören kirkolle johtavan kirkkotien kohdalla, joka on kapea polku Rackartåget (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000015494) (suom. Rakkarinreitti). Ruotsinkielisen sanalla ”tåg” tarkoitettiin ennen kahden kivimuurin välissä kulkevaa tietä. Kulkuväylä on näkyvässä jo vuoden 1754 Gutzenin kartassa.

Muurit edustavat 1700-luvun viljelysmäisemää. Onkin mahdollista, että ainakin osa muureista on rakennettu jo 1700-luvulla.

2019: Aidat noudattelevat pääosin myös vuosien 1972 ja 1980 peruskartoille merkittyjä peltokuvioita. Kohde oli ennallaan. Tåg-sana tarkoittaa myös murren sanaa ”raitti”.

Ehdotus suojavöhykkeeksi: sm-merkintä.

Kaksoisaitaa ja polku itäkoilliseen.

Råkartåget.

73. Argo

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1837	TM35-lehtijako	Q3332R
Laji	Kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	134312, 232103
Tyyppi	Alusten hylt	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7072992.4471: 281591.575
Tyyppin tarkenne	hylt	N2000	Syvyysmax: 5,00, min:2,00
Lukumäärä	1	laajuus	-
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku haaksirikkovuosi 1869	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 7,7 km luoteeseen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Ei tarkastettu
Aiemmat tutkimukset	1989 Jarmo Korpela, veden- alaistutkimus 2010 Pekka Paanasalo, viis- tokaikuluotaus	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: Hylky sijaitsee Pietarsaaren edustalla Aligrundetin (Algrundet) pohjoisosan itäpuolella.

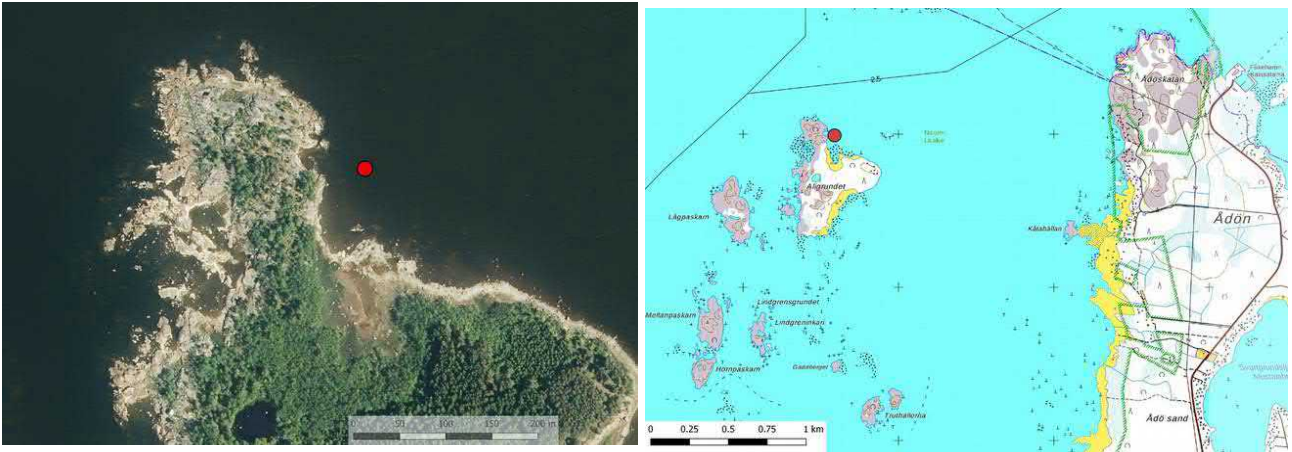
Kuvaus: rekisteriportaali: Priki Argo, Aligrundet, Aligrundetin hylky. Kyseessä on kolmeen osaan hajonnut puurunkoisen aluksen hylky. Suurimman osan pituus on noin 20-25 metriä ja leveys 5-6 metriä. Toisen osan päämitat ovat 11 x 4,5 metriä. Hyllyn osat ovat merenkäynnin ja jäiden johdosta kulkeutuneet erilleen. Rakenteeltaan hylky on tasasaumainen ja se on männystä ja tammesta rakennettu. Aluksen lastina ollut ter-

vaa ja pikeä on havaittavissa merenpohjassa. Pietarsaaren museo teki tarkistuskäynnin kohteelle paikallisten sukeltajien kanssa 1989. Tuolloin hylyn kolmesta osasta piirrettiin luonnospiirros. Museoviraston meriarkeologian yksikkö viistokaikuluotasi löytöpaikkaa 8.10.2010. Vain yksi hylyn osista paikannettiin. Hylyn oletetaan olevan norjalainen priki Argo Lillesandista. Arjo ajoi karille Gammalgrundetissa 19.10.1869 ja upposi kymmenessä minuutissa Högpaskarnin lähetyville. Hylky on sen jälkeen kulkeutunut itäkaakkoon ja hajonnut osiin. Upoamishetkellä aluksessa oli lastina Oulusta noudettua tervaa ja pikeä. Haaksirikon meriselitys on Pietarsaaren kaupunginarkistossa. Aluksen kapteenina oli meriselityksen mukaan Anders Kristensen

2019: ei tarkastettu.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: piste, sm-merkintä.

Kohde ortokuvalla ja peruskartalla.

74. Pedersören kirkko

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000014857	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kirkkorakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7066757.972 I: 287321.296
Tyypin tarkenne	kirkonpaikat	N2000	5-10
Lukumäärä	1	laajuus	n. 2,5 ha
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1510-1530, arvioitu ajankoh- ta	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 1,4 km etelään
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat tutkimuk- set	1939 A. W. Rancken, 1950 C.J. Gardberg ja Niils Cleve, kaivaus, 1985-86 Markus Hiekkänen, pala- neen kirkon sakariston kai- vaus, lähistöllä 1997 Marja Sipilä, kaivaus	Aiemmat löydöt	Vuoden 1997 löydöt KM 97055:1-32, muiden vuosien löydöt puuttuvat rekisteripor- taalista

Maastotiedot: Pedersören kirkko ja hautausmaa sijaitsevat Pietarsaaren keskustasta etelään Vaasantien länsipuolella.

Kuvaus: rekisteriportaali: Pedersöre on Pohjanmaan kantaseurakuntia, joiden historia juontuu 1200-luvulle. Kirkko ympäristöineen on ollut laajan keskiaikaisen suurpitäjän keskus. Pedersören puinen pitäjänkirkko rakennettiin 1200-luvun lopulla. Keskiajan kivikirkosta on säilynyt sakaristo, runkokuoneen länsi- ja itäosat sekä länsitorni. Kirkko on murattu luultavasti 1510-1520-luvuilla. Kirkkoa ympäröivää muinaisjäännösaluetta ei ole rajattu.

2019: Inventoinnin aikana oli alkamassa kirkon paanukattojen tervaaminen. Kirkon ympäristöä inventoitiin yleispiirteisesti. Käytetyn vanhimman karttamateriaalin avulla kohteen rajaaminen tarkasti ei ole mahdollista, mutta rajauksen ehdotetaan noudattavan nykyistä kirkkoa ympäröivää eteläisempää kiviaitaa.

Keskiaikaisen kirkon lounaispuolella tehtiin vuonna 1997 suunnitellun hautausmaan laajennusalueen koekaikaus. Tutkimuksen kohteena olivat alueella sijaitsevat kivirauniot, kiviaidat, (kellari)kuopanteet ja muut viljelyyn ja asutukseen liittyvät rakenteet, lisäksi tutkittiin pieni rakennuksen pohja. Peltoalue voitiin ajoittaa kartta-aineiston perusteella 1700-luvun puolivälistä 1950-luvun jälkeisille vuosikymmenille asti. Kiviaitoja ei voitu löytöjen perusteella ajoittaa. Rakennuksen pohjan tulkittiin liittyvän maanviljelyyn ja todennäköisimmin kysymys olisi ollut riihestä, tarkempaa ajoitusta ei kohteelle saatu. Tradition mukaan vanhinta kirkkoa olisi edeltänyt "munkkikappeli".

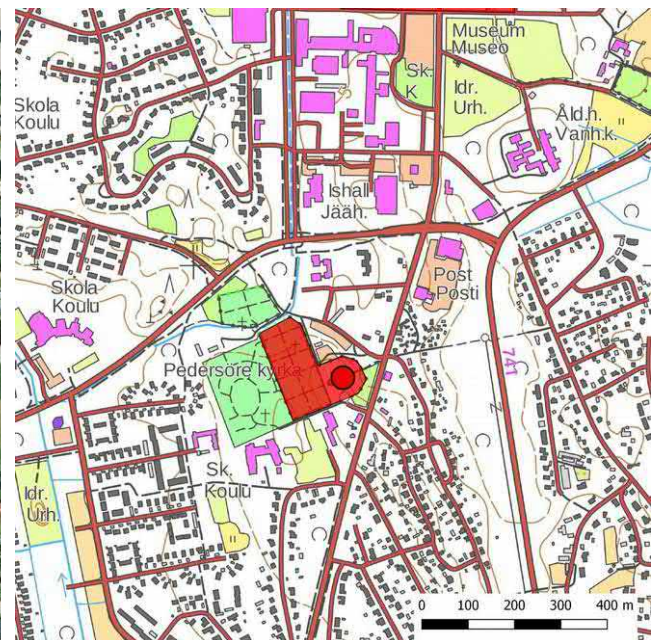
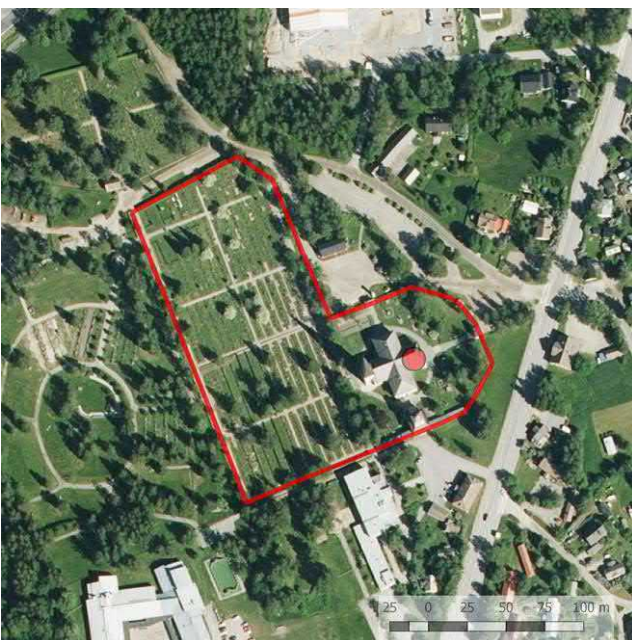
Ehdotus suojavyöhykkeeksi: alue, SM-merkintä.

Kirkko etelään.

Kellotapuli itään.

Rajaus ja kohdekoordinaatit ortokuvalla ja peruskartalla.

75. Pietarsaaren vanha asemakaava-alue

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000007479	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067837.539 I: 287575.187
Tyypin tarkenne	kaupungit	N2000	n. 2-7,5
Lukumäärä	1	laajuus	23,6 ha
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1600-luku	Etäisyystieto	
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2002 Teemu Mökkönen, kaupunkiarkeologinen inventointi, 2007 Teija Oikarinen, ns. Lassfolkin korttelin koekaivaus, 2008 Teija Oikarinen, Lassfolkin kortteli (2/2/7-10) pelastuskaivaus, 2015 Petro Pesonen, Raatihuone Perustusten valvonta, 2015 Esa Mikkola, Tori koekaivaus ja kaivaus, 2017 Muuritutkimus Pietarsaaren kirkon hautausmaan kaapelirakennustyöt valvonta	Aiemmat löydöt	KM 40928 Pietarsaaren tori, KM 41345 Pietarsaaren kirkkopiha, KM 2007103: 1-330, KM 2008051:1-3336, KM 2008051:3337-4240 Lassfolkin kortteli

Maastotiedot: rekisteriportaali: Kaupungin vanha alue sijaitsee suurin piirtein Stenberginkadun, Kirkkokadun, Choraeksuenskadun, Puutarhakadun ja Herrholminkadun rajaamalla alueella.

Kuvaus: rekisteriportaali: Pietarsaaren kaupunki perustettiin vuonna 1652. Kanavapuuistikon kohdalla mutkitelti vesi-uoma. Rantaviiva on suuresti muuttunut maankohoamisen johdosta; Vaasamäen ja Pietarinpuistikon välissä oli lahti, jonka länsirannalla oli aittoja. Kaupungin pohjoisosan asemakaava noudattelee vanhaa asemakaavaa, mutta eteläosan ruutukaavaa muutettiin radikaalisti vuoden 1835 palon jälkeen. Museovirasto teki vuonna 2002 Pietarsaaren kaupunkiarkeologisen inventoinnin, jossa määriteltiin, millä tonteilla muinaismuistolain rauhoittamat kulttuurikerrokset ovat todennäköisesti säilyneet.

Pietarsaaren torilla toteutettiin maaperäkairaus kesällä 2013, sillä sinne on suunnitteilla maanalainen pysäköintilaitos. Tavoitteena oli selvittää, sijaitseeko torin alueella säilyneitä arkeologisia kulttuurikerroksia. Kairauspisteitä tehtiin torin alueelle 31, joista 16 sisälsi kulttuurikerroksia. Näytteissä erottui purku-/palokerroksia, jotka viittaavat vuosien 1714 ja 1835 paloihin ja niihin liittyviin taseuskerroksiin. Ajoitusta antavia löytöjä ei kaivauksessa paljastunut ja muutenkin löytöjä tuli vähän. Maaperäkairauksen avulla saatiin rajattua arkeologisesti kiinnostava alue torilla.

Vuoden 2015 torin alueen arkeologiset kaivaustutkimukset liittyivät torin länsiosan alle suunnitellun maanalaisen pysäköintilaitoksen rakentamiseen. Osa toria reunustavista kaduista (Isokatu, Raatihuoneenkatu ja Kauppiaankatu) kuuluivat rakentamisalueeseen. Rakenteet olivat säilyneet parhaiten tutkimusalueen keskellä länsiosassa sekä Kauppiaankadun alla. Rakenteita ja kerroksia oli kuitenkin yli 1800 m² laajuisella alueella. Rakenteita dokumentoitiin noin 200 kpl. Näistä 11 oli kellareita, 10-13 rakennuksen pohjaa ja kaksi kaivoa. Lisäksi löydettiin vanhan katuverkoston osia. Monipuolista ja rikasta löytöaineistoa saatiin talteen yli 500 kg.

2019: Inventoitiin vuoden 2002 raportissa määritellyt (Teemu Mökkönen, Pietarsaari – Jakobstad. Kaupunkiarkeologinen inventointi. Vaasa- ja suurvalta-ajan kaupunkiarkeologinen inventointiprojekti. 2002) tontit tai niiden osia, joille arveltiin tulevan mahdollisesti rakennustoimintaa lähiaikoina: K I 1-4, K I 1-8, K I 3-1, K I 6-

23, K II 1-4, K II 2-9, K III 3-7, K III 7-1, K III 8-20, K III 8-24, K III 9-26, K III 10-29, K III 10-30, K III 10-31, K III 10-32. Vuoden 2002 inventoinnin jälkeen on suoritettu kaivaustutkimuksia kortteleissa K II 2-9 nk. Lassfolkin korttelissa ja prospektointi ja kaivaus korttelissa K I 3-1. joka on torin länsiossa.

Inventoidut tontit merkitty kartalle.

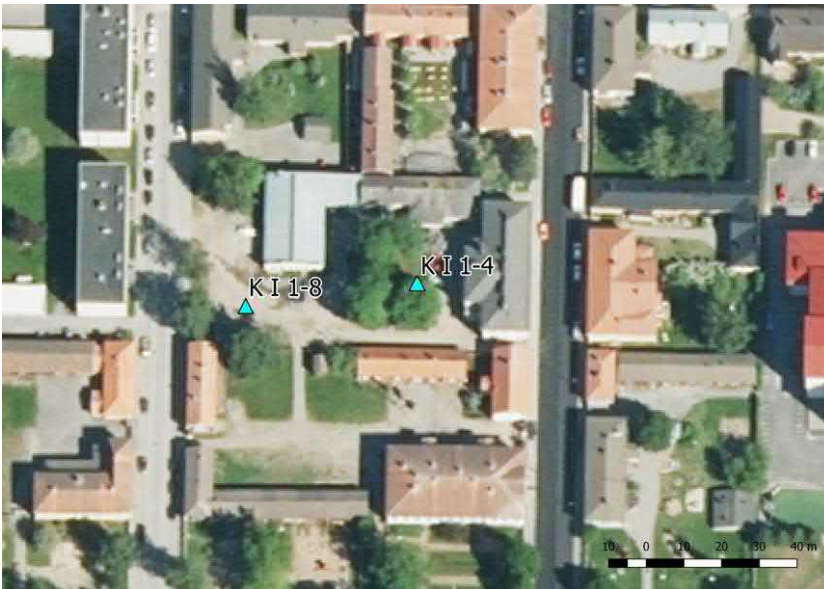
K I 1-4. 2002: Tontti sijaitsee isoavihaa vanhemmalla kaupunkialueella ja on määritelty 1. luokkaan kuuluvaksi alueeksi. Hiekkaa olevan pihan ja tontin pohjoisreunan rakennusten alaisten kerrostumien arveltiin olevan pääosin säilyneitä. Itäreunalla sijaitsevan 2-kerroksisen kivitalon alta kerrostumien on arvioitu tuhoutuneen. Kaukolämpöverkko kulkee tontille Otto Malminkadun puolelta tontin eteläreunassa. 2019: Alue oli ennallaan.

K I 1-8. 2002: Tontti on määritelty 1. luokkaan kuuluvaksi alueeksi. Kerrostumien arveltiin säilyneen hyvin piha-alueella ja mahdollisesti osittain autohalli-/korjaamorakennuksen alla. Tontin eteläreunalla kerrostumia on osin tuhoutunut rakennettaessa kaukolämpöverkkoa Otto Malminkadulta Isokadun puoleiselle tontille I 1-4. 2019: Piha on hiekkaa. Alue oli ennallaan.

Tontti 1-4 itäkoilliseen, edessä kivimuurilla korotettu alue.

Tontti 1-8 rajautuu etelässä museoalueeseen ja suojeltuihin rakennuksiin, kuva kaakkoon.

K I 3-1. 2019: Torin länsiosan alle valmistui 2016 kahdessa tasossa n. 7000 m² laaja maanalainen pysäköintilaitos. Ennen rakentamista vuonna 2015 tehtiin tontilla arkeologiset kaivaustutkimukset.

Torin länsiosa pohjoiseen.

K I 6-23. 2019: Inventointiin kuului vain tontin lounaiskulma, minne on rakennettu kaksikerroksinen puukerrostalo. Sisäpiha on laatoitettu. Viereiset rakennukset pohjoisessa ja idässä ovat vanhoja tiilirakennuksia. Vuoden 2002 raportissa tonttia ei ole määritelty luokkaa 1. tai 2. kuuluvaksi. Vuoden 1760 kartan mukaan tontin pohjois- ja koillisosassa sijaitsi ranta-aittoja, muita rakennuksia ei vanhojen karttojen mukaan ole asemoitu tontille. Alue ilmeisesti säilyi vuoden 1835 tulipalossa. (Teemu Mökkönen, s. 13 liitteet 3.1, 3.2, 3.3 ja 4). Inventoidulla alueella mahdollisesti olleet arkeologiset kerrostumat ovat todennäköisesti tuhoutuneet.

Tontin 6-23 lounaiskulmassa uusi kerrostalo koilliseen. Sisäpihaa etelään.

K II 1-4. 2002: Tontti on määritelty 1. luokkaan kuuluvaksi alueeksi. Tontin kerrostumien arvellaan olevan todennäköisesti säilyneitä, suhteellisen hyvin myös rakennusten alla, lukuun ottamatta tontin koillisosassa talojen välistä aluetta, missä kerrostumat ovat sähkökaapelikaivantojen häiritsemiä.

2019: Tontin pihaan on tehty parkkialue. Vanhempia arkeologisia kerrostumia voi olla alueella säilyneenä.

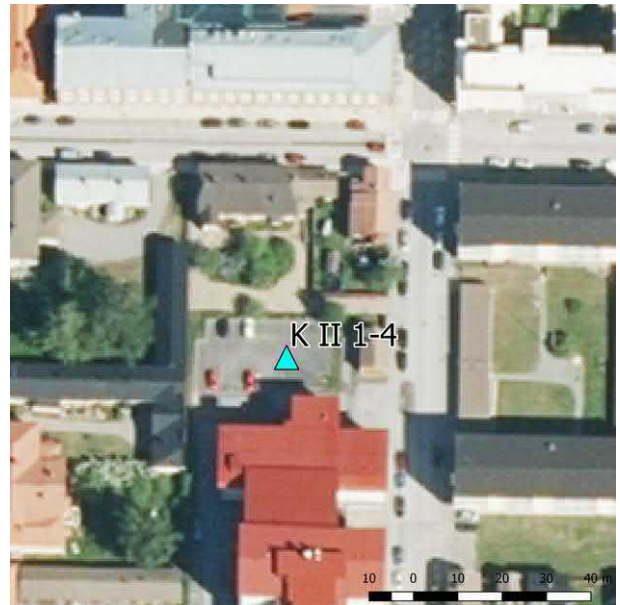
Tontti pohjoiseen.

Kuva luoteeseen Runeberginkadulta.

Vanhoja rakennuksia tontin pohjoisreunalla Etelännummi-kadun varrella. Kuva länteen.

K II 2-9. Vuonna 2007 tontilla on tehty kaivaukset. Varsinaisia kulttuurikerroksia ei löytynyt, vaan ne olivat 1900-luvun täyttö- tai tasoitekerroksia ja sekoittuneita kerroksia. Löydöistä pääteltiin, että alueella on ollut kulttuurikerroksia, jotka ovat tuhoutuneet ja sekoittuneet. Kaivausten jälkeen tontille on rakennettu uusia liike- tai muita rakennuksia.

Tontti 2-9. Kuva Runebergin ja Kauppiaankadun kulmasta.

K III 3-7. 2002: 1. luokkaan kuuluva alue. Kerrostumien arveltiin osin häiriintyneen autokatoksia ja pintavesi- viemäröintiä rakennettaessa ja kaukolämpöputkien rakentamisen osin tuhonneen kerrostumia tontin pohjois- ja itäreunalla.

2019: Tontilla ei ole tapahtunut muutoksia. Tontin pienen koon ja kerrostalorakentamisen huomioiden ehjien arkeologisten kerrostumien löytyminen ei ole erityisen todennäköistä.

Tontti 3-7, piha kaakkoon.

Tontti 3-7, yleiskuva Perämiehenkadulta itään.

K III 7-1. 2002: 1. luokkaan kuuluva alue. Nykyisen ravintolan paikalla on ollut bensiiniasema, ja sen kohdalta kerrostumien on arveltu tuhoutuneen. Piha-alueella kerrostumien on arveltu säilyneen hyvin. 2019: Tontin sijainti korkealla paikalla kirkon läheisyydessä lisää sen arkeologista potentiaalia. Alue, jolla ehjien kerrostumien löytyminen on todennäköisempää, on pinta-alaltaan pieni.

Tontti 7-1 etelään Visasmäen kadun ja Isokadun risteyksestä ja sisäpihaa koilliseen.

K III 8-20. 2002: Tonttia ei ole merkitty kuuluvaksi tutkimuksellisesti tai suojellisesti mielenkiintoisiin alueisiin. Tontin koillisnurkassa on vuoden 1783 kartalla kortteli. 2019: Alueella on kerrostaloja, sisäpiha on parkkialueena. Mahdollisesti arkeologisia kerrostumia ei ole säilynyt tontilla.

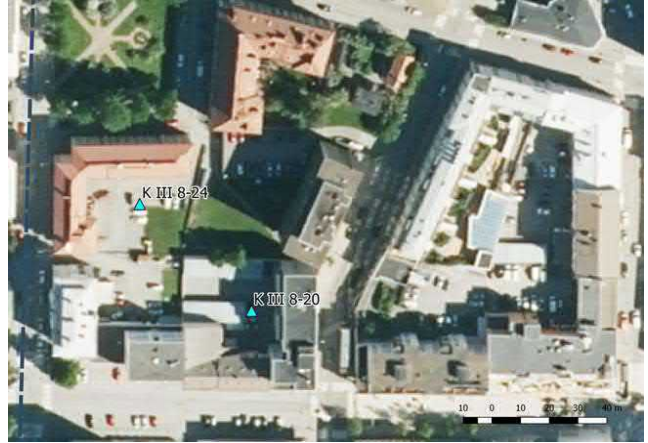
Tontti 8-20 lounaaseen Visasmäen kadulta.

Sisäpihaa etelään. Takana suojeltu rakennus tontin lounaiskulmassa.

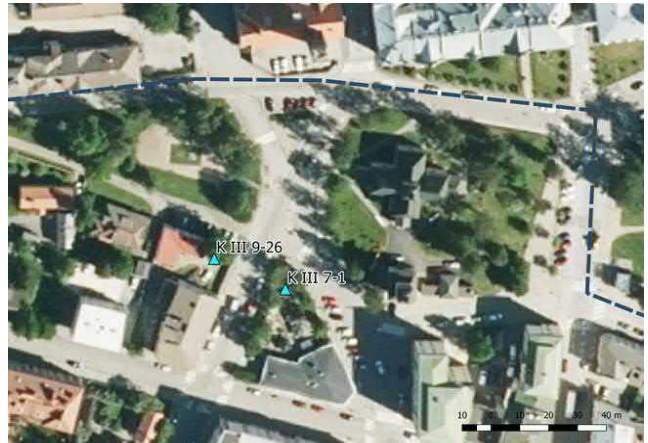
K III 8-24. 2002: Tonttia ei ole merkitty kuuluvaksi tutkimuksellisesti tai suojellisesti mielenkiintoisiin alueisiin. Kaupunkialuetta kuvaaville vuosien 1735, 1760 ja 1783 kartoille ei ole merkitty tontille kortteleita. 2019: Alueella on kerrostaloja, sisäpiha on parkkialueena lukuun ottamatta pientä nurmikkaa tontin kaakkoisosassa. Mahdollisesti tontin arkeologiset kerrostumat ovat sekoittuneet ja tuhoutuneet.

Tontin 8-24 parhaiten säilynyt osa on pieni nurmi, kuva etelään.

K III 9-26. 2002: Tontti on merkitty kuuluvaksi tutkimuksellisesti tai suojellisesti luokkaan 2. Kaupunkialuetta kuvaavissa vuosien 1735, 1760 ja 1783 kartoissa tontti on kuulunut korttelialueeseen. Visasmäen ja Kirkkokadun kulmauksessa ja tontin länsilaidalla voi olla jäljellä kerrostumia. Rakennusten kohdalta kerrostumat ovat tuhoutuneet.

2019: Tontin sijainti korkealla paikalla kirkon läheisyydessä lisää sen arkeologista kiinnostavuutta, potentiaalinen alue on pinta-alaltaan pieni.

Tontti 9-26 länteen Visasmäen kadulta.

K III 10-29. 2002: Tonttia ei ole merkitty kuuluvaksi tutkimuksellisesti tai suojellisesti mielenkiintoisiin alueisiin. Kaupunkialuetta kuvaavassa vuoden 1783 kartassa tontti on kuulunut korttelialueeseen. Tontilla ei ole suojeltuja rakennuksia

2019: Tontin kaakkoiskulmassa sijaitsee vanha 2-kerroksinen omakotipuutalo. Piha-alue on nurmea. Alueella voi olla säilyneitä kerrostumia.

Tontin 10-29 eteläreunalla sijaitseva omakotitalo Perämiehenkadulta koilliseen.

K III 10-30. 2002: Tonttia ei ole merkitty kuuluvaksi tutkimuksellisesti tai suojellisesti mielenkiintoisiin alueisiin. Kaupunkialuetta kuvaavassa vuoden 1783 kartassa tontti on kuulunut korttelialueeseen. Tontilla ei ole suojeltuja rakennuksia.

2019: Tontin koilliskulmassa sijaitsee vanha 1-kerroksinen puutalo. Piha-alue on nurmea. Alueella voi olla säilyneitä kerrostumia.

Tontin 10-30 koilliskulmassa sijaitseva puutalo ja sisäpihaa länteen.

K III 10-31. 2002: Tonttia ei ole merkitty kuuluvaksi tutkimuksellisesti tai suojellisesti mielenkiintoisiin alueisiin. Kaupunkialuetta kuvaavissa vuosien 1735, 1760 ja 1783 kartoissa tontti ei ole kuulunut korttelialueeseen. Tontilla ei ole suojeltuja rakennuksia.

2019: Tontin luoteisosassa sijaitsee 2-kerroksinen mahdollisesti vanhempi kivitalo. Pihan kaakkoisosassa on puutarhaa ja nurmea, joiden alueella voi olla säilyneitä kerrostumia.

K III 10-32. 2002: Tonttia ei ole merkitty kuuluvaksi tutkimuksellisesti tai suojellisesti mielenkiintoisiin alueisiin. Kaupunkialuetta kuvaavissa vuosien 1735, 1760 ja 1783 kartoissa tontti ei ole kuulunut korttelialueeseen. Tontilla ei ole suojeltuja rakennuksia.

2019: Tontilla on 2-kerroksinen kivitalo. Piha on asfaltoitu, jolla alueella voi olla säilyneitä kerrostumia.

Tontin K III 10-31 pihaa lounaaseen.

Tontin K III 10-32 rakennusten julkisivu itään.

76. Pietarsaaren kirkon kirkkotarha

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000031758	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	hautapaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7068157 I: 287558
Tyypin tarkenne	hautausmaat	N2000	n. 5-7,5
Lukumäärä	1	laajuus	?
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1691	Etäisyystieto	
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2017 Muuritutkimus, arkeologinen tutkimus	Aiemmat löydöt	2017 löytötiedot eivät ole vielä rekisteriportaalissa

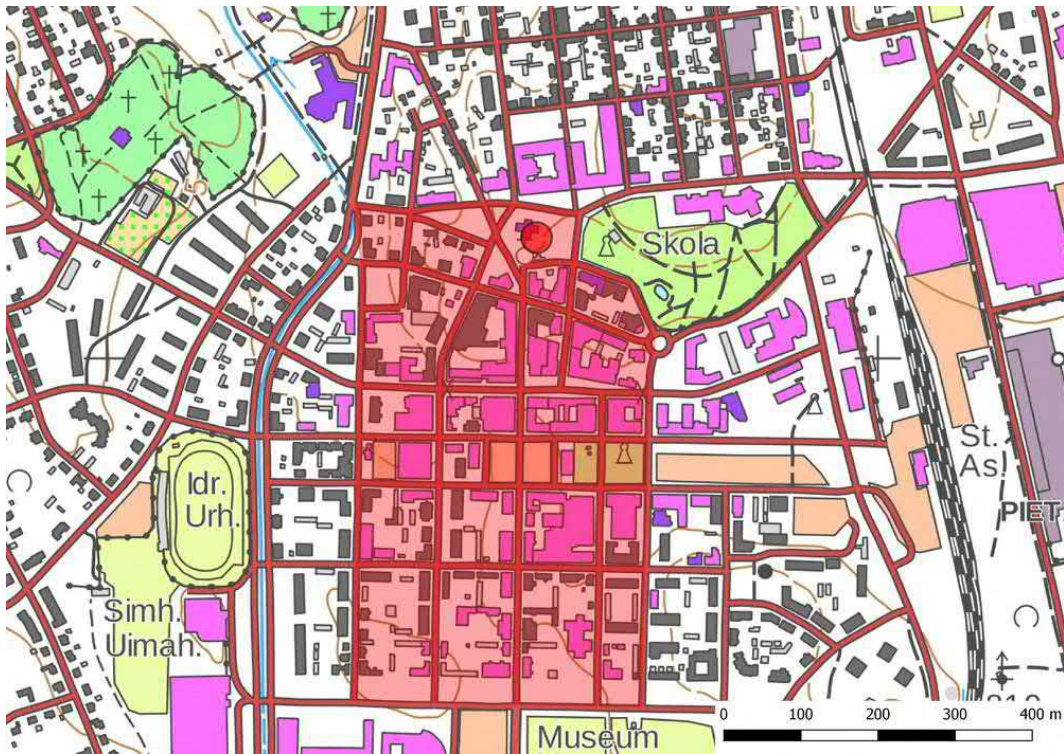
Maastotiedot: Pietarsaaren kirkko sijaitsee vanhan asemakaava-alueen pohjoisosassa.

Kuvaus: rekisteriportaali: Pietarsaaren kaupungin ensimmäinen kirkko rakennettiin v.1691. Kirkko paloi v.1714. Ensimmäinen kirkko on todennäköisesti sijainnut samalla paikalla kuin nykyinen, v. 1731 valmistunut kirkko. Kirkkotarhan eteläosassa sijaitsee kellotapuli (v.1742) sekä vv. 1778-86 rakennettu hautakappeli, joka muutettiin vaunuvajaksi vuonna 1867. Kirkkomaa on ollut hautausmaakäytössä kirkon valmistuttua 1690-luvulta aina 1850-luvulle, jolloin Pietarsaaren vanha hautausmaa Biskopsmalmenilla otettiin käyttöön. Syksyllä 2017 kirkon korjaustöiden yhteydessä alueelle tehtiin sprinklerijärjestelmä, johon liittyen kirkkotarhassa tehtiin arkeologiset tutkimukset. Alueen aiemmista tutkimuksista ei ole tietoa. Kaivanto noudatteli vanhaa linjaa, mutta ollen nyt leveämpi. Katu- ja piha-alueen alla todettiin useita hautauksia. 2019: Alue inventoitiin vain yleispiirteisesti, koska paikalla on tehty vuonna 2017 arkeologiset tutkimukset, joiden tulokset eivät olleet vielä käytettävissä.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: SM-merkintä.

Kirkko koilliseen ja länteen.

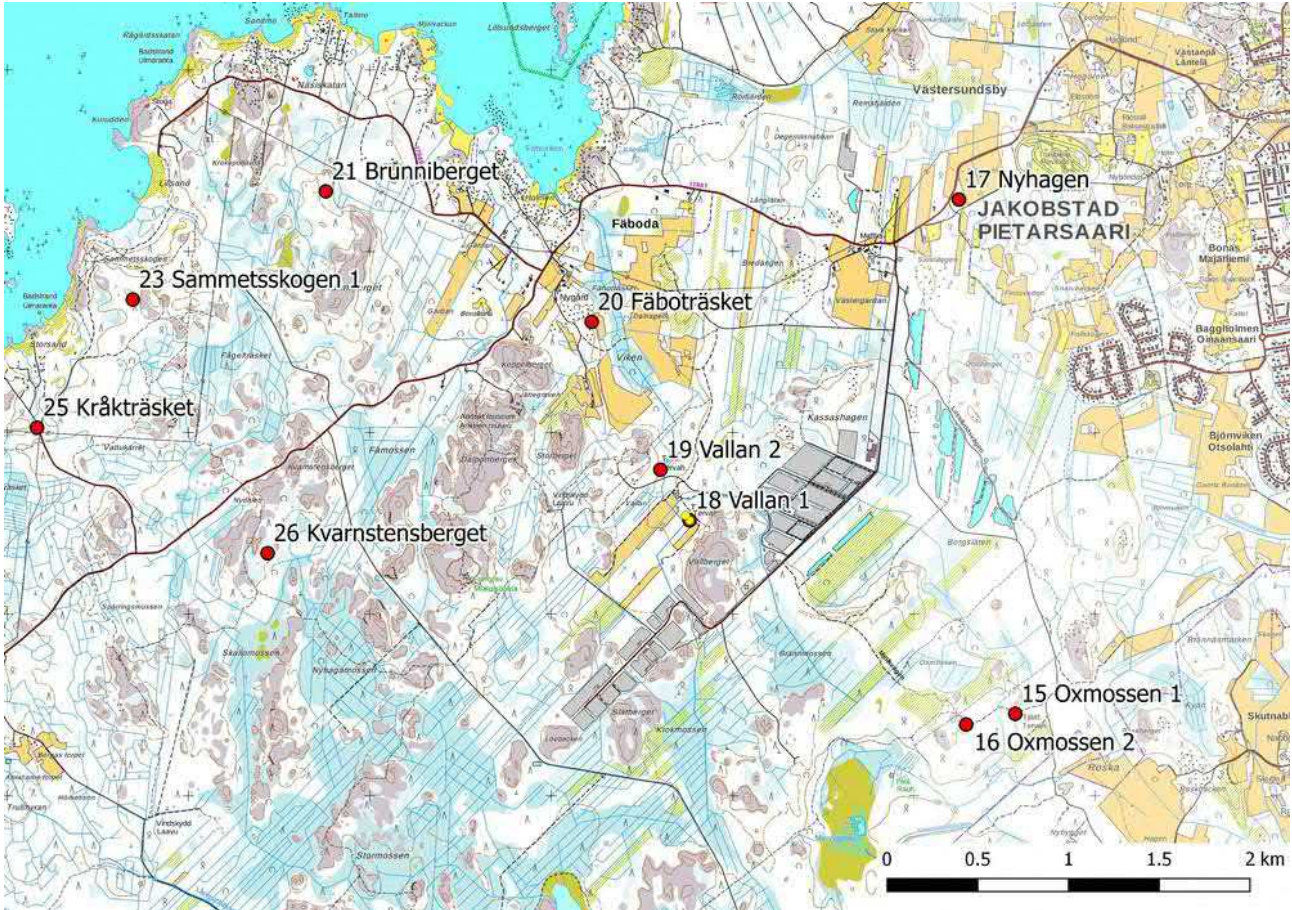

Kirkko merkitty ympyrällä, vanha asemakaavan punaisena.

Tervahaudat

Tervahauta kohteita on alueella 10, kohteessa Vallan 1 on kaksi tervahautaa, muissa on yksi tervahauta. Vain kohde 23 Sammetsskogen 1 inventoitiin, kohde oli ennallaan.

Tervahautakohteet 15-21, 23 ja 25-26.

kohdekoordinaatit:

Mjtnuus,N,10	Kohdenimi,C,100	Tyyppi,C,100	Alatyyppi,C,1	Laji,C,100	kohdenro,N,1x,N,11,3	y,N,11,3
1000026459	23 Sammetsskogen 1	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäännös	23	7066734,000 279693,000
1000026437	18 Vallan 1	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäännös	18	7065517,000 282763,000
1000026158	16 Oxmossen 2	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäännös	16	7064392,000 284288,000
1000026157	15 Oxmossen 1	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäännös	15	7064451,000 284559,000
1000026159	17 Nyhagen	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäännös	17	7067285,000 284248,000
1000026853	25 Kråkrasket	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäännös	25	7066028,000 279165,000
1000026856	26 Kvarnstensberget	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäännös	26	7065336,000 280436,000
1000026442	19 Vallan 2	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäännös	19	7065796,000 282602,000
1000026444	20 Fäboträsket	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäännös	20	7066611,000 282223,000
1000026449	21 Brunniberget	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäännös	21	7067330,000 280757,000

alakohteet, Vallan 1:

Mjtnuus,N,10	Kohdenimi,Tyyppi,C,100	Alatyyppi,C,1	Laji,C,100	kohcx,N,11,3	y,N,11,3	
1000026437	Vallan 1	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäännös	18	7065517,000 282763,000
0			tervahaudat		18	7065542,000 282742,000

41. Pirilö 1

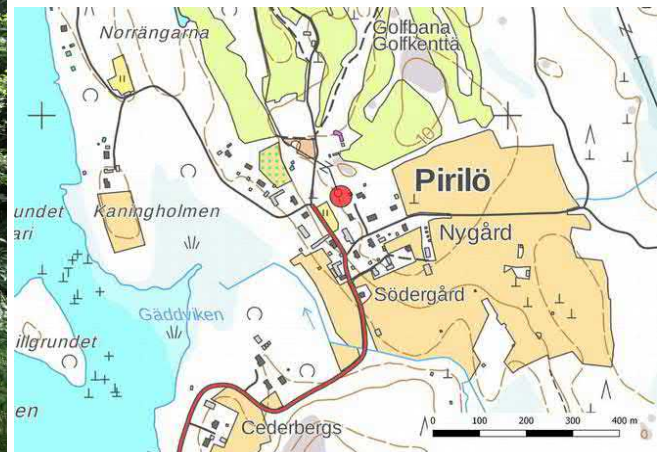
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026949	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232109
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067824 I: 291641
Tyyppin tarkenne	talonpohjat	N2000	n. 8-9 m
Lukumäärä	1	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luvun alku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 4,1 km itään
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Noin 60 m itään Vanhan Pirilöntien ja Kanningholmantien risteyksestä Pirilön niemen länsipuolella.

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on nurmeltu ja kasvillisuuden peittämä kivijalka. Sen koko on 15,5x7,5 m. Talon nimi on Britas ja sen ovat rakentaneet Johan Persson ja Christina Johansdotter Granroth 1800-luvun alussa. Rakennus tuhoutui palossa vuonna 1899. Vuonna 1900 samalle paikalle rakennettiin uusi talo. Talo muutettiin 1920-luvulla Svedjenabbaan

2019: Kohteen päällä ja ympäristössä kasvoi tiheää nuorta lehtipuustoa. Kohde oli ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

Perustus ei juurikaan erotu kuvassa, kuva itään.

42. Pirilö 2

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026950	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232109
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067824 I: 291641 P: 7067855.454 I: 291564.934
Tyyppin tarkenne	Torpat/talonpohjat	N2000	n. 6-7 m
Lukumäärä	2	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Pohjoisempi perustus
Ajoitustarkenne	1800-luvun jälkipuolisko	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 4 km itään
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Pirilön niemen länsipuolella, rinteessä Vanhan Pirilöntien länsipuolella ja noin 50 m pohjoiseen Vanhan Pirilöntien ja Kanningholmantien risteyksestä.

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on kaksi torpan perustusta, jotka sijaitsevat noin 15 m etäisyydellä toisistaan. Pohjoisempi perustus käsittää kivijalan, jonka koko on 9x5 m. Eteläisempi perustus käsittää 6x3,5 m suuruisen kivijalan. Perustus on jaettu kahdeksi huoneeksi. Torppa on perustettu 1800-luvun jälkipuoliskolla. 2019: Kohde oli ennallaan. **Ehdotus suojavyöhykkeeksi:** s-merkintä.

Eteläisempi perustus luoteeseen.

Kohdekoordinaatit ja perustusten sijainti.

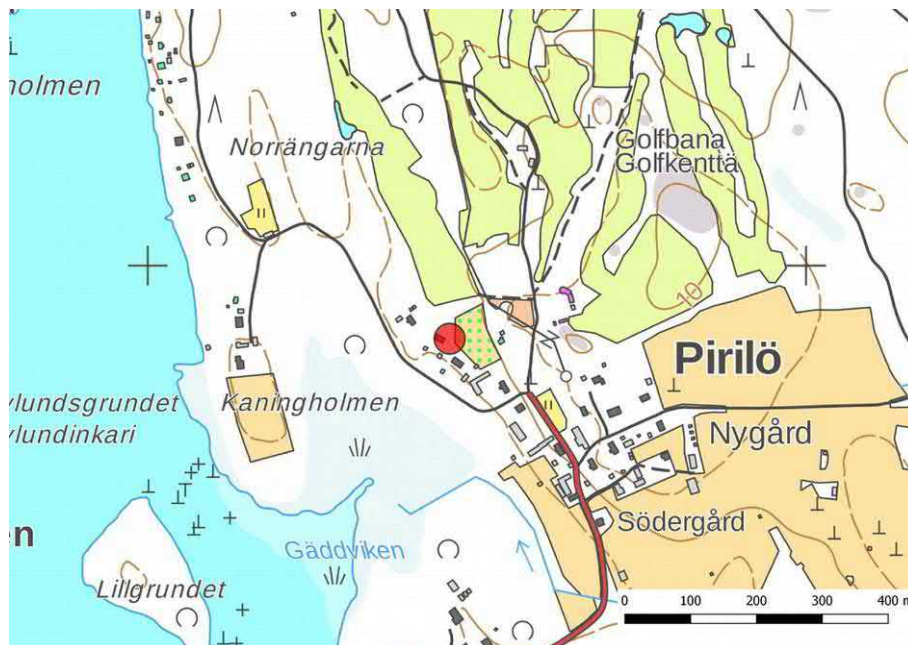
43. Pirilö 3

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026951	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232109
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067889 I: 291459
Tyyppin tarkenne	Torpat/talonpohjat	N2000	n. 4 m
Lukumäärä	1	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luvun alkupuoli	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 3,9km itään
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Ei tarkastettu
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Piha-alueella Kanningholmantiestä itään ja noin 140 m luoteeseen Kanningholmantien ja Vanhan Pirilöntien risteyksestä.

Kuvaus: rekisteriportaali: Omakotitalon pihalla on täysin nurmettunut ja umpeen kasvanut kivijalka. Sen koko on 6x6,5 m. Sisällä on kellarikuoppa. Paikalla on ollut torppa 1800-luvun alkupuolelta
2019: Kohdetta ei tarkemmin inventoitu.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

Pirilö 3.

44. Pirilö 4

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026952	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067788 I : 292151
Tyypin tarkenne	kiviaidat	N2000	n. 0-11 m
Lukumäärä	36	laajuus	n. 5,6 km
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 4,6 km itään
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: Pirilön niemen luoteisosassa

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on runsaasti kiviaitoja/-muureja. Rakenteita on kahdessa ryppäessä. Yhteensä niiden pituus on 5.6 km. Toinen ryväs sijaitsee Pirilön talon itä-kaakkoispuolella. Aidat kulkevat pääasiassa pitkin vielä käytössä olevia viljelysmaita. Toinen ryväs on Pirilön talon pohjois-luoteispuolella. Siellä viljely on lakannut ja aidat ovat pääasiassa nuorena metsässä. Muurit ovat 1-4 m leveitä ja 0,5-1 m korkeita, paitsi yksi, joka on leveimmillään 8 m. Kivimuurien/-aitojen joukossa on hyvin ladottuja, joissa keskellä olevia pienempiä kiviä reunustavat molemmilla sivuilla olevat suuret kivet ja huolimattomasti sirpalekivistä? kasattuja. Yhden muurinosan sisällä on jäännöksiä lahonneesta puuaidasta, joka on ollut kivimuurin päällä. Kolme kivi-muuria ulottuu pitkälle kohti Gäddvikenä/Haukilahtea ja ne ovat saattaneet toimia laitureina. Pieni määrä muurinosia seurailee peltojen rajoja, siten kuin ne on merkitty Roering Mattsonin karttoihin Piri-löstä vuodelta 1750 ja vuodelta 1760. Muurit on kuitenkin pääasiassa rakennettu 1800-luvulla ja 1900-luvun alku puolella 2019: Aidat noudattelevat pääosin myös vuosien 1972 ja 1980 peruskartoille merkittyjä peltokuvioita. Kohde tarkastettiin pääosin yleispiirteisesti. Kanisaarentien reunoilla, pääosin golf-kentän ympäristössä ja Haukilah-teen ulottuvat ilmeisesti laitureinakin käytetyt aidat ja muurit olivat ennallaan.

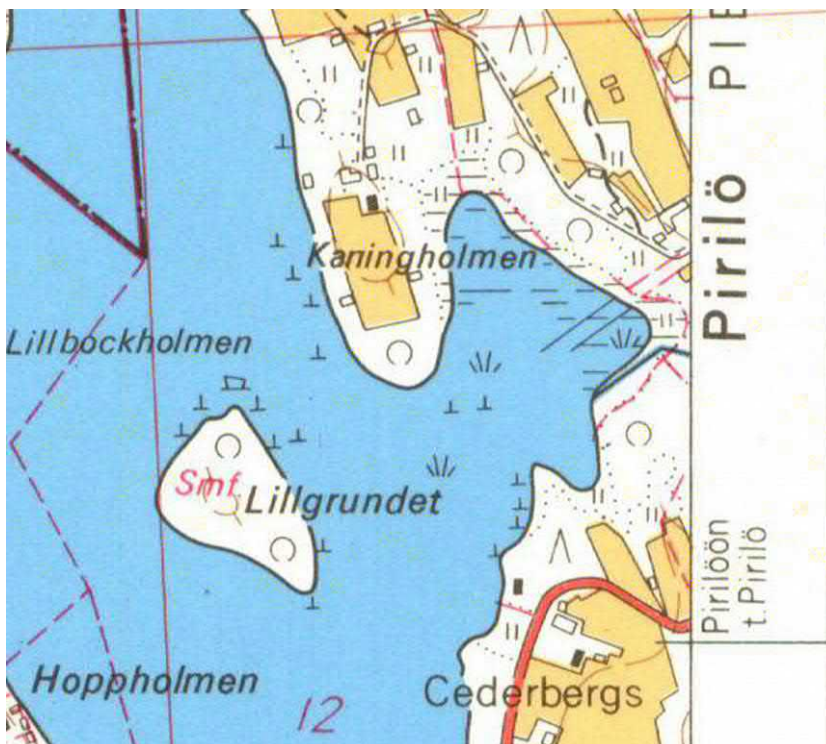
Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

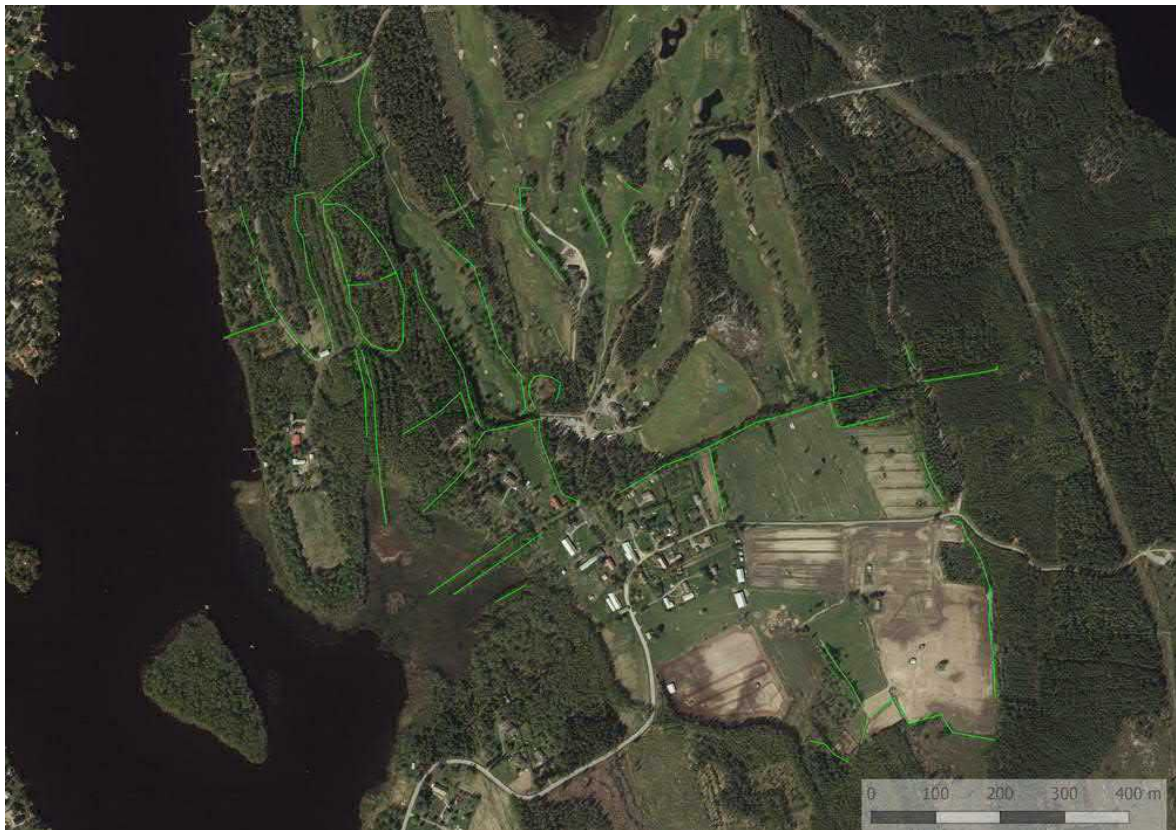
Aitaa 44-24 itään ja siinä havaittuja tiilen kappaleita.

Pirilö 4.

Ote vuoden 1972 peruskartasta, jossa ilmeisesti vielä tuolloin laitureina käytetyt aidat 44-27 ja 44-28 on merkitty viivoina.

Pirilö 4, kohteet merkitty ortokuvalle viivana.

45. Norrängarna

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026953	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232109
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7068166.508 I: 291261.892
Tyydin tarkenne	viljelmät	N2000	n. 5-6 m
Lukumäärä	1	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku-1900-luvun alku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 3,7km itään
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

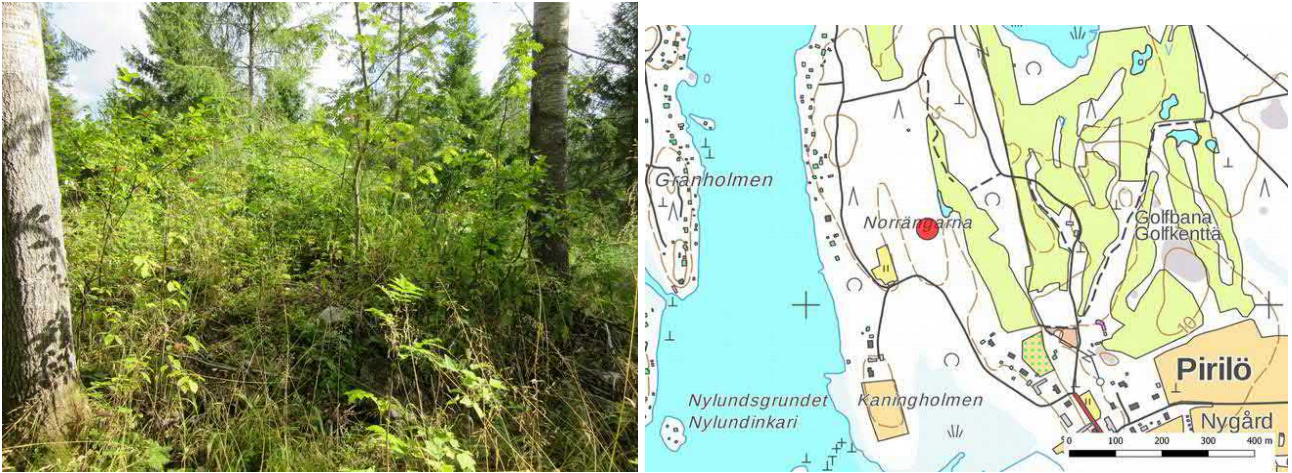
Maastotiedot: rekisteriportaali: Pirilön niemen länsiosassa, Kanningholmantien ja Laivavuorentien risteyksestä 140 m koilliseen.

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on 4,5x3,5 m kokoinen kivijalkaperustus. Rakennuksen lounaisosassa on 2,5x2,5 m suuruinen ja 0,9 m korkea särmikkäistä kivistä oleva uuninjäänös. Kysymyksessä on ehkä riihi. Roering Mattsonin kartassa vuodelta 1760 ja vuoden 1845 pitäjänkartassa paikka sijaitsee keskellä metsää, jota ympäröivät pellot. Riihi on todennäköisesti 1800-luvulta tai 1900-luvun alkupuolelta.

2019: Alueella oli tehty metsänharvennus. Kohde oli ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

Perustus itään.

46. Gäddviken 1

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026954	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067378 I: 291518
Tyypin tarkenne	Torpat/talonpohjat	N2000	n. 4-5 m
Lukumäärä	1	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luvun alkupuoli	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 4 km itään
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Pirilön niemen länsiosassa, Gäddvikenistä/Haukilahdesta ja Vanhasta Piri-löntiestä etelään.

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on kivijalka. Sen koko on 8,5x7 m. Perustuksen keskellä on 2x2 m suuri ja 0,5 m korkea ruohottunut kumpare, mahdollinen uuninjäänös. Torppa on perustettu 1820-luvulla ja hylätty 1890-luvulla.

2019: Kohde oli ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

Kohde länteen.

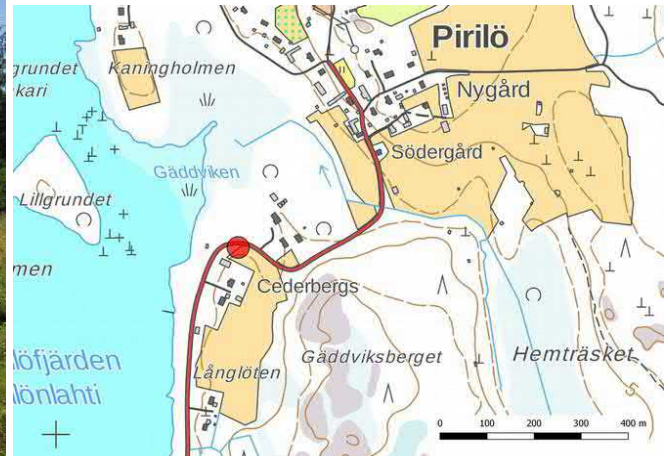
47. Gäddiviken 2

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026955	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067405 I: 291388
Tyypin tarkenne	Torpat	N2000	n. 2-3 m
Lukumäärä	1	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1870-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 3,9 km itään
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Pirilön niemen länsiosassa, Gäddivikenistä/Haukilahdesta etelään.

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on nurmeltu suorakaiteen muotoinen kivijalka, jonka koko on 5,5x5 m. Perustuksen kaakkoiskulmassa on 2x2 m suuruinen ja 0,5 m korkuinen kiuas. Keskellä on syvennys, joka on todennäköisesti kellarikuoppa. Torppa on perustettu 1870-luvulla ja purettu 1920-luvulla
2019: Kohde oli ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

Yleiskuva Cederbergin peltoalueelle, torppa sijaitsee kuvan rakennuksesta oikealle tien reunassa, missä inventoinnin aikana oli tiheä aluskasvillisuus sekä lehtipuustoa.

48. Gädsviksberget

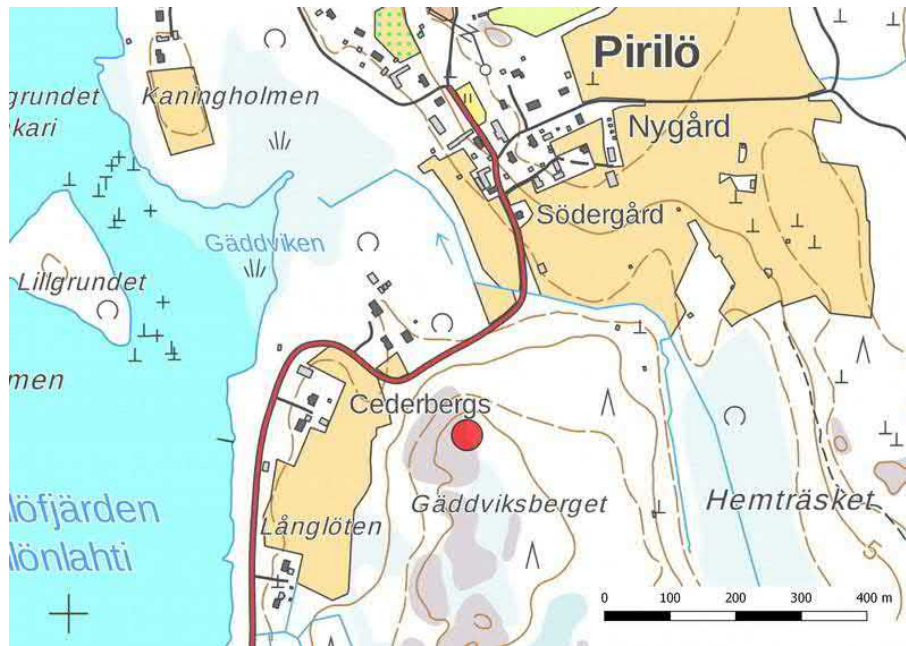
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026956	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232109
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067273 I: 291606
Tyypin tarkenne	röykkiöt	N2000	n. 11 m
Lukumäärä	1	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	moderni	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 4,2 km itään
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Ei tarkastettu
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Pirilön niemen länsipuolella noin 120 m lounaaseen Vanhasta Pirilöntiestä, Gädsviksbergetin pohjoispäässä.

Kuvaus: rekisteriportaali: Jäkälää kasvavalla kalliolla on kolmisivuinen, lähinnä pyramidinmuotoinen kiviröykkiö. Sen koko on 3,3x2,2 m ja korkeus 1,9 m. Röykkiö on kasattu 1900-luvun loppupuolella paikallisten nuorten toimesta.

2019: Ei tarkastettu

Ehdotus suojavyökkeeksi: -.

49. Braxberget

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026957	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	tapahtumapaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7066283 I: 291155
Tyypin tarkenne	-	N2000	n. 0-4 m
Lukumäärä	1	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1854	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 4,1 km kaakkoon
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Braxbergetilla, joka on pieni kallioniemi Pirilönlahden itärannalla.

Kuvaus: rekisteriportaali: Tradition mukaan tälle alueelle Pietarsaaren porvarit Kriminsodan aikaan piilottivat alukset suojellakseen niitä englantilaisia merijoukoilta. Paikalla on rautakiinnitin kalliossa tämän tapahtuman jäljiltä. Kalliolla on käsin taottu rautatanko, jonka pää on taivutettu lenkiksi. Tanko on noin 1 cm leveä. 2019: Kohde ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

Yleiskuva luoteeseen.

50. Granholmen

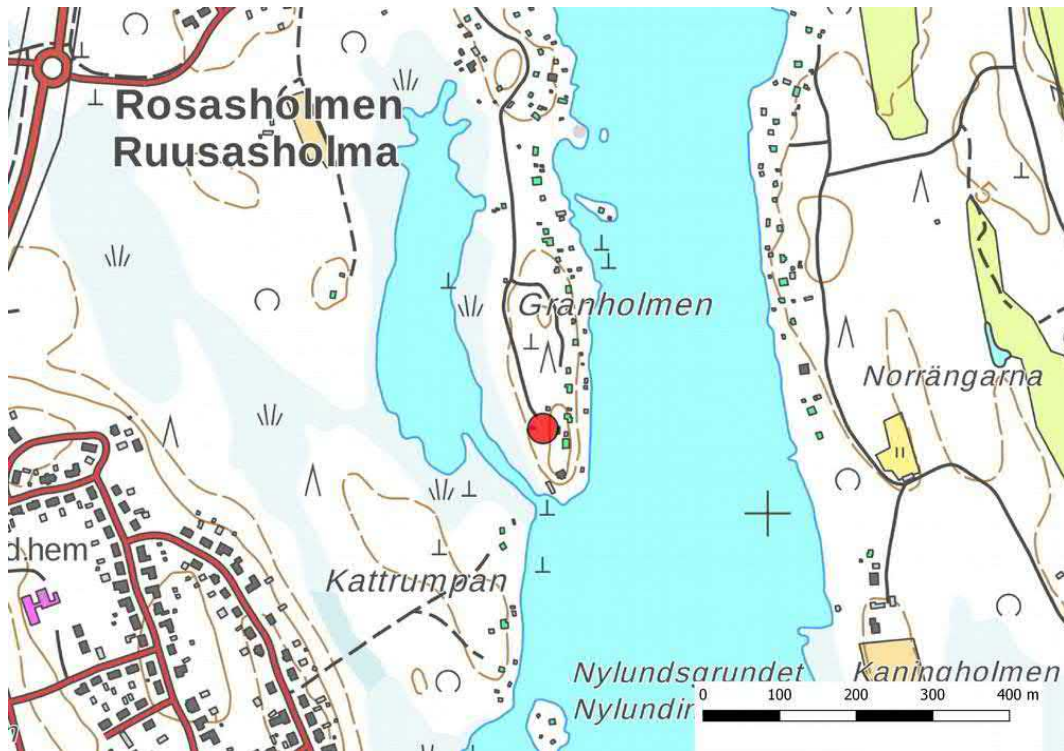
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026958	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7068112 I: 290707
Tyyppin tarkenne	talonpohjat	N2000	n. 3-5 m
Lukumäärä	2	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	moderni	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 3,2 km itään
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Granholmenin lounaissivulla Ruusasholmantien vieressä. Alue on hoidettua pihamaata.

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on L-muotoinen talonperusta, jonka koko on 9x5,3 m. Seinävallien korkeus on 0,3-0,6 m ja leveys metrin. Rakennuksessa on ollut kaksi huonetta, joissa kummassakin on ollut kylmämuurattu kellarikuoppa. Toisessa huoneessa on kiuasröykkiö. Talonpohjasta 20 m länteen on kaivo. Rakennusta ei ole merkitty historiallisille kartoille, mutta museosta saadun tiedon mukaan paikalla olisi asunut 1800-luvulla seppä.

2019: Kohde ennallaan.

Ehdotus suojavaikokseksi: s-merkintä.

Sijainti ortokuvalla.

51. Hållhagen

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026959	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067968 I : 286939
Tyyppin tarkenne	kiviaidat	N2000	n. 7-8 m
Lukumäärä	1	laajuus	n. 75 m
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 0,6 km lounaaseen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: 40 m koilliseen Raatihuoneen ja Fordellinkadun risteyksestä.

Kuvaus: rekisteriportaali: 40 m koilliseen Raatihuoneen ja Fordellinkadun risteyksestä. Paikalla on kiviaita/-muuri, jonka korkeus on metrin ja leveys 1,5 m ja pituus 28 m. Muuri löytyy Rosenlundin vuoden 1878 kartasta.

2019: Kohde oli ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

Aitaa kerrostalojen ja omakotitalojen välissä.

52. Fattigviken

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026960	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7069258 I : 290107
Tyyppin tarkenne	kiviaidat	N2000	n. 0-2,5 m
Lukumäärä	1	laajuus	n. 95 m
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 2,8 km koilliseen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Ei tarkastettu
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Lammassaaren eteläreunalla noin 50 m itään Ilveksentien ja Läntisen Lammassaarentien risteyksestä.

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on 94 m pitkä, luonnonkivistä kasattu muuri/aita, joka on 2-3 m leveä ja 0,3-0,5 m korkea.

Vuoden 1942 pitäjänkartassa on pelto merkitty niityksi. Niityn ja muurin välissä kulkee tie, joka on osittain yhdensuuntainen muurin kanssa. Muurin ajoitus on 1800-luku tai 1900-luvun alkupuoli.

2019: Kohde oli ennallaan. Aita sijoittuu vuosien 1970 ja 1980 peruskartoille merkityn pellon reunaan, vuoden 1985 peruskartalle paikalle ei ole enää merkitty peltoa. Kysymys lienee nuoresta kohteesta.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: -.

Fattigviken.

53. Stora Lysarholmen 1

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026963	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7070761 I : 289733
Tyyppin tarkenne	kiviaidat	N2000	n. 3-6 m
Lukumäärä	5	laajuus	Aita 53-1 n. 170 m
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 3,4 km koilliseen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Ei tarkastettu
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Lysarholmassa, Lysarholmantien itäpuolella.

Kuvaus: rekisteriportaali: Kiviaita/-muuri kulkee edelleen viljeltyjä peltoja pitkin. Eteläisin osa muuria on piha-piirin reuna-alueella. Säilynyt aita/muuri on noin 170 m pitkä, 1,5-2 m leveä ja 0,2-0,5 m korkea. Muuri/aita on kasattu luonnonkivistä. Lysarholmassa ei ole Roering Mattsonin vuoden 1756 karttaan merkitty peltoja kuten ei myöskään Aspegrenin karttaan vuodelta 1769. Kartoissa on niittyjä muurin/aidan luonaispuolella ja metsää koillispuolella. Suurin osa Lysarholmasta kuului Pedersören pappilalle 1700-luvulla. Lysarholman torppa, joka on sijainnut noin 70 m itään muurista/aidasta, perustettiin pappilan maille metsänvartijan torpaksi. Tähän aikaan todennäköisesti aluetta alettiin myös viljellä. Muurin/aidan ikää ei voi varmuudella sanoa. Todennäköisesti se on 1800-luvulta tai 1900-luvun alusta.

2019: Vuoden 2012 raporttiin on merkitty vain aita 53-1, muut ovat lidar-aineiston perusteella asemoitu. Aidat sijoittuvat melkein kaikki vuosien 1970, 1980 ja 1985 peruskartoille merkittyjen peltojen reunoille.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä aita 53-1.

Stora Lysarholmen. Vain aidalle 53-1 ehdotetaan suojavyöhykettä.

54. Stora Lysarholmen 2

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026964	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7070696 I : 289674
Tyyppin tarkenne	rajamerkit	N2000	n. 2-3 m
Lukumäärä	1	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku-1900-luvun alku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 3,3 km koilliseen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Ei tarkastettu
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Lysarholmassa, Pietarsaaren ja Luodon välisellä rajalla, noin 150 m Lysarholman torpasta lounaaseen.

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on rajamerkki, joka on noin 1 m länteen Lysarholmantieltä. Merkki on viisi-kivinen. Siinä on keskuskivi, jota ympäröi kaikilla neljällä sivulla pienempi kivi, lisäpalkki. Keskuskiven koko on 0,3x0,15 m, korkeus noin metrin, sivukivet ovat 0,2-0,3 m leveitä ja 0,4-0,5 m korkeita. Kivet ovat kulmikkaita ja keskuskivessä näkyy poranjälkiä ja eteläsivulla luku 6. Merkki on Pietarsaaren kaupungin ja Luodon kunnan rajalla, joka seuraa läheisesti Ison Lysarholman rantalinjaa, joka on merkitty Roering Mattssonin karttaan vuodelta 1756 ja Aspegrenin karttaan vuodelta 1769. Tämä rajamerkki on kuitenkin todennäköisesti myöhäisempi ja peräisin 1800-luvulta tai 1900-luun alusta.

2019: ei tarkastettu.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: -.

55. Östanskogen

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026965	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7070866 I : 288820
Tyyppin tarkenne	kiviaidat	N2000	n. 4-6 m
Lukumäärä	2	laajuus	115 m
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 3 km koilliseen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Ei tarkastettu
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Fallbergetissa noin 250 m lounaaseen Runebergin tuvasta.

Kuvaus: rekisteriportaali: Kivimuuri/-aita on noin 115 m pitkä, 2-3 m leveä ja 0,5-0,8 m korkea. Se on rakennettu luonnonkivistä. Todennäköisin rakentamisajoitus olisi 1800-luvun lopun ja 1900-luvun puolivälin välissä. 2019: Paikalle ei ole merkitty peltoja vanhoille peruskartoille.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

Östanskogen.

56. Fallet

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026970	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P:7066543.073 I :285866.577
Tyypin tarkenne	kiviaidat	N2000	n. 5 m
Lukumäärä	1	laajuus	90 m
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Gps-mittaus, aidan eteläpää
Ajoitustarkenne	1800-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 2,4 km lounaaseen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: Oinaansaaressa noin 200 m luoteeseen Oinaansaarentien ja Tanhuantien risteyksestä Länsiväylän liikenneympyrän luoteispuolella.

Kuvaus: rekisteriportaali: Maasto on umpeen kasvanutta viljelysmaata. Alueella on noin 220 m pitkä kivi-muuri/aita. Sen leveys on 2-4 m ja korkeus 0,3-0,7 m. Muuri on paikoin lähes kokonaan romahtanut. Historiallisten karttojen mukaan muuri/aita ei ole 1800-luku vanhempi.

2019: Alueella on tehty Ahotien ja Kirjurintien välille uusi tie ja Länsiväylän liikenneympyrä. Aidan eteläosa on tuhoutunut. Aidan romahtanut pohjoisosa erottui korkean kasvillisuuden vuoksi huonosti.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

Aidan säilynyttä eteläpäätä kaakkoon.

57. Stads-Svanbäck

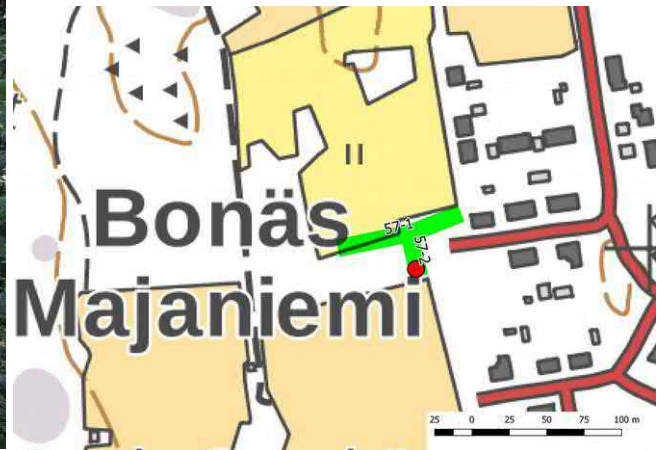
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026971	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7066986 I : 285844
Tyypin tarkenne	kiviaidat	N2000	n. 7 m
Lukumäärä	2	laajuus	75 m
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 2,1 km lounaaseen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: Majaniemessä noin 30 m länteen Majapellontien länsipuolella.

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on T-muotoinen muuri/aita, jonka kokonaispituus on noin 75 m. Muuri/aita on 2-4 m leveä, ja 0,2-0,5 m korkea. Muuri/aita on huolimattomasti koottu. Ajoitus on epävarma, mutta mikään ei viittaa historiallisissa kartoissa siihen, että muuri/aita olisi 1800-lukua vanhempi.

2019: Kohde oli ennallaan. Aidat sijaitsevat lähihistoriassa viljelykäytöstä pois jääneiden peltojen reunalla. Aidan vieritse kulkee ulkoilupolku.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

Aidan itäosan yli kulkeva polku, kuva länteen.

58. Fallberget

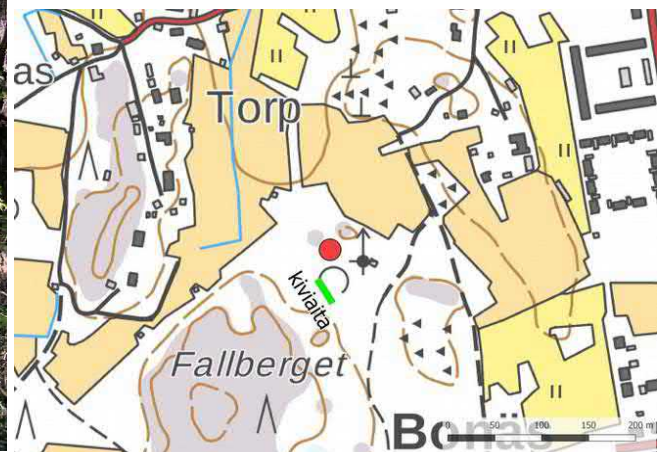
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026972	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067217 I : 285561
Tyypin tarkenne	torpat	N2000	n. 7-8 m
Lukumäärä	2	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luvun puoliväli	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 2,2 km lounaaseen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Fallbergetista koilliseen ja noin 40 m länteen radiomastosta.

Kuvaus: rekisteriportaali: Torpanjäänös sijaitsee pienellä kumpareella. Se on kasvillisuuden peitossa. Seinälinjat erottuvat 1 m levyisinä ja 0,5 m korkeina valleina. Perustuksen koko on 7,5 x5 m ja koilliskulmassa on 2x2 m suuruinen ja 0,3 m korkea kiuasröykkiö.

Noin 20 m lounaaseen perustuksesta on umpeenkasvanut pelto ja noin 60 m etelään perustuksesta on noin 20 m pitkä muuri/aita. Se kulkee samansuuntaisesti pellon kanssa. Muuri/aita on 1,5-2 m leveä ja 0,3-1,2 m korkea. Torppa tunnettiin Norrlundin torppana, jonka hän vuokrasi vuonna 1848. Pellot ja muuri voivat olla samalta ajalta. 1700-luvun kartassa ei tällä kohdalla ole viljelysmaata
2019: Kohde oli ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

Torpan perustus oli kasvillisuuden peittämä, kuva pohjoiseen.

59. Snarubacken

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026973	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7066686 I : 284944
Tyypin tarkenne	rakennusten pohjat	N2000	n. 10-11 m
Lukumäärä	1	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku-1900-luvun alku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 3 km lounaaseen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Snarubackenilla pienellä aukealla metsässä. Alue on viljeltyä.

Kuvaus: rekisteriportaali: kokoinen ja 0,8 m korkea neliskulmainen uuninjäänös, joka on rakennettu halkaistuista luonnonkivistä. Lähistöllä on kuoppia, mutta ei talonperustusta. Uuni on voinut kuulua riiheen. 1700-luvun kartoissa ei ole mitään merkintää kiinteästä asutuksesta tai viljelyksistä. Uuni voisi olla 1800-luvulta tai 1900-luvun alusta. Lähistöllä on runsaasti peltoja reunustavia kiviaitoja
2019: Kohde oli ennallaan. Uunin länsipuolella on polulla paljastunut selvä kivien keskittymä, joka myös voi kuulua paikalla olleeseen rakennukseen. Pohjoispuolella mitattiin kahden kiviaidan sijainti kuntopolun varrella.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä, uuninjäänös. Kiviaidat ovat ilmeisen nuoria ja niille ei ehdoteta suojavyöhykettä.

Uunin jäännös koilliseen.

Kivikeskittymä polulla uunin länsipuolella.

60. Dalhagen

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026976	TM35-lehtijako	Q3332R
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7066849 I : 282564
Tyyppin tarkenne	kiviäidat	N2000	n. 3-7 m
Lukumäärä	2	laajuus	250 m
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 5 km länteen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Ei tarkastettu
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	

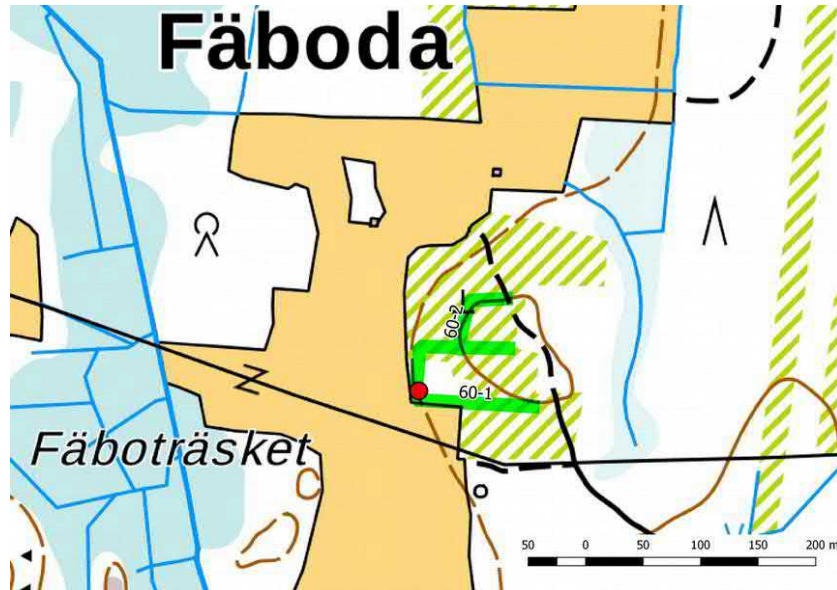
Maastotiedot: rekisteriportaali: Dalhagenin peltoalueesta itään olevalla matalalla kukkulalla ja noin 100 m luoteeseen Fäbovallintiestä.

Kuvaus: rekisteriportaali: Noin 250 m kivimuuri/-aita, joka aittaa kolmelta sivulta suorakaiteenmuotoisen 100 x 50 m kokoisin alueen. Idässä ei ole kivimuuria näkyvissä. Pohjoiselta pitkältä sivulta lähtee muurin osa, jonka pituus on 40 m. Muuri on hyvin tehty pyöreistä luonnonkivistä. Muuri on 1,5-2 m leveä ja 0,5 m korkea. 1700-luvun lopun kartoissa paikalle ei ole merkitty pelto- tai laidunmaita. Vuoden 1946 pitäjänkartassa ja vuoden 1972 peruskartassa muurin aitaama alue on metsämaata.

2019: Vuosien 1972, 1980 ja 1985 peruskartoilla alue on osin metsämaata ja osin peltoa.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

61. Storsand

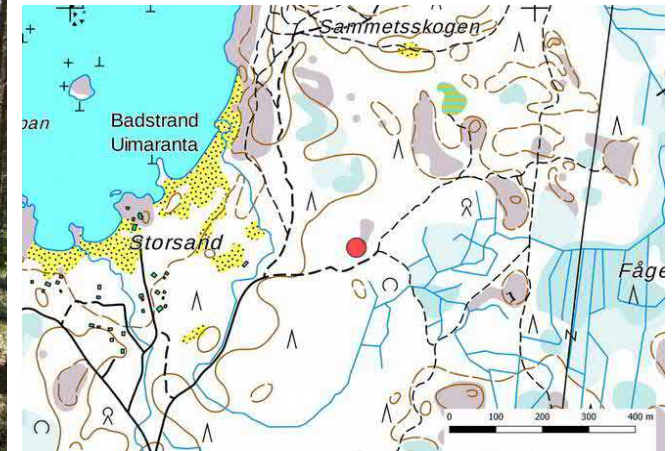
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026977	TM35-lehtijako	Q3332R
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	134312, 232103
Tyyppi	maarakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7066475.305 I: 279612.000
Tyyppin tarkenne	kuopat	N2000	n. 7,5 m
Lukumäärä	1	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	moderni	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 8,1 km länteen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Sammetsskogenissa itään Isohiekasta noin 200 m koilliseen Isohiekantien päästä.

Kuvaus: rekisteriportaali: Luontaisen hiekkakumpareen päällä on pyöreä kuoppa, halkaisijaltaan 5 m ja syvyydeltään metrin. Kuopan reunojen ympäri kulkee 1,5 m leveä ja 0,4 m korkea hiekkavalli. Koepistossa sekä kuopassa että vallissa oli puhdasta hiekkaa. Myöskään maannosta ei todettu, joten kuoppa ei voi olla paria sataa vuotta vanhempi

2019: Kohde oli ennallaan. Kuopan pinnalle ei ole syntynyt kärkekerrosta, joten kysymys on nuoresta kohteesta. Vuosien 1972 peruskartalle vajaa 40 itään nykyisen metsätien risteyksen kohdalle on merkitty varasto-alue, ja on mahdollista, että kuoppa liittyy siihen. Lähistöllä havaittiin lähistön hiekkakumpareilla muutama maanottokuoppa, jotka olivat jo pintakasvillisuuden peittämiä.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: -.

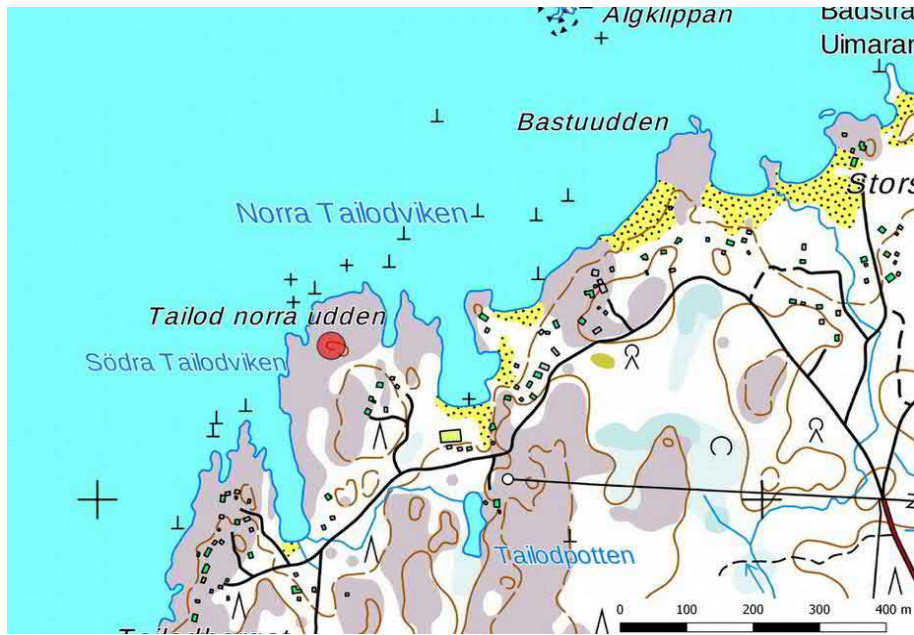
Kuoppa koilliseen.

62. Tailod norra udden

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026979	TM35-lehtijako	Q3332R
Laji	Muu kulttuuriperintökohte	Vanha yleislehtijako	134312, 232103
Tyyppi	kulkuväylät	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7066237 I: 278352
Tyypin tarkenne	kummelit	N2000	n. 2-3 m
Lukumäärä	1	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1900-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 9,4 km länteen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Ei tarkastettu
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Fäbodassa, paljaalla rantakalliolla, Tailod norra uddenin niemessä.

Kuvaus: rekisteriportaali: Kallion korkeimmalla kohdalla on 1,8x1,6 m kokoinen ja 1,2 m korkea kiviroykkiö. Se on kasattu pyöreistä luonnonkivistä ja seipäistä, jotka ovat lahonneet. Röykkiö on merimerkki, joka on 1900-luvulta. 2019: ei tarkastettu. **Ehdotus suojavyöhykkeeksi:** s-merkintä.

Tailod norra udden.

63. Kittholmen 2

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026980	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	Taide, muistomerkit	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7069386 I : 287013
Tyyppin tarkenne	hakkaukset	N2000	n. 5 m
Lukumäärä	1	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-1900-luvun vaihde	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 1,3 km länteen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Kittholman luoteislaidalla talon pihalla noin 20 m Vanhanhaminan tiestä.

Kuvaus: rekisteriportaali: Kalliopaljastumalla on hakattu kompassiruusu, jonka halkaisija on 0,7 m. Hakkaus on hyväkuntoinen ja hyvin tehty. Ajoitus on epävarma, mutta se voisi olla samanaikainen tontilla olevan rakennuksen kanssa, 1800/1900-lukujen vaihteesta.

2019: Kohde oli ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

Kompassiruusu kuvattuna päältä.

64. Kittholmen 3

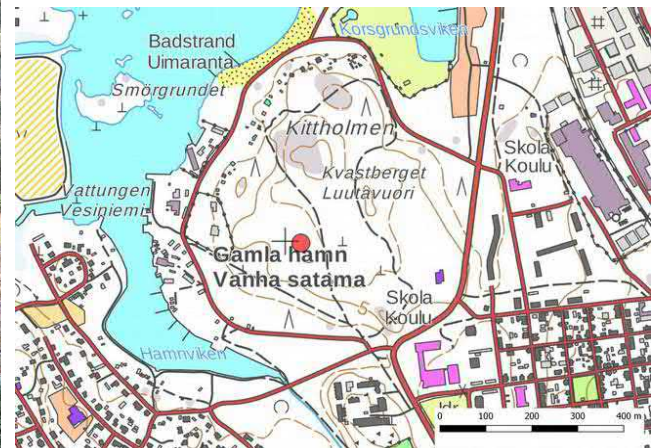
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026981	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	Raaka-aineen hankintapaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7068996 I : 287034
Tyypin tarkenne	louhokset	N2000	n. 6-8 m
Lukumäärä	1	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku-1900-luvun alku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 1 km luoteeseen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Kittholmassa noin 280 m luoteeseen Rantatien ja Vanhanhaminantien risteyksestä.

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on 25x25 m laajuinen kivilouhos. Mahdollisesti ajoittuu 1800-luvulle tai 1900-luvun alkuun.

2019: Kohde oli ennallaan. Louhos on toiselta sivulta aidattu.

Ehdotus suojavaähykkeeksi: s-merkintä.

Louhoksen aidattu pohjoisreuna länteen.

65. Kisorberget

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026982	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7069279 I : 285250
Tyypin tarkenne	kiviaidat	N2000	n. 6-9 m
Lukumäärä	3	laajuus	130 m
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 2,5 km luoteeseen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Kisorin alueella, itään Kisorbergetista ja etelään Norrlötsbergetista.

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on kolme hyvin säilynyttä kivimuuria/-aitaa, joiden yhteenlaskettu pituus on 130 m. Kaksi läntisintä muurin-/aidan osaa ovat luonnonkivistä hyvin ladottuja. Niiden leveys on 1,5-2 m ja korkeus 0,5-1 m. Toista ympäröi metsä, toista pellot. Edellisistä noin 100 m itään on kolmas muuri/aita. Tämä aita ei ole yhtä hyvin ladottu kuin kaksi muuta. Se on noin 2 m leveä ja 0,5 m korkea. Se on metsän ympäröimä. Vuoden 1688 kartassa muurien alue ei ole viljelyksessä, mutta vuoden 1773 Albäckin kartassa pellot ulottuvat läntisimmän aidan luo. Vuoden 1946 pitäjänkartassa keskimmäinen ja itäinen muuri noudattavat kiinteistörajoja. Muurien/aitojen ajoitus on epävarma, mutta todennäköisesti ne ovat 1800-luvulta tai 1900-luvun alkupuolelta.

2019: Läntisin aita 65-1 sijaitsee vuosien 1972, 1980 ja 1985 peruskartoille merkityn ja myös nykyisen pellon reunalla. Kahden muun aidan ympäristö on vanhoilla peruskartoilla metsämaastoa.

Ehdotus suojavaikykkeeksi: s-merkintä.

Aita 65-3 itään.

66. Nätinabba 2

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026983	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7068580 I: 286981
Tyypin tarkenne	kiviaidat	N2000	n. 1-6 m
Lukumäärä	2	laajuus	175 m
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 0,7 km luoteeseen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: 150 m kaakkoon Prikintien ja Rantatien risteyksestä.

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on kaksi kivimuuria/-aitaa. Niiden yhteenlaskettu pituus on 175 m. Pohjoisempi muuri on noin 60 m pitkä ja 1-1,5 m leveä ja 0,5 m korkea. Se on rakennettu pyöreistä ja kulmikkaista kivistä. Edellisestä noin 70 m kaakkoon on toinen muuri. Sen pituus on 115 m. Muuri on 1,5-2 m leveä ja 0,5-0,8 m korkea ja kasattu sekä pyöreistä että kulmikkaista kivistä. Ajoitus on epävarma, ei 1800-lukua vanhempi

2019: Kohde oli ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

Pohjoisempi aita 66-1 kaakkoon.

67. Markusholmen

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026984	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7066879 I : 290026
Tyypin tarkenne	kiviaidat	N2000	n. 3-7 m
Lukumäärä	4	laajuus	280 m
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 2,8 km kaakkoon
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Fiskarsissa, pitkänomaisella muinaisella Markusholmenin saarella.

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on noin 280 m kiviaitaa/-muuria jakaantuneena kahteen erilliseen osaan. Muurit ovat 1-2 m leveitä ja 0,5-0,8 m korkeita ja pääasiassa pyöreistä luonnonkivistä rakennettuja. Vanhan karttamateriaalin mukaan aitojen ajoitus on aikaisintaan 1800-luku.

2019: Aidat sijaitsevat pääosin vuosien 1972, 1980 ja 1985 peruskartoille ja osin nykyiselle peruskartalle merkittyjen peltojen reunoilla. Vain aidan 67-2 länsipäää inventoitiin, näiltä osin kohde oli ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

Talon pihaan johtavan tien pohjoispuolella sijaitsevaa aitaa koilliseen.

68. Grannabba

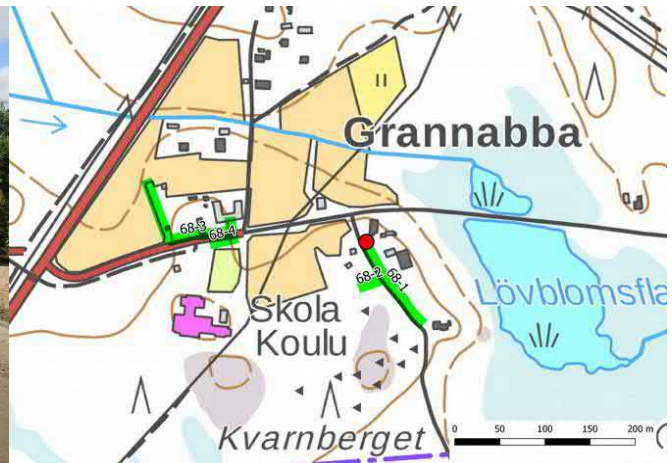
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026985	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067177 I: 289586
Tyypin tarkenne	kiviaidat	N2000	n. 3-8 m
Lukumäärä	4	laajuus	260 m
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 2,3 km kaakkoon
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Grannabbassa, Ruusulehdon koulusta pohjoiseen ja itään.

Kuvaus: rekisteriportaali: Alueella on noin 260 m kiviaitaa/-muuria jakaantuneena kahdeksi erilliseksi osaluueeksi. Aidat ovat 1,5-2 m leveitä ja 0,5-0,8 m korkeita ja niissä on sekä pyöreitä että kulmikkaita luonnonkiviä. Osa itäisempää muuria kulkee Markusholman tien itäreunalla ja osa läntisempää muuria kulkee Pirilöntien pohjoisreunaa. Ajoitus on epävarma, mutta muurit eivät ole 1800-lukua vanhempia.

2019: Aidat sijaitsevat pääosin vuosien 1972, 1980 ja 1985 peruskartoille sekä Pirilöntien varrella osin myös nykyiselle peruskartalle merkittyjen peltojen reunoilla. Pirilöntien pohjoispuolella aitia on koottu viime aikoinakin. Kohde oli ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

Kiviaidat Pirilöntien varrella, kuva länteen.

69. Nynäsbacken 2

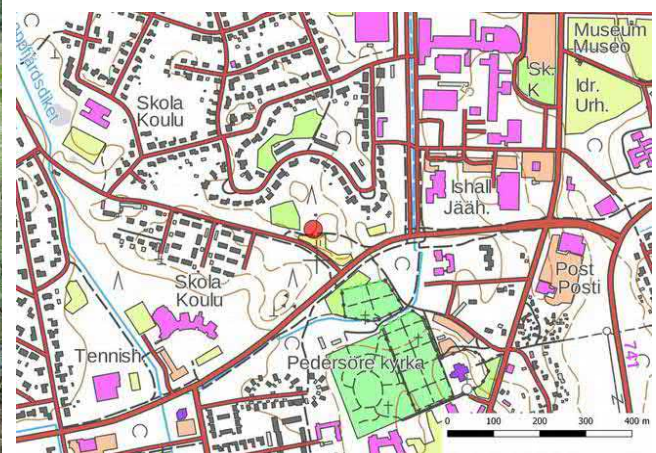
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026985	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7067068 I : 286993
Tyypin tarkenne	viljelmät	N2000	n. 10-11 m
Lukumäärä	1	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku-1900-luvun alku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 1,2 km itään
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Nynäsbackenin laella noin 100 m pohjoiseen Läntisen kehätien ja Länsiväylän risteyksestä, kapean soratien vieressä.

Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on 10 m pitkä ja 6 m leveä rakennuksen pohja. Siinä on luonnonkivistä ja tiilistä tehty 2x2 m kokoinen uuninjäännös kaakkoiskulmassa. Kivijalassa on vain muutamia luonnonkiviä. Rakennelma on todennäköisesti riihi, joka ajoittunee 1800-luvulle tai 1900-luvun alkuun.

2019: Kohde oli ennallaan. Uunin päällimmäiset kivet näyttävät myöhemmin kohdalle nostetuilta, ja eivät ehkä kuulu rakenteeseen. Rakennuksen perustus erottui korkean kasvillisuuden vuoksi huonosti.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

Uunin jäännös lounaaseen.

70. Smedasskogen

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026987	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7065822 I : 287962
Tyypin tarkenne	kiviaidat	N2000	n. 3-8 m
Lukumäärä	7	laajuus	n. 400 m
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 2,4 km etelään
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: rekisteriportaali: Uuden Pännaistentien molemmin puolin Kirkkorannan ja Kivilösin välillä.

Kuvaus: rekisteriportaali: Uuden Pännaistentien itäpuolella on kolme aidan-/muurinpätkää metsässä Etelä Kivilösintien ja Pietarsaaren Ohikulkutien välisellä alueella. Uudesta Pännaistentiestä länteen on neljä muurinpätkää Kirkkorannankadun ja Kanttorinkadun välisellä alueella. Muurit/aidat ovat 2-3,5 m leveitä ja 0,5-0,8 m korkeita ja rakennettu pääasiassa pyöreistä luonnonkivistä. Muurien/aitojen yhteenlaskettu pituus on noin 400 m. Muurit sijaitsevat pääasiassa metsämaastossa. Alueella viljely on todennäköisesti alkanut 1800-luvulla tai 1900-luvun alussa ja muurit/aidat voisivat ajoittua tähän aikaan.

2019: Aidat sijaitsevat Uuden Pännaistentien länsipuolella pääosin vuosien 1972 ja 1980 peruskartoille merkittyjen peltojen reunoilla, siellä läntisimpiä aitoja 70-5 ja 70-6 ei inventoitu. Muut aidat olivat ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

Aitaa 70-2 pohjoiseen.

71. Bovallarna

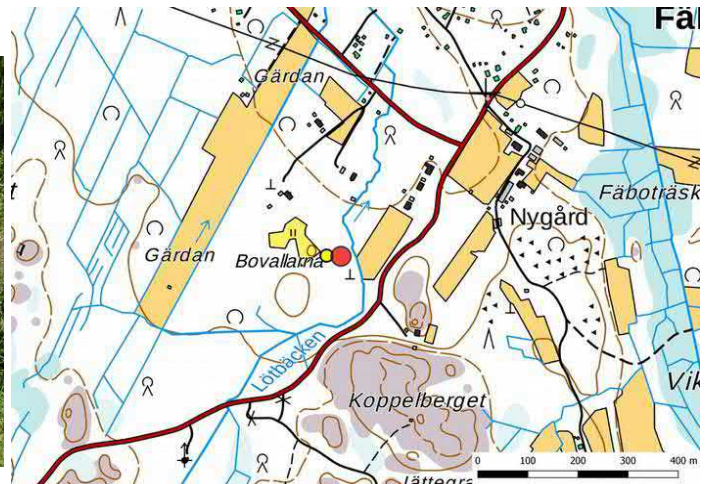
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000026990	TM35-lehtijako	Q3332R
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7066667 I : 281711
Tyypin tarkenne	torpat	N2000	n. 4-5 m
Lukumäärä	1	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Ajoitustarkenne	1800-luvun alku	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 6 km länteen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus
Aiemmat tutkimukset	2012 Jan-Erik Nyman, inventointi	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: Fäbodassa, Pörkenesintien länsipuolella. Avohakkuualueella.

Kuvaus: rekisteriportaali: 6x6 m kokoinen neliskulmainen kivijalka. Se on tehty lohoutuista ja poratuista harmaakivistä. Talonperustuksen keskellä on kellarikuoppa. Kohde on 1800-luvun alussa perustetun sotilastorpan jäännös.

2019: Kohteen päällä kasvoi runsaasti nuorta puustoa ja aluskasvillisuutta. Noin 30 m länteen kuusikossa oli pieni peltoröykkiö. Kohde oli ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

Torpan paikka oli kasvillisuuden peitossa, kuva luoteeseen.

77. Korsgrundet 2

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	-	TM35-lehtijako	Q3334L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	232106
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	kaivo P: 7070339.265 I : 287393.88 kellari P: 7070321.691 I: 287404.248
Tyyppin tarkenne	Rakennusten pohjat	N2000	n. 2,5 m
Lukumäärä	2	laajuus	
Ajoitus yleinen	historiallinen	Koordinaattiselite	kaivo
Ajoitustarkenne	?	Etäisyystieto	Pietarsaaren kirkosta n. 2,2 km pohjoiseen
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset	-	Aiemmat löydöt	-

Maastotiedot: Alhedassa Luodontien ja Alholmintien hangassa.

Kuvaus: Luonnonkivistä muurattu ainakin 2 m syvä kaivon jäännös, pohjalle on mahdollisesti heitetty orgaanista jätettä. Kaivosta n. 20 kaakkoon on n. 2,5 x 2,5 metrin kokoinen ja n. 60-70 cm syvä kellarikuoppa, vieressä on toinen hieman pienempi kellarikuoppa, molemmat ovat pintakasvillisuuden peittämiä. Alueen puuston perusteella kohteella voi olla ikää yli 100 vuotta.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: s-merkintä.

Kaivo.

Isompi kellarikuoppa etelään.

